

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΟΣ "Ο ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ" ◊ ΤΕΥΧΟΣ 23, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ-ΜΑΡΤΙΟΣ 2014

ΤΟ ΘΕΜΑ: Νέοι παραγωγοί εξελίσσουν την παράδοση

σελ. 3

ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΜΑΣ: Ελαιολάδου εγκώμιον

σελ. 19

ΚΟΥΜΑΝΤΑΡΕΙΟΣ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ: Ταξίδι στο χρόνο

σελ. 28

σελ. 4-5

ΝΗΡΙΟΝ ΕΠΕ τεχνική εταιρεία

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ
ΜΕΛΕΤΕΣ
ΕΠΙΒΛΕΨΕΙΣ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

REAL ESTATE
ΑΓΟΡΕΣ
ΠΩΛΗΣΕΙΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΕΧ. ΓΡΑΦΕΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΤΗΡΙΟΥ
ΜΕΛΕΤΕΣ ΣΤΑΤΙΚΩΝ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ανακαινίσεις, ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων, ενεργειακά πιστοποιητικά
ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΥ 22 - 104 32, ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210-3246589, 210-5243774

Σημείωμα του Εκδότη

Ένας νέος χρόνος μπροστά μας και αξίζει να δούμε τον εαυτό μας με νέα συνειδητότητα χωρίς επηρεασμούς από επιφανειακές ετικέτες και εξωγενή πρότυπα. Κάθε φορά που συμβαίνει στη χώρα για παράδειγμα μια καταστροφή οφειλόμενη στην κακοκαιρία αναζητούμε ευκαιρία να κάνουμε κριτική για το πόσο δεν δουλεύουν οι Υπηρεσίες του Κράτους, πώς οι μετεωρολόγοι δεν πρόβλεψαν σωστά κ.λπ. και βέβαια η κριτική απαιτείται αλλά εδώ σ' αυτή τη χώρα γίνεται με έναν τρόπο απαξίωσης εμάς των ιδίων. Εμείς «η Ψυροκώσταινα» που τίποτε δεν κάνουμε καλά, που οι άλλοι τα κάνουν καλύτερα και πάει λέγοντας. Και τα κανάλια το γλεντάνε αναδεικνύοντας τα ακραία περιστατικά. Θυ-

μηθείτε τι ακούστηκε όταν έκλεισε για λίγο το αεροδρόμιο Ελ. Βενιζέλος κατά τη διάρκεια πρωτοφανούς χιονόπτωσης στην Αττική πριν μερικά χρόνια ή τώρα με το σεισμό στην Κεφαλονιά.

Αυτές τις μέρες τυχαίνει να βρίσκομαι στο Ηνωμένο Βασίλειο που πλήττεται από κακοκαιρία και πλημύρες στο νοτιοδυτικό μέρος της χώρας. Χιλιάδες κατοικίες χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα, οι σιδηρόδρομοι κατέρρευσαν, σπίτια εγκαταλείπονται, ο κόσμος είναι σε απελπισία. Και εδώ βέβαια γίνεται δημόσια κριτική για τη μη ετοιμότητα των μηχανισμών να ανταποκριθούν αλλά χωρίς κόμπλεξ κατωτερότητας. Δεν λιοιδορούνται οι Υπηρεσίες ούτε οι ειδικοί που προβάλλονται και ζητείται η γνώμη τους.

Και μιας και έχουμε απαξιώσει τα πάντα και φυσικά τον εαυτό μας θα είναι εύκολο να μας απαξιώσουν και οι άλλοι και να αποδεχτούμε ο,τιδήποτε μας επιβάλουν.

Στο Καστόρι και την περιοχή μας γενικότερα οι συλλογικοί φορείς κάνουν προσπάθεια για την ανάδειξη του τόπου μας με κόπο και συνεισφορά από τα μέλη τους. Για παράδειγμα το έργο που έχει κάνει ο σύλλογος «Λουσίνα» για την ανάδειξη του Ταυγέτου, με πολύ κόπο για τον καθαρισμό και τη σηματοδότηση των μονοπατιών, με συνέπεια, με αγώνα, έχει αποδώσει σημαντικά με αντίκτυπο στην εικόνα του Καστορείου και την προσέλκυση επισκεπτών. Η κοινωνία όμως πρέπει να αγκαλιάσει τις προσπάθειες και να σεβαστεί

το έργο όλων των φορέων.

Στον παρόν τεύχος ξεκινά η παρουσίαση των παραγωγών μας και των δραστηριοτήτων στην περιοχή μας. Είναι εντυπωσιακό με πόση αγάπη η μια γενιά μετά την άλλη αναπτύσσει την παραγωγή μας. Οι οικογένειες Βουρδούση δίνουν το παράδειγμα. Ο Πολυδεύκης μπορεί να γίνει ένα βήμα ανταλλαγής εμπειριών από διάφορους επαγγελματίες. Επίσης, δεν έχουμε παρά να χαιρετίσουμε την επιτυχία του πρώτου Καστορείου Ορεινού Ημιμαραθώνιου και την αποφασιστικότητα του Πρόεδρου του Τοπικού Συμβουλίου κ. Γ. Οικονομάκη.

Απ' όλο το Διοικητικό Συμβούλιο ευχόμαστε χαρούμενο και δημιουργικό 2014.

Έντυπη εφημερίδα

«ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»

Ιδιοκτήτης: Πολιτιστικός Σύλλογος Καστορείου «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»

Ταχυδρομική Διεύθυνση:
Καστόρειο Λακωνίας, τ.κ. 23059
τηλ.: 6973208890, 6944377514
<http://kastori.gr>, <http://polydefkis.gr>
e-mail: info@polydefkis.gr

Εκδότης: Η Πρόεδρος Ευγενία Λαμπή
Συντακτική Επιτροπή
Βαρβάρα Κεμερίδου,
Ευγενία Λαμπή, Ελένη Βλαχογιάννη,
Αναστασία Καδρακάζη,
Γαρυφαλιά Ρουμελιώτη,
Θάνος Τζωρτζάκης, Γιάννης Αρφάνης.

Επιμέλεια Ύλης
Αγροτικά, Αθλητικά: Γιάννης Αρφάνης
Επιστημονικά: Ευγενία Λαμπή,
Κων/νος Καλκανδής
Κοινωνικά: Ελένη Βλαχογιάννη,
Καίτη Σμυρνού
Οικονομικά: Κων/νος Καλκανδής,
Θάνος Τζωρτζάκης
Πολιτιστικά: Βαρβάρα Κεμερίδου,
Ευγενία Λαμπή
Φωτογραφικό υλικό: Βασ. Λαγανάς,
Γιάννης Αρφάνης, Γ. Λαγανάς, Θ.
Ανδριανός, Π. Γεωργαράς
Χορηγίες: Καίτη Σμυρνού
Καστανιώτικα: Γιώργος Λαγανάς

Ανταποκριτές
Καστόρι – Βόρειοι Δήμοι:
Δημητράκης Κραμποβίτης,
Θεόδωρος Αλαφόνιαννης,
Παναγιώτης Λαμπράκης, Θανάσης
Δημητρακόπουλος, Νίκος Λαγανάς
ΗΓΑ Βοστώνη: Eugenia Markos,
Νέα Υόρκη: Panagiotis Pantazis,
Αλάσκα: Maria Bascous
Αυστραλία: Angela Vasilas

Εκτύπωση offset:
Μπουζάλας-Ζουγανέλης ο.ε.
25ης Μαρτίου 123, Περιστέρι
τηλ.: 2105781638

Καστανιώτικα

Αγαπητοί αναγνώστες με χαρά αναφερόμαστε σε αυτήν τη στήλη για πατριώτες μας που ζουν ή κατάγονται από το χωριό μας και διαπρέπουν στον τομέα τους.

Θα πληροφορηθήκατε ίσως, ότι μετά την αποχώρηση του Σ. Κόκκαλη από τον όμιλο εταιρειών της Ιντρακόμ, πρόεδρος του ομίλου ανέλαβε ο Δ. Κλώνης διαπρεπής οικονομολόγος που ήταν για χρόνια οικονομικός διευθυντής του ομίλου. Ο Δ. Κλώνης είναι γιος του Χρήστου Κλώνη και το σπίτι τους βρίσκεται στο Καμάρι όπου συχνά και αθόρυβα επισκέπτεται το χωριό.

Ο Δ. Κλώνης σπούδασε οικονομικά στην Αθήνα και το Λονδίνο και έχει εργαστεί και στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Στους φετινούς χειμερινούς Ολυμπιακούς αγώνες που γίνονται στο Σότσι της Ρωσίας, συμμετέχει και ο πρωταθλητής μας Κ.

Συκαράς γιός του Γιάννη Συκαρά που ζει στην Ατάλαντη.

Τέλος όπως μάθαμε ο Κ. Σκαφιδάς της ομώνυμης κτηνοτροφικής φάρμας στο χωριό μας, βραβεύτηκε σε εκδήλωση στην Θεσσαλονίκη με πανελλήνιο βραβείο.

Συγχαρητήρια σε όλους και πάντα επιτυχίες πατριώτες.

Στο προηγούμενο φύλλο φιλοξενήσαμε την συνέντευξη της Μαρίας Μπάσκου (Μπασκουρέλου) που ζει στην Αλάσκα.

Την συνέντευξη τη φιλοξένησαν πολλά ραδιόφωνα της Σπάρτης άλλα και ειδησεογραφικές ιστοσελίδες αναφέροντας πάντα όπως επιτάσσει η δεοντολογία την πηγή τους, δηλαδή τον Πολυδεύκη.

Όμως μια ιστοσελίδα όχι από την περιοχή μας, παρουσίασε τη συνέντευξη χωρίς να αναφέρει το συντάκτη και το έντυπο, έτσι ήταν σαν να έκανε αυτή η

κυρία όλη τη δουλειά. Φυσικά τα άκουσε γιατί από τον Πολυδεύκη δεν ξεφεύγει τίποτα, επανόρθωσε και ζήτησε συγγνώμη για αυτό.

Με την ευκαιρία θέλω να προσθέσω ότι τα κείμενα του Πολυδεύκη είναι στη διάθεση όποιου θέλει να τα αναπαράγει, αρκεί να αναφέρει την πηγή τους.

Τώρα τελευταία το αστυνομικό ρεπορτάζ στο χωριό μας είναι πλούσιο, όπως πληροφορηθήκαμε δυο συμπολίτες μας με χρονική διάφορα ενός μηνός περίπου, συνελήφθησαν για καλλιέργεια και εμπορία ναρκωτικών.

Το χωριό δεν είχε τέτοια θλιβερά περιστατικά. Οι Καστανιώτες με τον ιδρώτα τους πορευτήκαν στη ζωή τους και όχι με απατηλά όνειρα για εύκολο πλουτισμό.

Γεια σας πατριώτες
Ο Καστανιώτης
gld@otenet.gr

Στο Ξηροκάμπι στον Καϊτσα και στο φιλόξενο σπίτι του Χρήστου Βουρδούση συναντηθήκαμε ένα απομεσήμερο με τον Παναγιώτη, τον Χρήστο και την κυρία Μαρία Βουρδούση. Δύο μεγάλες Μονάδες προβατοτροφίας και καλλιέργειας ζωοτροφών, η μία δίπλα στην άλλη όπως είναι και στη ζωή τα δύο αδέρφια. Ο κάθε ένας έχει τη δική του Μονάδα αλλά όπως λένε και οι δύο συνεργάζονται και αλληλοϋποστηρίζονται συνεχίζοντας την οικογενειακή παράδοση. Η βάση λέει ο Παναγιώτης είχε τεθεί από τους γονείς Ηλία και Μαρία Βουρδούση από το 1962, που ξεκίνησαν με την προβατοτροφία. Μου άρεσε, αγάπησα την ενασχόλησή μου με τα ζώα και από επιλογή συνέχισα την οικογενειακή παράδοση. Ο γιός μου Δημήτρης, συμπλήρωσε, σπουδάζει στη Λάρισα στη Γεωργική Σχολή στο τμήμα «Ζωοτεχνία-Φυτική παραγωγή», ο δε Ηλίας μπαίνει και αυτός δυναμικά στο επάγγελμα ως «Νέος

εκτρέφει περί τα 300 πρόβατα και καλλιεργεί και αυτός ζωοτροφές γύρω στα 200 στρέμματα και παραπάνω από 150 ενοικιαζόμενα. Παράγει και αυτός περί τους 75 τόνους γάλα που πωλείται σε τυροκόμο.

Στην ερώτηση για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, απάντησαν και οι δύο ότι ένα από αυτά, είναι οι καθυστερήσεις πληρωμών στο γάλα, οι χαμηλές τιμές των εμπορών στο κρέας, το μαλλί είναι στα αζήτητα και πετιέται στα σκουπίδια, οι τιμές των καυσίμων και των λιπασμάτων είναι υψηλές και όλο ανεβαίνουν. Τώρα, τονίζει ο Χρήστος μπαίνει και η φορολόγηση, αρχίσαμε να νοιώθουμε την κρίση και στη δουλειά μας. Τώρα τελευταία αντιμετωπίζουμε, όπως και οι άλλοι αγρότες δυσκολία πρόσβασης στα χτήματά μας από την κατασκευή του παράδρομου του Παραερωτίου δρόμου. Ελπίζουμε ότι αυτό θα λυθεί και όλα τα όμορα του δρόμου χτήματα θα αποκτήσουν

με ακόμη την παραγωγή μας, να την διπλασιάσουμε και να αποκτήσουμε τη δυνατότητα επεξεργασίας των παραγόμενων ζωοτροφών. Ο Χρήστος σκέπτεται την εισαγωγή βελτιωμένων αρσενικών από το εξωτερικό, ώστε η Μονάδα να έχει μεγαλύτερη δυνατότητα

το πρωί μέχρι της 8,30 το βράδυ σε καθημερινή βάση. Μετράει όμως ότι είμαστε κοντά στη φύση και αγαπάμε αυτό που κάνουμε. Αυτά είναι αρκετά για να ξεπερνάμε την κούραση. Άλλωστε όλες οι δουλειές έχουν τα θετικά τους και τα αρνητικά τους.

Νέοι παραγωγοί εξελίσσουν την παράδοση

Αγρότης». Την ίδια αγάπη για το επάγγελμα λέει ο Χρήστος ένοιωσα και εγώ, αφού από μικρός δούλευα δίπλα στους γονιούς μου, έτσι συνέχισα και εγώ την

πρόσβαση στον παράδρομο. Για τα δυνατά τους σημεία απαντούν και οι δύο: Ευτυχώς που έχουμε ιδιόκτητα χτήματα, γύρω στα 200 στρέμμα-

αναπαραγωγής ζώων και με υψηλότερες αποδόσεις σε γάλα και κρέας. Ο Παναγιώτης θα στηρίξει τα παιδιά του να αναπτύξουν τη Μονάδα όπως αυτά θα θελήσουν, είτε με τη δημιουργία δικού τους τυροκομείου ή σε ό,τι άλλο κρίνουν ότι θα βελτιώσει τη Μονάδα. Βοήθεια στην εργασία τους έχουν ο μιν Παναγιώτης από το γιο του Ηλία, ο δε Χρήστος απασχολεί έναν εργάτη και σε περιόδους συγκομιδής των ζωοτροφών συνεργάζονται τα δύο αδέρφια και απασχολούν και άλλους εργάτες. Η κυρία Μαρία πάντα παρούσα βοηθά με τον τρόπο της, είτε συμβουλευόντας, είτε βοηθώντας η ίδια και η Δώρα σύζυγος του Χρήστου παρόλο που μεγαλώνει τρία μικρά παιδιά, όταν απαιτείται, είναι παρούσα και αυτή στη Μονάδα. Είμαστε ευχαριστημένοι από την ενασχόλησή μας σε αυτό το επάγγελμα. Οι συνθήκες εργασίας σε σχέση με αυτές των γονιών μας έχουν αλλάξει και είναι κατά πολύ βελτιωμένες. Υπάρχουν τα μηχανήματα, το νερό, το ρεύμα που διευκολύνουν την εκμετάλλευση. Εδώ έχουμε ποιότητα ζωής, καλύτερες συνθήκες εργασίας και καλύτερες απολαβές σε σχέση με άλλα επαγγέλματα. Βέβαια εργαζόμαστε αρκετά, από τις 6

Η κουβέντα ενδιαφέρουσα δεν τελειώνει, οι δουλειές περιμένουν και η συζήτηση πρέπει να διακοπεί. Βγαίνοντας από το σπίτι συναντήσαμε και τον Ηλία, το γιο του Παναγιώτη και σταθήκαμε να πούμε δυο κουβέντες. Μόλις γύρισε από στρατιωτής και άρχισε να εργάζεται στην οικογενειακή ενασχόληση. Δείχνει αισιόδοξος για την εργασία που κάνει και σκέπτεται πώς θα πετύχει το καλύτερο για αυτή. Δεν ασχολήθηκε να βρω άλλη δουλειά γιατί από μικρός ασχολήθηκα με τα ζώα και αγάπησα και εγώ αυτό το επάγγελμα, όπως αγαπώ και τη ζωή στο χωριό μου. Εργάζομαι και ζω κοντά στη φύση και στους ανθρώπους που γνώρισα από μικρό παιδί, με κάποιους μεγαλώνουμε μαζί. Νομίζω ότι η ζωή στο χωριό είναι πιο ποιοτική από τη ζωή στις πόλεις, δεν θα άντεχα να είμαι κλεισμένος σε ένα γραφείο και να εργάζομαι μέσα σε τέσσερις τοίχους. Κρατήσαμε τη δύναμη ψυχής αλλά και το αισιόδοξο του χαρακτήρα του Ηλία με την ευχή η τρίτη γενιά των Βουρδουσαίων να είναι το ίδιο δυνατή και ακόμη καλύτερη και παραγωγική, και πήραμε το δρόμο για το χωριό.

E.B. - E.A.

οικογενειακή απασχόληση. Το μέγεθος της δραστηριότητας του Παναγιώτη ανέρχεται στα 250 πρόβατα από τα οποία παράγονται 40 με 50 τόνοι γάλα ετησίως που πωλείται σε ιδιώτη τυροκόμο. Επίσης καλλιεργεί ζωοτροφές σε 200 στρέμματα ιδιόκτητα και άλλα 200 ενοικιαζόμενα που καλύπτουν τις ανάγκες της εκμετάλλευσης. Ο Χρήστος

τα ο καθένας μας και σημαντικό επίσης είναι ότι έχουμε δικό μας νερό, από δική μας γεώτρηση για τις καλλιέργειές μας. Διαθέτουμε επίσης και βελτιωμένη φυλή ζώων, υψηλής παραγωγής που συνέχισα τη βελτιώνουμε και εξυπακούεται δυνατό μας σημείο είναι και η αγάπη για αυτό που κάνουμε. Μέλημά μας για το μέλλον είναι να βελτιώσου-

Εικόνες του τριμίνου

Τριακλάσιοι ζήντα τέσσερες αθλητές από όλη την Ελλάδα Κρήτη, Ύδρα, Σάμο, Καλαμάτα, Αργος, Κόρινθος, Αθήνα, Πάτρα κ.ά. μεταξύ των οποίων από τους καλύτερους στη χώρα μας, σπαραθλητές, μαραθωνοδρόμοι, αθλητές ορεινών αγώνων (trial), πάρα πολλοί Πάκιωνες αθλητές αλλά και οι δικοί μας (Καστανιώτες) Χρήστος Παναγιωτόπουλος, Θανάσης Φασουρόπουλος και Παναγιώτης Ερμιόγλης στη γραμμή της εκκίνησης

Βλέποντας τους άνω των τριακοσίων πενήντα τον αριθμό αθλητές να ξεκινούν στις 22 Δεκεμβρίου τον ορεινό ημιμαραθώνιο ήλθαν στη μνήμη μου τα λόγια του φίλου και συνορειβάτη Παναγιώτη Μόρφη σε κάποια πορεία καθαρισμού-σηματοδότησης μονοπατιού για οργάνωση ορεινού αγώνα τρεξίματος στο Βόρειο Ταΰγετο. Μάλιστα είχε έτοιμο και το όνομα “Διοσκούρεια”.

Πέρασαν όμως τέσσερα χρόνια και αφού βελτιώσαμε την υποδομή του αγώνα (μονοπάτια), η Τοπική Κοινότητα Καστορείου με τον Οργανισμό Νεολαίας και Άθλησης του Δήμου μας την έκαναν πραγματικότητα, με τη συνεργασία των τοπικών συλλόγων Φίλων Ταΰγету Η ΛΟΥΣΙΝΑ, Εμποροεπαγγελματικού Συλλόγου Καστορείου, Πολιτιστικού Συλλόγου Ο ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ καθώς επίσης του Ε.Ο.Σ. Σπάρτης, της Ελληνικής Ομάδας Διάσωσης Σπάρτης, του νεοσύστατου συλλόγου δράσεων ΕΤΟΙΜΟΚΛΗΣ και πολλών εθελοντών.

Από το Σάββατο το πρωί η κίνηση στο χωριό
ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ

Πρώτος Καστόριος Ορεινός Ημιμαραθώνιος

μας ήταν αυξημένη και εντάθηκε μέχρι το απόγευμα. Το ίδιο βράδυ νεανική ορχήστρα έδωσε άλλο τόνο σε όλη την εκδήλωση πλην όμως το δριμύ κρύο δεν επέτρεψε την μεγάλη προσέλευση.

Την Κυριακή από νωρίς το πρωί η ηλιόλουστη ημέρα προοιωνίζε τη μεγάλη επιτυχία του αγώνα.

Τριακόσιοι εξήντα τέσσερες αθλητές από όλη την Ελλάδα Κρήτη, Ύδρα, Σάμο, Καλαμάτα, Άργος, Κόρινθο, Αθήνα, Πάτρα κ.ά. μεταξύ των οποίων από τους καλύτερους στη χώρα μας, σπαρταθλητές, μαραθωνοδρόμοι, αθλητές ορεινών αγώνων (trial), πάρα πολλοί Λάκωνες αθλητές αλλά και οι δικοί μας (Καστανιώτες) Χρήστος Παναγιωτόπουλος, Θανάσης Φασουλόπουλος και Παναγιώτης Ερμήλιος στη γραμμή της εκκίνησης, η οποία δόθηκε όπως είχε ανακοινωθεί στις 10.00 π.μ.

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ

Νικητής μετά από 22 χιλιόμετρα καταπληκτικής διαδρομής στο μαγευτικό Ταΰγετο ο Ανδρέας Βογιατζής ο οποίος κέρδισε στο νήμα τον Παύλο Τζαναβάρα με σπριντ στα τελευταία μέτρα και τον εκπληκτικό χρόνο 1.55'. Στις γυναίκες νικήτρια η Μαρία Μαλαί.

Τέλος απολογιστικά πλέον, πέραν της αναμφισβήτητα τεράστιας επιτυχίας στον καθεαυτού αγώνα όσο και στον τομέα της προβολής του Βορείου Ταΰ γέτου, η έλλειψη του αριθμού καταλυμάτων (κλινών) ήταν κάτι παραπάνω από έντονη τους δύο μήνες περίπου προετοιμασίας.

Ευχόμαστε και υποσχόμαστε ο φετινός αγώνας να τον ξεπεράσει.

Κ. Χ. Λαγανάς

Ἀναμνήσεις ἀπό τήν Κατοχή (β' μέρος)

Εὐαγγέλου Ἀνδριανῶ*

“Αὐτή τη σύμπνοια πρέπει νά τή διατηρήσουμε καί σέ αὐτό μπορούν νά συμβάλουν τὰ Σωματεῖα μας καί ὅποιοι μποροῦν νά εἰποῦν ἓνα καλὸ λόγο”

Ὁ Χρηστάκης ὀδηγήθηκε στή Σπάρτη, πέρασε ἀπὸ ἑλληνικὸ δικαστήριό μέ τήν κατηγορία τῆς ὀπλοκατοχῆς γιά τὸ πιστόλι, ἀλλὰ ἀθωώθηκε γιατί πῆγαν κάτι μάρτυρες καί εἶπαν ὅτι τὸ πιστόλι δέν ἦταν πιστόλι ἀλλὰ ἦταν κλειδί. Ὁ Χρηστάκης γύρισε ἐλεύθερος στό χωριό καί κανεὶς δέν τὸν ἐνόηλε, οὔτε αὐτὸν οὔτε αὐτοὺς πού εἶχαν πάει στό βουνό καί πού κατέβηκαν σιγά-σιγά στὰ σπίτια τους.

Οἱ Ἴταλοί εἶχαν ἐπιτάξει τὰ κτίρια τῶν Γυμνασίων στή Σπάρτη καί στήν ἀρχὴ ἐμεῖς οἱ μαθητὲς κάναμε μάθημα στό Τρίτο Δημοτικὸ Σχολεῖο μέ ἔπαρση τῆς ἑλληνικῆς Σημαίας. Οἱ Ἴταλοί ἀπαγόρευσαν τὴν ἔπαρση καί οἱ καθηγητὲς μας μᾶς εἶπαν νά κλείσουμε τὴ Σημαία στήν καρδιά μας. Σέ λίγο μᾶς ἔδωξαν καί ἀπὸ ἐκεῖ καί κάναμε μάθημα στό ὕπαιθρο, στο Λόφο καί ἀλλοῦ ὥσπου νοικιάστηκαν αἶθουσες σέ διάφορα κτίρια τῆς Σπάρτης. Ἔτσι βγάλαμε τίς τάξεις τὸ φθινόπωρο τοῦ 1941 καί τοῦ 1942 καί τὸ πρῶτο ἐξάμηνο τοῦ 1943.

Ὅταν κυκλοφόρησαν φῆμες γιά ἀντάρτες στὰ βουνά τὴν ἀνοιξὴ τοῦ 1943 ἐνθουσιαστήκαμε, κάναμε ἀπεργία καί οἱ καθηγητὲς μας

μᾶς ἀπέβαλαν δύο ἡμέρες γιά νά ξεγελάσουν τοὺς Ἴταλούς.

Κάθε φορὰ πού ἔπρεπε νά ἀνεφοδιασθοῦμε σέ τροφίμα, μέ τὰ πόδια ἀνεβαίναμε στό χωριό τὸ Σάββατο καί τὸ πρωὶ τῆς Δευτέρας ξεκινούσαμε στὶς τέσσερες τῆ νύχτα, πάλι μέ τὰ πόδια, φθάναμε στή Σπάρτη στὶς ὀκτώ καί μπαίναμε κατ' εὐθείαν στὶς αἶθουσες. Αὐτὸ γινόταν μιά φορὰ τὸ μῆνα. Στὰ ἐνδιάμεσα μᾶς ἔφερναν οἱ γονεῖς μας τροφίμα καί ξύλα τὸ χειμῶνα μέ τὰ γαιδούρια ἢ καί ζαλιά.

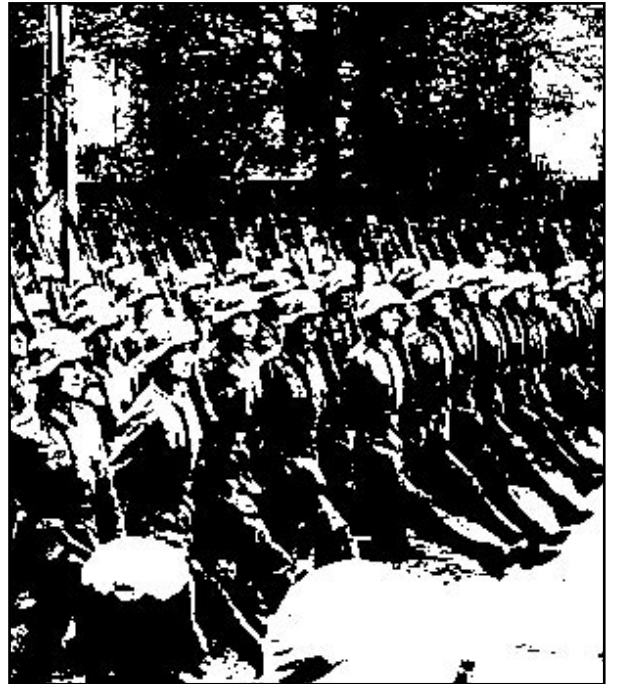
Τὸ καλοκαίρι τοῦ 1943 στὰ χωριά εἶχε ἀρχίσει ἡ διαμάχη τῶν ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων. Τὴν ἴδια ἐποχὴ συνθηκολόγησε ἡ Ἰταλία καί τότε ἦρθε στὰ χωριά μας ἓνα κῦμα Ἰταλῶν πού δέν ἤθελαν νά συνεχίσουν τὸν πόλεμο. Οἱ περισσότεροὶ ἀπὸ αὐτοὺς μπῆκαν στὰ σπίτια καί δούλευαν στὰ χωράφια. Οἱ Γερμανοὶ τοὺς κυνηγοῦσαν καί μέ κίνδυνο τῆς ζωῆς τους οἱ πατριῶτες μας τοὺς ἔκρυβαν.

Τὸ καλοκαίρι καί τὸ φθινόπωρο τοῦ 1943 λειτούργησαν στό Γεωργίτσι μερικὲς τάξεις τοῦ Γυμνασίου στό κτίριο τοῦ Σχολείου πού εἶχε κτισθῆ μέ λεφτὰ τῶν Γεωργιτσιάνων τῆς Ἀμερικῆς, μέ καθηγητὲς πού εἶχαν φύγει ἀπὸ τὴ Σπάρτη. Μέ τίς μεγάλες ἐπιδρομὲς τῶν

Γερμανῶν τοῦ 1944 τὰ μαθήματα σταμάτησαν.

Στὸ χωριό μας δέν εἶχαμε προσωπικὲς ἔχθρες καί δέν ἔγιναν ἐγκλήματα μεταξύ τῶν πατριῶτῶν μας. Τὸ Γιώργη τὸ Διπλάρη ἀπὸ τὸ χωριό μας τὸν πέρασε ἀνταρτοδικεῖο τὸ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ στὸν Πάρωνα, ἀλλὰ ἐπειδὴ παρέμεινε ἄγνωστον ποιοὶ τὸν τουφέκισαν ἐκεῖ καί ἀφοῦ ὁ ἴδιος δέν εἶχε στενοὺς συγγενεῖς, δέν δημιουργήθηκε θέμα ἀντεκδικήσεως γιά τὴ δολοφονία του. Γενικά οἱ πατριῶτες μας καί ἀπὸ τίς δύο παρατάξεις ἔδειξαν μιά ἀξιοθαύμαστη μετριοπάθεια, δέν ὑπῆρξαν βιαιότητες καί δέν χύθηκε αἷμα πατριῶτῶν ἀπὸ πατριῶτες. Αὐτὴ τη σύμπνοια πρέπει νά τή διατηρήσουμε καί σέ αὐτό μπορούν νά συμβάλουν τὰ Σωματεῖα μας καί ὅποιοι μποροῦν νά εἰποῦν ἓνα καλὸ λόγο.

Ὅταν ἔκαναν ἐπιδρομὲς οἱ Γερμανοὶ, ὁ ἀνδρικός πληθυσμὸς φεύγαμε στὸν κάμπο καί στό βουνό, ὥσπου ἀπὸ τίς ἀρχὲς τοῦ 1944 τῆ νύχτα κοιμόμαστε στὰ καλύβια στὰ χτήματα. Στὴν ἐπιδρομὴ τοῦ Ἰανουαρίου 1944 οἱ Γερμανοὶ ἔκαναν τὸ Σχολεῖο καί τὸ σπίτι τοῦ Γιώργη Παπαδόπουλου-Μπαμπαλέτσου πού τὸ εἶχαν κάψει καί οἱ Ἀρβανίτες

στὴν Ἐπανάσταση τοῦ 1770 καί οἱ Τοῦρκοι στο διωγμὸ τῶν κλεφτῶν τοῦ 1802. Στὴν ἴδια ἐπιδρομὴ οἱ Γερμανοὶ σκότωσαν τὸ Θεοφάνη Κουτρομπῆ, ἀνάπηρο τῆς Ἀλβανίας, πού εἶχε καταφύγει σέ μιά σπηλιά κοντὰ στὴ Μισσοπορίτισσα.

Στὴν ἐπιδρομὴ τοῦ καλοκαιριοῦ τοῦ 1944 οἱ Γερμανοὶ καί οἱ ταγματасαφλίτες ἔκαψαν τὸν Πύργο τοῦ Τζωρτζάκη πού εἶχε χτισθῆ το 1825, μαζί μέ ἀνεκτίμητα κειμήλια τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 καί τῶν ἄλλων ἐθνικῶν ἀγῶνων. Ἐκαψαν ἐπίσης καί καμμιά εἰκοσαριά σπίτια ἀνταρτῶν τοῦ ΕΛΑΣ.

Στὴν ἴδια ἐπιδρομὴ σκοτώθηκε ἓνα μικρὸ ἐγγονάκι τοῦ Πανάγου τοῦ Καλλιάνη καί ἡ γυναίκα τοῦ Νίκου Λαμπράκη μέ πυρὰ ἀπὸ μακρὰ. Ξαναπήγαμε σχολεῖο τὸ φθινόπωρο τοῦ 1944 ὅταν εἶχαν φύγει οἱ Γερμανοὶ, ἀλλὰ γιά λίγο. Τὸ Γυμνάσιο τὸ τελείωσα τὸ Δεκέμβριο τοῦ 1945 καί τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1946 ἔδωσα ἐξετάσεις γιά τὸ Πανεπιστήμιο.

Ἀλλὰ αὐτὰ εἶναι μιά ἄλλη ἱστορία.

* Ὁ Εὐάγγελος Ἀνδριανὸς εἶναι ἐπίτιμος ἀρεοπαγίτης, κατοικεῖ στό Καστόρι - Καστανιά

Δράσεις - Ειδήσεις - Πληροφορίες Ειδήσεις της “Λουσίνας”

► Το Σάββατο 26 Ιανουαρίου 2014 έγινε η κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας του Συλλόγου μας. Παρευρέθηκαν ο πατέρας Δημήτριος Μήτρης, εκπρόσωποι τοπικών φορέων και συλλόγων και πάρα πολλά μέλη και φίλοι του συλλόγου. Τυχερή τής βραδιάς η και Κική Λιναρδάκη.

► Κατά τη γιορτή της Μπουκουβάλας επισκέφθησαν το χωριό μας ο Ε.Π.Ο.Σ. Φυλής με δύο λεωφορεία ορειβάτες, ο Ε.Ο.Σ. Πύργου ένα λεωφορείο, ο Ε.Ο.Σ. Νοτιανατολικής Λακωνίας ένα λεωφορείο και ο Σύλλογος Περίπολο Αθηνών ένα λεωφορείο και πραγματοποίησαν διάσχιση του φαραγγιού των Μύ-

λων και αναβάσεις στο Βόρειο Ταΰγετο.

► Στις 15 Δεκεμβρίου ο Ορειβατικός Σύλλογος Σπάρτης πραγματοποίησε σύμφωνα με το πρόγραμμά του ανάβαση-διάσχιση από Καστόρειο- Λουσίνα- Αϊ-Γιάννη- Ξεροβούνα-Δίρρεμα-Γουρνίτσα- Ι.Μ.Ζωοδόχου Πηγής-Καστρί.

► Στον 1ο Καστόρειο ορεινό ημιμαραθώνιο ο σύλλογός μας είχε ουσιαστική συμμετοχή στη διοργάνωση, με τον καθορισμό της διαδρομής στο βουνό καθώς επίσης και των στατιστικών και συντεταγμένων αυτής, με τη σηματοδότηση και καθαρισμό των μονοπατιών που κινήθηκαν οι αθλητές, με την υποστήριξη της διαδρομής την ημέρα του αγώνα και με την προσφορά (μαζί με τον Εμποροεπαγγελματικό Σύλλογο) στους αθλητές και τους εθελοντές πρωινού με τσάι του βουνού και το μεσημέρι παραδοσιακής φασολάδας.

Αρχαιολογικά ευρήματα...

Καθ' όλο το μήκος του Παραευνώρειου δρόμου από το Λιοντάρι μέχρι και τη Σπάρτη, έχουν βρεθεί σημαντικά αρχαιολογικά ευρήματα της Αρχαίας και Βυζαντινής Περιόδου που μελετώνται από τις αρμόδιες Αρχαιολογικές υπηρεσίες του τόπου μας. Ένα είναι βέβαιο ότι όλη αυτή η περιοχή ήταν κατοικημένη και σε πλήρη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη. Εμείς τι άλλο, περιμένουμε το αποτέλεσμα των μελετών για να μάθουμε την πραγματική ιστορία του τόπου μας.

Ο Πολυδεύκης μετακομίζει

Το Τοπικό Συμβούλιο Καστόρειο παραχώρησε τη μια ισόγεια αίθουσα του κτηρίου Δ. Σπυρόπουλου στον Πολυδεύκη για στέγαση των γραφείων.

Έτσι σιγά-σιγά μεταφερόμαστε εκεί και ο Πολυδεύκης θα είναι ανοιχτός στην πλατεία!

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε τον Γιώργο Λιακόπουλο που τόσα χρόνια μας παραχώρησε αφιλοκεδώς το χώρο που στεγαζόμασταν αλλά και συντηρούσε το χώρο.

Επίσης, ευχαριστούμε το τοπικό συμβούλιο για την παραχώρηση.

Ελπίζουμε σύντομα να ολοκληρώσουμε τις εργασίες και να γιορτάσουμε και τα εγκαίνια.

E.B.

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ

Ο
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ
«ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»
Οργανίνα
τον ΕΤΗΣΙΟ ΧΟΡΟ του
στο κέντρο
«ΣΤΕΚΙ ΤΗΣ ΓΕΥΣΗΣ»
με ΖΩΝΤΑΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
23 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2014
ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΣΗΜΕΡΙ 13:00

ΑΔΡΦ. ΚΥΜΗΣ & ΣΚΟΥΦΑ 30 (δίπλα στο Βασιλόσπυλο) Πληροφορίες: 210-2840555,
210-2848378
Τιμή Πρόσκλησης: 20 ΕΥΡΩ. Περιλαμβάνονται: Φαγητό, Ελεύθερη κατανομή
κρασιού. Δωρεάν παράκληση.

Επειδή το καινούργιο επωάζεται στο παλιό, ο Πολυδεύκης φέτος σε αυτό το ημερολόγιο επέλεξε να παρουσιάσει εικόνες από παλιές ασπρόμαυρες φωτογραφίες του χωριού μας. Ενός χωριού με ζωντανή ιστορική παρουσία στα τεκταινόμενα. Σας ευχόμαστε χαρούμενο και δημιουργικό το 2014 και με την ευχή να απελευθερωθούμε από τις αγκυλώσεις του παρελθόντος.

Διαγωνισμός μαγειρικής τέχνης στο Καστόρι

Στις 29 και 30 Νοέμβρη 2013 επισκέφθηκαν το Καστόρι 70 μαθητές του κλάδου επισιτισμού (σεφ) των Σχολών Ξυνή. Ο Πολυδεύκης είχε οργανώσει την επίσκεψή τους στη Φάρμα «Σκαφιδά», στη μονάδα τυποποίησης παρθένου ελαιολάδου «Egomio» και στις εγκαταστάσεις ιχθυοκαλλιέργειας και της μονάδας τυποποίησης των προϊόντων της εταιρείας G-fish (Γερωντίδης). Παρά τις άσχημες καιρικές συνθήκες το ενδιαφέρον των σπουδαστών ήταν μεγάλο και έμειναν ιδιαίτερα εντυπωσιασμένοι, τόσο από το φυσικό κάλλος της περιοχής μας, όσο και από τις δραστηριότητες. Το απόγευμα του Σαββάτου παραβρέθηκαν στις εκδηλώσεις της Μπουκουβάλας.

Η κορύφωση έγινε την Κυριακή το μεσημέρι με τη διοργάνωση του διαγωνισμού μαγειρικής στα νέα γραφεία του Πολυδεύκη. Παρά την καταρακτώδη βροχή οι σπουδαστές απτόητοι μαγείρεψαν στο πεζοδρόμιο μπροστά από τα γραφεία του Πολυδεύκη παραδοσιακές συνταγές, όπως κόκορα κρασάτο και γιαπράκια (ντολμάδες με βακαλάο) καθώς και συνταγές με πέστροφα από την ιχθυο-

οκαλλιέργεια. Τα βασικά υλικά για το μαγείρεμα ήταν χορηγίες των Καστανιωτών, Καλλιρρόης Λαμπή, Δημήτρας Λάμπου, Ζαχαροπλαστείου «Λιχούδης», Σούπερ Μάρκετ Αφών Παρακευόπουλου και του αρτοποιείου «Η Καστανιά». Τις πέστροφες χορήγησε η G-fish. Επίσης εξοπλισμό παραχώρησαν οι Ελένη Βλαχογιάννη, Γιώργος Λιακόπουλος, Κ. Σμυρνιού και ο Σύλλογος Φίλων Βουνού «Λουσίνα».

Την κριτική επιτροπή αποτελούσαν οι δύο συνοδοί καθηγητές της Σχολής και εκ μέρους του Πολυδεύκη, ο Κώστας Σκαφιδάς, η Μαρία Σμυρνιού και ο Θάνος Τζωρτζάκης. Το 1^ο βραβείο κέρδισε ένα πιάτο με πέστροφα, ιδιαίτερος «γκουρμέ». Στους πρώτους νικητές ο Θάνος Τζωρτζάκης και η εταιρεία Αφοί Κιουρτζόγλου ΑΕΒΕ, χάρισαν ένα σετ με μαχαίρια.

Πράγματι ήταν μια ξεχωριστή εμπειρία με τους εκπαιδευόμενους να μαγειρεύουν στη βροχή φορώντας τις στολές τους, με τάξη και αγωνία για το αποτέλεσμα. Και στο τέλος απολαύσαμε κι εμείς τα νόστιμα φαγητά τους.

ΕΛ

Την Παρασκευή, 3 Ιανουαρίου, 43 πρόσκοποι της 1ης και 2ης Ομάδας Προσκόπων Ψυχικού, (παιδιά ηλικίας 11-14 ετών) και 10 βαθμοφόροι (ενήλικες πρόσκοποι) ξεκίνησαν από την Αθήνα με προορισμό το χωριό Καστόρι Λακωνίας!!!

Δύο ημέρες γεμάτες εμπειρίες, όμορφα τοπία, γέλιο και πολύ παιχνίδι!! Επισκεφθήκαμε το ελαιοτριβείο που είδαμε πώς φτιάχνεται το λάδι αλλά και το ιχθυοτροφείο με τις πέστροφες όπου μας ενθουσίασαν κυρίως οι μεγάλοι οξύρυγχοι!!

Μέσα από ένα παιχνίδι τα παιδιά έμαθαν πολλά για την ιστορία του χωριού (και όχι μόνο) καθώς μίλησαν με τους

κατοίκους. Το πρωί του Σαββάτου λοιπόν, πήραμε το μονοπάτι που ξεκινάει από το χωριό και ανεβήκαμε μέχρι πάνω!! Η θέα;;; Μοναδική!!!!

Δυστυχώς την Κυριακή δεν προλάβουμε να πάμε και στην φάρμα Σκαφιδά που βρίσκεται λίγο έξω από το χωριό που θέλαμε πολύ! Έτσι φορτώσαμε ξανά τα πράγματα μας στο πούλμαν και φύγαμε για την Αθήνα με όμορφες αναμνήσεις!

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τον πρόεδρο της τοπικής κοινότητας Καστορείου για όλα καθώς και όλους τους κατοίκους και την φιλοξενία!!

Ευχαριστούμε και πάλι 1^η και 2^η Ο.Π.Ψυχικού

Η απόσταση θύμα της πάταξης της φοροδιαφυγής

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε η καθιερωμένη «Γιορτή του Τσίπουρου» στο Γεωργίτσι στις 26/10/2013. Την εκδήλωση συνδιοργάνωσαν οι τοπικοί φορείς του Γεωργιτσίου και ο Δήμος Σπάρτης στην είσοδο του χωριού στο πάρκο «Καρβουνόρεμα». Το τσίπουρο που προσφέρθηκε, αν και δεν αποστάχθηκε στον τόπο της γιορτής, όπως γινόταν κάθε χρόνο, προσφέρθηκε άφθονο και συνοδεύτηκε με καλοψημένους μεζέδες, φασολάδα και γίδα βραστή.

Η απόσταση δεν έγινε. Έπεσε θύμα της πάταξης της φοροδιαφυγής, αφού με απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών απαγορεύθηκαν σε όλη την επικράτεια οι αποστάξεις σε πάσης φύσεως εορτές! Στην εκδήλωση παραβρέθηκε πολύς κόσμος, ο Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Αθανάσιος Δαβάκης, η Βουλευτής κ. Φεβρωνία Πατριανάκου, ο κ. Ευάγγελος Νικολακάκης, και άλλοι.

E.B.

Στον Άγιο Θεόκλητο

Με λαμπρότητα γιορτάστηκε και φέτος η εορτή του Αγίου Θεοκλήτου. Στην Αρχιερατική θεία Λειτουργία, χοροστάτησε ο Μητροπολίτης Μονεμβασίας και Σπάρτης κ.κ.Ευστάθιος και ακολούθησε η περιφορά της εικόνας του Αγίου στην πλατεία, συνοδευόμενη από μαθητές των Σχολείων μας, άγημα Στρατού, τμήμα της Φιλαρμονικής Σπάρτης και πολύ κόσμο από το Καστόρι και τη γύρω περιοχή μας. Η θρησκευτική τελετή έκλεισε με την καθιερωμένη αρτοκλασία και την επιμνημόσυνη δέηση στον Καραβά υπέρ των στρατιωτών που σκοτώθηκαν το 1972, ανήμερα της εορτής του Αγίου Θεοκλήτου.

E.B.

Στην Αγία Βαρβάρα

Στην ανακαινισμένη εκκλησία φέτος εορτάσθηκε η μνήμη της Αγίας Βαρβάρας με επισημότητα και λαμπρότητα. Στη θεία Λειτουργία, που παρακολούθησε πολύς κόσμος, χοροστάτησε ο Μητροπολίτης Μονεμβασίας και Σπάρτης κ. κ. Ευστάθιος και παρευρέθησαν εκπρόσωποι της πολιτικής και αυτοδιοικητικής ηγεσίας και πολλοί άλλοι επίσημοι.

E.B.

Στο Γεωργίτσι και φέτος ο Δήμος Σπάρτης σε συνεργασία με το Τοπικό Συμβούλιο της Τοπικής Κοινότητας Γεωργιτσίου, το Σύλλογο Γεωργιτσιάνων Σπάρτης «Το Κουτούνη», τον Εξωραϊστικό Σύλλογο Γεωργιτσίου και τον Σύνδεσμο των εν Αττική Γεωργιτσιάνων, τέλεσε στις 10/11/2013 την καθιερωμένη επιμνημόσυνη δέηση για τους υπέρ Πατρίδος πεσόντες Αεροπόρους της Δημοτικής

Ενότητας Πελλάνας. Την επιμνημόσυνη δέηση τέλεσε ο Μητροπολίτης Μονεμβασίας και Σπάρτης κ.κ. Ευστάθιος. Στην τελετή παρέστησαν ο Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Αθ. Δαβάκης, η Αντιπεριφερειάρχης κ. Ντία Τζανετέα και ο Δήμαρχος Σπάρτης κ. Σταύρος Αργειτάκος, και άλλοι εκπρόσωπο τοπικών φορέων και πολύς κόσμος.

E.B.

Αγαπητοί φίλοι και μέλη του «Πολυδεύκη»
Θέλω να σας γνωρίσω ότι ο Σύλλογός μας έχει λογαριασμό στην ALPHA BANK με αριθμό 112-002101-399452.

IBAN .GR90 0140 1120 1120 0210 1399 452

Δικαιούχοι: Ευγενία Λαμπή, Πρόεδρος, Αικατερίνη Σμυρνιού, Ταμίας.

Σας προτείνουμε να καταθέτετε τη συνδρομή σας, την διαφήμισή σας ή τη χορηγία σας σ' αυτόν το λογαριασμό αναγράφοντας στο έντυπο κατάθεσης τ' όνομά σας.

Μην στέλνετε επιταγές στο όνομα Πολυδεύκης διότι δεν μπορούν να εισπραχθούν.

Σας ευχαριστώ θερμά
Καίτη Σμυρνιού

Τι διαβάζουν τα παιδιά...

Εκδήλωση που περιείχε ανοιχτή συζήτηση με θέμα « Τι διαβάζουν τα παιδιά των δωματίων» ξεκίνησε το Πολιτιστικό Κέντρο Μπακή την καινούργια χρονιά, υπό το νέο του ιδιοκτησιακό καθεστώς, αφού πλέον ανήκει στην Μη Κυβερνητική Οργάνωση «ΜΥΣΤΡΑΣ». Τη συζήτηση συντόνισε και διηύθυνε ο Συγ-

γραφέας Γεώργιος Αντωνάκης που έχει αναλάβει και τη διαχείριση του κέντρου. Στη συζήτηση που ήταν ζεστή και μεστή σε ουσία συμμετείχαν παιδιά, έφηβοι και γονείς. Συζητήθηκαν οι προκλήσεις και οι περιορισμοί που επιβάλλει ο σύγχρονος τρόπος ζωής του παιδιού και η σχέση του με το λογοτεχνικό βιβλίο. Επιδι-

ωκόμενος στόχος από τον συντονιστή, ήταν οι παρευρισκόμενοι να μην είναι μόνο θεατές και ακροατές αλλά, όπως μας είπε, να συμμετέχουν βιωματικά, και να κινητοποιούνται συναισθηματικά και νοητικά. Επίσης με τη συζήτηση αυτή, μας είπε ο κ. Αντωνάκης, ανοίγει μια σειρά πολιτιστικών εκδηλώσεων με ομιλίες, συζητήσεις, παρουσιάσεις βιβλίων, καλλιτεχνών, ώστε το Κέντρο «ΜΠΑΚΗ» να είναι ανοιχτός χώρος έκφρασης, και τόπος συνάντησης τέχνης, παράδοσης και ζωής. Παράλληλα η αίθουσα του κέντρου θα παραχωρείται και στους τοπικούς φορείς, για την πραγματοποίηση παρόμοιων εκδηλώσεων, όπως γινόταν μέχρι σήμερα.

E.B.

ΔΙΟΡΘΩΣΗ-ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΗ

Στο προηγούμενο φύλλο, Νο 22, του ΠΟΛΥΔΕΥΚΗ και στον Απολογισμό Δράσης του απεθθόντος Δ.Σ. του Συλλόγου Φίλων Ταύγέτου Η ΛΟΥΣΙΝΑ, παρέλειψα να αναφέρω (και για το οποίο ζητώ συγγνώμη από το ΝΠΠΑΠ) ότι η έκδοση του χάρτη του Βορείου Ταύγέτου έγινε με την χρηματοδότηση του Νομικού Προσώπου Πολιτισμού Αθλητισμού και Περιβάλλοντος του Δήμου μας, όπως ανέφερα και για την επανέκδοση του τουριστικού φυλλαδίου.

Εκτενέστερη αναφορά για το χάρτη είχατε κάνει και στο υπ' αριθ. 19 φύλλο του περιδικού σας

Μετά τιμής
Κώστας Λαγανάς

Στην κορυφή της Intracom

Μετά την αποχώρηση του κ. Σωκράτη Π. Κόκκαλη από το Διοικητικό Συμβούλιο της Intracom Holdings, νέος πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου ανέλαβε ο κ. Δημήτριος Χρ. Κλώνης ο οποίος είναι επίσης Πρόεδρος του Δ.Σ. όλων των θυγατρικών εταιριών του ομίλου (Intrakat, Hellas OnLine, Intrasoft International, Intracom Defense Electronics), αξίωμα το οποίο κατείχε ο κ. Σωκράτης Π. Κόκκαλης.

Ο κ. Κλώνης, είναι πτυχιούχος του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και Διδάκτωρ Οικονομικών Επιστημών (M.Sc & Ph.D. in Economics) του Πανεπιστημίου του Λονδίνου. Έχει τιμηθεί με εκπαιδευτικά βραβεία και υποτροφίες από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (I.K.Y.), την Τράπεζα της Ελλάδος και το Κοινωνικό Φιλάνθρωπο Ίδρυμα "Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης". Εργάστηκε ως Οικονομολόγος στη Διεύθυνση

Οικονομικών Μελετών της Τράπεζας της Ελλάδος έως το Μάρτιο 1994 και ως καθηγητής στο Οικονομικό Τμήμα του Deree College (1987-1997). Διετέλεσε μέλος του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομόνων του Δήμου Αθηναίων (1990-1992). Ο κ. Κλώνης εντάχθηκε στον Όμιλο INTRACOM το 1994 και συμμετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας από το 1995.

Έχει διατελέσει Γενικός Διευθυντής (1994-2004), Εντεταλμένος Γενικός Διευθυντής αναλαμβάνοντας το Εταιρικό Κέντρο (Ιανουάριος 2005-2006) και Εντεταλμένος Σύμβουλος Χρηματοοικονομικής Διοίκησης Ομίλου (2006-2011). Κατείχε τη θέση του Αντιπροέδρου και Αναπληρωτή Διευθύνοντος Συμβούλου της INTRAKOM A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ.

Ένα άξιο τέκνο που τιμά το Καστόρι.

ΕΛ

Η απογείωση συνεχίζεται

Ο Κωνσταντίνος Σουκαράς γιος του πατριώτη μας Γιάννη Σουκαρά εκπροσωπεί την Ελλάδα στους χειμερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες 2014 που διεξάγονται στο Σότσι της Ρωσίας. Ο 29χρονος σκιέρ, που θα αγωνιστεί στο αλπικό σκι βρίσκεται στο Σότσι επιτυγχάνοντας τη συμμετοχή του μετά από συνεπή προπόνηση και την υποστήριξη του πατέρα του Γιάννη Σουκαρά.

Από τη δήλωσή του στη εφημερίδα Καθημερινή: «Ζω το όνειρό μου. Οι εγκαταστάσεις είναι φοβερές. Στην πρώτη μας προπόνηση, όλοι οι αθλητές διαπιστώσαμε ότι και οι πίστες είναι φανταστικές. Ίσως είναι οι καλύτερες που έχω δει. Όλα τα στάδια βρίσκονται κοντά και, έτσι, θα μπορούσαμε να δούμε και τους άλλους συναθλητές μας να αγωνίζονται. Παντού υπάρχουν αστυνομικοί και νιώθουμε ασφάλεια. Οι εθελοντές είναι ευγενικοί και πάντα πρόθυμοι να βοηθήσουν».

Τον ευχόμαστε με την καρδιά μας καλή επιτυχία και υψηλή θέση.

ΕΛ

Χαιρετίσματα στην εξουσία

Προς το Συμβούλιο Κοινότητας Καστορείου

Και τους Συλλόγους της περιοχής

Κύριοι,

Τον τελευταίο καιρό στο χωριό μας οργανώνονται εκδηλώσεις που φιλοξενούν αρκετές δεκάδες και πολλές φορές εκατοντάδες επισκέπτες από μακριά.

Έτσι για τη φιλοξενία τους χρησιμοποιούνται σχολεία από τη γύρω περιοχή που είναι πολλές φορές ακατάλληλα για διαμονή.

Μέσα στο κέντρο του χωριού υπάρχει το Σπυροπούλειο οίκημα που μάς κληροδότησε ο αείμνηστος Δ. Σπυρόπουλος.

Για το λόγο αυτό, το Κοινοτικό μας Συμβούλιο και οι Σύλλογοι, ας συνεργαστούν για να βελτιώσουν και να δώσουν ζωή στο κτήριο και λύση στη φιλοξενία των επισκεπτών του χωριού μας.

Μετά τιμής
Ο Καστανιώτης
gld@otenet.gr

Πρόσφατα με ενέργειες του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου της Αγίας Βαρβάρας ανακαινίσθηκε ο Ναός της Αγίας Βαρβάρας. Αντικαταστάθηκε το τιμεντένιο περίγραμμα των κουφωμάτων της πρόσοψης με πελεκημένα μάρμαρα και συμπληρώθηκε η πρόσοψη στο αριστερό τμήμα του Ναού στο ύψος της βάσης του καμπαναριού, επίσης έγινε η βάση του αριστερού καμπαναριού. Αρμολογήθηκε όλη η πρόσοψη και στο υπάρχον καμπαναριό αντικαταστάθηκαν οι κολώνες με νέο μπετόν γιατί οι προϋπάρχουσες είχαν παρουσιάσει ρωγμές και είχαν αποκολληθεί κομμάτια μπετόν. Τις εργασίες ανέλαβε και έφερε εις πέρας ο Βασίλης Λαγανάς.

E.B

Για την ύδρευση του Καστριού

Θυμάμαι το χωριό μου το Καστρί τότε που δεν είχαμε νερό. Το χωριό ήταν γεμάτο κόσμο και υπήρχε ένα πηγάδι που παίρναμε νερό για όλες τις δουλειές. Το Καλοκαίρι όμως το πηγάδι δεν είχε νερό, τότε, παίρναμε στον ώμο τις βίκες και τις βαρέλες και φέρναμε νερό από τον Αϊ Μάμα. Η Νέα Λιβερά και τα Σερβείκια έπαιρναν από τον Κάρδαρη. Το νερό ήρθε στο Καστρί και στα άλλα δύο χωριά το 1962 όταν Πρόεδρος της Κοινότητας Καστορείου ήταν ο Καστρίτης Πανάγος Γεωργαντάς. Με υπεράνθρωπες προσπάθειες και ανύπαρκτα μηχανικά μέσα, μόνο με ξινάρια και κασμάδες έφερε το νερό τέσσερα χιλιόμετρα μέσα από το βουνό και άλλαξε την όψη των χωριών και τη ζωή των κατοίκων. Πετάξαμε τις βίκες και τις βαρέλες και σε όλα τα σπίτια

έβαλαν βρύσες. Σε λίγο χρόνο όλες οι αυλές γέμισαν λουλούδια και οι κήποι χορταρικά, ήταν κάτι σαν όνειρο. Γι' αυτό εμείς τα τρία χωριά που απολαμβάνουμε αυτό το δροσερό και χωνευτικό νερό, ας θυμόμαστε τον Πρόεδρο Πανάγο Γεωργαντά με ευγνωμοσύνη και σεβασμό.

Το σπίτι μου στο Καστρί απέχει από το Κάστρο του ΠΙΡΝΟΚΟΚΑ εκατό μέτρα, όταν ήμουν εκεί ερχόντουσαν διάφοροι επισκέπτες και ρωτούσαν πως μπορούσαν να το δουν. Ήταν αδύνατον γιατί τα φυτά έχουν κλείσει το δρόμο. Εύχομαι κάποιος αρμόδιος να ενδιαφερθεί και ν' ανοίξει το δρόμο των εκατό μέτρων. Καλά τα παλάτια της ωραίας Ελένης, αλλά έχουμε και πρόσφατη ιστορία με πολύ αίμα, που πρέπει να θυμόμαστε.

Γεωργία Ξενογιαννή – Κορζή.

Τριπλασιασμός του κόστους ύδρευσης!

ΕΜΠΟΡΟΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ

«Ο ΚΑΣΤΩΡ»

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΒΟΥΝΟΥ «ΛΟΥΣΙΝΑ»

Τρίτη 21/1/2014

Κύριοι,

Με δυσάρεστη έκπληξη λάβαμε τα ειδοποιητήρια πληρωμής των τελών ύδρευσης της τρέχουσας περιόδου.

Σε δραματικές συνθήκες εντεινόμενης οικονομικής κρίσης, που εξακολουθεί να πλήττει και τα χωριά της περιφέρειας του Δ.

Σπάρτης, καλούμαστε να καταβάλουμε βεβαρυσμένα ποσά για την ύδρευση στην ΔΕΥΑΣ.

Συγκεκριμένα, ενώ προ της ένταξης στη ΔΕΥΑΣ, καταβάλαμε ετήσιο πάγιο 25 ευρώ ανά παροχή, μετά την ένταξη είχαμε δύο προσαυξήσεις: επιβολή ΦΠΑ 23% επί των 25 ευρώ, πρόσθετη χρέωση 0,15 ευρώ /κ.μ. επί της κατανάλωσης, +13% ΦΠΑ.

Ενώ όσα ακίνητα έχουν αποχέτευση πρέπει πλέον

να καταβάλουν και 30 ευρώ+ΦΠΑ 23% για την αποχέτευση αυτή...

Με αποτέλεσμα π.χ. ένα εμπορικό κατάστημα που βρίσκεται στην πλατεία Καστορείου, ακόμη και με ελάχιστη κατανάλωση νερού, να είναι υποχρεωμένο να πληρώσει, αντί για τα 25 ευρώ, τώρα 70 ευρώ ετησίως.

Η υποδομή είναι πολύ παλαιά, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την υγεία μας, ενώ το νερό έρχεται με φυσική ροή από το βουνό, με διάφορες προσμίξεις και ακαθαρσίες, που το καθιστούν ακατάλληλο προς κατανάλωση.

Απ' όσο γνωρίζουμε τα τέλη αυτά είναι κατά πολύ υψηλότερα ακόμη και από της Αθήνας... (επισυνάπτουμε τιμολόγιο ύδρευσης-αποχέτευσης νοικοκυριού της Αθήνας).

Θέλουμε να σας εκφράσουμε την έντονη διαμαρτυρία μας για το άδικο αυτό μέτρο και να σας καλέσουμε να αναθεωρήσετε την πολιτική τιμών σε έναν τόσο κρίσιμο τομέα όπως αυτός της ύδρευσης, σαν κοινού και απαραίτητου αγαθού για τους πολίτες.

Νέα από το Σίδνεϊ

Τη μνήμη του πολιούχου του Αγίου Θεοκλήτου Αρχιεπισκόπου Λακεδαιμονίας του Θαυματουργού, τίμησε ο Σύλλογος των Βορειών Δήμων Σπάρτης η <Ωραία Ελένη > στις 1 Δεκεμβρίου 2013, στον Ιερό Ναό του Αγίου Γερασίμου, 21 Henry Street, Leichhardt, Sydney Όπου τελέστηκε θεία λειτουργία με Αρτοκλασία / Δοξολογία/Μνημόσυνο και περιφορά της εικόνας του Αγίου.

Παραβρέθηκαν πολύ βορειοδημότες και στο τέλος της θείας Λειτουργίας προσφέρθηκαν εδέσματα στο χωλ της εκκλησίας. Όπως βλέπετε έγινε Θεσμός πια για τον Σύλλογο μας, Φέτος είναι η δέκατη χρονιά από τότε που άρχισε να γιορτάζει κάθε χρόνο τη μνήμη του.

Το Διοικητικό Συμβούλιο διοργάνωσε διήμερη εκδρομή το Νοεμβρίου 2013 στο μαγευτικό Batemans Bay για τα μέλη του συλλόγου.

Επισκεφθήκαμε τα τοπικά αξιοθέατα του Batemans Bay, Κρουαζιέρα στο Clyde River και για Βρα-

δινό φαγητό γευματίσαμε στην Εκκλησία του Αγίου Ιωάννη.

Όσα μέλη παραβρέθηκαν πέρασαν ένα αξέχαστο σαββατοκύριακο.

Εύχομαι στο Δ.Συμβούλιο σας να έχετε υγεία να συνεχίσετε αυτό το ωραίο έργο που αρχίσατε που λέγεται <Πολυδεύκης>, Καλά Χριστούγεννα και με υγεία κα χαρά να δεχτούμε το Νέο Έτος 2014 να είναι Καλό κι ευλογημένο για όλο τον κόσμο.

Θερμές Ευχές

Maria Glekas

Phone:0297902306

Mob: 0415384919

Αγαπητοί συμπατριώτες,

Εύχομαι σε όλο το προσωπικό του ΠΟΛΥΔΕΥΚΗ και γενικότερα σε όλους τους συμπατριώτες, ο Νέος Χρόνος να φέρει σε όλους υγεία, ευτυχία και πρόοδο.

Με εκτίμηση,

Makis Gilopidis

Κραυγή αγωνίας: “Τα πλατάνια πεθαίνουν”

Μια χειμωνιάτικη Κυριακή, πρωί, βρήκαμε τον Μπάμπη Κακαφλίκα στο ποτάμι, στο ύψος της γέφυρας, να φροντίζει τα πλατάνια. Με έναν κοπτήρα περιποιόταν τα μικρά πλατάνια για να μεγαλώσουν και αφαιρούσε από τα μεγάλα τον κισσό που έπνιγε τους κορμούς τους. Πιάσαμε την κουβέντα και ο λόγος του χειμαρρός και γύρω από την φυσική ομορφιά που ζώνει το χωριό μας, αλλά και τα σκουπίδια που πετούνται στο βράχο, τον κισσό που πνίγει τα

πλατάνια, το αναξιοποίητο υπέροχο τοπίο.

Από το1996 που εγκαταστάθηκε στο χωριό, κάνει ό,τι μπορεί, για το περιβάλλον. Φροντίζει το ρέμα που δημιουργείται από τα νερά των πηγών του Αγίου Μάμα, κόβει τους κισσούς που πνίγουν τα πλατάνια μέχρι τις κορυφές τους, και δεν τα αφήνουν να αναπτυχθούν σωστά.

Τραβούν ύψος για να δουν τον ήλιο με αποτέλεσμα να ξεραίνονται γρήγορα. Κάποτε υπήρχαν

τα ζώα, συνέχισε να λέει, που έκαναν την δουλειά που κάνει τώρα αυτός.

Το χωριό είναι πνιγμένο στο πράσινο, με άφθονα νερά, και χρειάζεται τη φροντίδα πολλών για να μείνει όμορφο και να γίνει ακόμα ομορφότερο.

Ευτυχώς που υπάρχει ο Σύλλογος Φίλων του Βουνού «Λουσίνα» που καθαρίζει, συντηρεί τα μονοπάτια και παρεμβαίνει θετικά με διάφορες δράσεις στην εικόνα του χωριού. Κάνει σημαντικό έργο, αλλά θα πρέπει να μεγαλώσει η παρέα.

Ο Μπάμπης θέλει να λοξοδρομήσουμε από τα μονοπάτια και να φροντίσουμε το ποτάμι, την κοίτη του, τις όχθες του, τα δέντρα του. Το νερό του Κάστορα είναι καθαρό, να διαμορφωθούν μικρές λιμνούλες ώστε μαζί με τα καβούρια και τα βατράχια να ευδοκιμήσουν και ψάρια. Να στηριχθεί και να αναδειχθεί το ενδημικό ψάρι μενίδα.

Να ξαναλειτουργήσει το υδροηλεκτρικό εργοστάσιο που

μπορεί να προσφέρει και οικονομικά στο χωριό και όχι μόνο, σαν τουριστικό αξιοθέατο. Μακάρι να γίνει και ο βιολογικός καθαρισμός και να σωθεί το ρέμα της Κούρνιζας από την καταστροφή που δημιουργεί η εκεί διοχέτευση του υπνομόμου.

Ήταν ένας από αυτούς, που είχαν προτείνει τη διάνοιξη του μονοπατιού στο φαράγγι προς το Γεωργίτσι. Ήταν μεγάλη η χαρά του όταν η Γεωργία Οικονομοπούλου, Δημοτική Σύμβουλος τότε, του είπε ότι ψηφίστηκε από το Δημοτικό Συμβούλιο η χρηματοδότηση της κατασκευής του μονοπατιού από κάποιο πρόγραμμα.

Αυτά και πολλά άλλα μας είπε ο Μπάμπης Κακαφλίκας που εργάζεται ως Δικαστικός επιμελητής στη Σπάρτη και βρίσκει πάντα το χρόνο να προσφέρει. Και το μόνο που ζητά είναι να βρεθούν και άλλοι και σαν μια παρέα ή κατά μόνας, να κάνουν ό,τι καλύτερο για τον ευλογημένο αυτό τόπο.

E.B.

Στο δρόμο για την Αυστραλία

Στο σημερινό αφιέρωμά μας θα συνεχίσουμε με μια χώρα που φιλοξενεί πολλούς πατριώτες μας και δεν είναι άλλη από τη μακρινή Αυστραλία.

Η μετανάστευση στην Αυστραλία για τους Έλληνες χωρίζεται σε δύο περιόδους, στην πρώιμη (1830-1869) και την εποικιστική περίοδο (1870-1974).

Στην πρώιμη περίοδο έχουμε την έλευση στην Αυστραλία τυχοδιωκτών και φυγάδων καθώς και των πρώτων εκτοπισμένων Ελλήνων του βρετανικού ναυτικού, μετά το 1850 έχουμε την άφιξη χρυσοθηρών ταξιδιωτών και νησιωτών που έμεναν σε διάφορες αποικίες.

Η εποικιστική περίοδος γνώρισε διάφορες φάσεις.

Μέχρι το 1924 η πλειοψηφία των μεταναστών ήταν από τα νησιά του Ιονίου και του Αιγαίου. Από τη χρονιά αυτή λόγω και του περιορισμού στον αριθμό που επέβαλαν οι ΗΠΑ, άρχισε η μετανάστευση από την ηπειρωτική Ελλάδα με πρώτους τους Μακεδόνες.

Με το τέλος του Β' Παγκόσμιου Πολέμου υπεγράφη μεταναστευτική συμφωνία μεταξύ της Αυστραλίας και της Ελλάδας. Έτσι από το 1952 άρχισαν να εγκαθίστανται σε μεγάλους αριθμούς Έλληνες σε όλα τα σημεία της Αυστραλίας.

Η εγκατάσταση τώρα των μεταναστών ελεγχόταν αυστηρά από την κυβέρνηση της Αυστραλίας η οποία είχε ιδρύσει το Υπουργείο Μετανάστευσης (1945) που είχε βάλει στόχο την ετήσια αύξηση του πληθυσμού στο 2%, εφαρμόζοντας την εργασιακή αποκέντρωση των νέων μεταναστών σε περιοχές και δουλειές, όπως τις προκαθόριζε ο κρατικός μηχανισμός της Αυστραλίας.

Έτσι τα χρόνια 1952-1974 εγκαταστάθηκαν 270.000 Έλληνες. Η συντριπτική πλειοψηφία αυτών 87% ήταν αγρότες και ανειδίκευτοι εργάτες.

Με βάση την απογραφή του 2001 ο αριθμός αυτών που έχουν γεννηθεί στην Ελ-

λάδα ανερχόταν σε 116.621. Ο αριθμός αυτών που έχουν γεννηθεί στην Αυστραλία με ένα εκ των δυο γονέων ελληνικής καταγωγής ή και τους δυο γονείς ελληνικής καταγωγής, εκτιμάται σε 324.000.

Έτσι ο συνολικός αριθμός εποίκων ελληνικής καταγωγής εκτιμάται σε 495.000.

Από αυτούς το 49% που είναι 228.000, είναι εγκατεστημένοι στην Μελβούρνη, το κέντρο του Ελληνισμού στην Αυστραλία. Η δεύτερη σε ελληνικό πληθυσμό είναι η περιοχή της Νέας Νότιας Ουαλίας και κυρίως η πρωτεύουσά της το Σίδνεϊ, όπου ζουν 153.000 άτομα ελληνικής καταγωγής. Τρίτη περιοχή είναι η Νότια Αυστραλία με 44.000 Έλληνες που οι περισσότεροι ζουν στην Αδελαΐδα.

Οι υπόλοιποι ζουν σε διάφορες πόλεις Πέρθη, Ντάργουιν, Χομπαρτ, Λόρεστον.

Από το 1958 ο αριθμός των Ελλήνων της Αυστραλίας παραμένει ο δεύτερος μεγαλύτερος μη βρετανικής καταγωγής, μετά τους Ιταλούς.

Μέχρι το 1962 υπήρξε σοβαρή ανισότητα στον αριθμό των φύλων σε αναλογία 100 άνδρες προς 53 γυναίκες λόγω των δρακόντειων μέτρων της κυβέρνησης για τη μετανάστευση ανύπαντρων γυναικών. Η ανισότητα αυτή προκάλεσε πολλά προβλήματα κοινωνικά και ψυχολογικά, έτσι διακρατικά αντιμετωπίστηκε και προγραμματίστηκε η μόνιμη εγκατάσταση χιλιάδων ανύπαντρων γυναικών (έχουν μείνει στην αυστραλιανή ιστορία με το όνομα νύφες από την Ελλάδα).

Οι Έλληνες παρουσιάζουν την ταχύτερη άλλα και σημαντικότερη ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή της Αυστραλίας σε σχέση με τις άλλες ενθετικές ομάδες.

Κύριο χαρακτηριστικό της αυστραλιανής ομογένειας είναι η σημαντικότερη επαγγελματική ανέλιξη και οι επιδόσεις των Ελλήνων στους χώρους της κοινωνίας, της τέχνης, της επιστήμης, της οικονομίας.

Όμως δεν ήταν τα πράγματα ποτέ ρόδινα για τους μετανάστες τα πρώτα χρόνια.

Η απόσταση ήταν μεγάλη και η μόνη οδός εκείνα τα χρόνια ήταν η θαλάσσια.

Στα πρώτα χρόνια τους πατριώτες μας που ήθελαν να μεταναστεύσουν, τους εξυπηρετούσαν ξένα υπερωκεάνια, βρετανικά άλλα κυρίως ιταλικά.

Τον Ιούλιο του 1959, οι αδελφοί Ι. Χανδρή ανακοίνωσαν την έναρξη λειτουργίας γραμμής ανάμεσα στην Ελλάδα και την Αυστραλία. Αγόρασαν το αγγλικό «Bloemfontein Castle» ύψωσαν την ελληνική σημαία και μετονομάστηκε σε «Πατρίς» Το πρώτο δρομολόγιο το έκανε το Δεκέμβριο του 1959.

(Θα έχει ενδιαφέρον αν κάποιος πατριώτης ταξίδεψε εκείνη την εποχή, να μας περιγράψει την εμπειρία του).

Αν και ο ανταγωνισμός ήταν σκληρός, η εταιρεία Χανδρή άντεξε και όχι μόνο κράτησε τη γραμμή αλλά πρόσθεσε μετά και τα υπερωκεάνια «Βρετανία», «Ελληνίς», «Αυστραλία», «Βασίλισσα Φρειδερίκη», «Αμερικανίς», «Βρετανία» και «Ατλαντίς». Όμως ο πόλεμος του Σουέζ το 1967 και η ανάπτυξη των αεροπορικών εταιρειών, τους έδωσε τη χαριστική βολή και η γραμμή έκλεισε. Το τέλος των υπερωκεανίων είχε πια σημαίνει.

Ερχόμενοι στη νέα τους πατρίδα οι πατριώτες μας φυσικά δεν εύρισκαν τη γη της επαγγελίας, στις περισσότερες περιπτώσεις εύρισκαν εργασία στους πιο ανθυγιεινούς και επικίνδυνους χώρους δουλειάς.

Πολλοί απασχολήθηκαν σε αγροτικές περιοχές κάτω από αντίξοες συνθήκες πρωτόγνωρες για αυτούς με θερμοκρασίες 40-45 βαθμούς Κελσίου, πολλοί «φιλοξενήθηκαν» στα Κέντρα Υποδοχής Μεταναστών, και έπρεπε για δυο χρόνια να εργάζονται σύμφωνα με τις οδηγίες του υπουργείου μετανάστευσης. Αν αρνιόντουσαν είχαν κυρώσεις.

Το πιο εφιαλτικό όμως Κέντρο Υποδοχής Μεταναστών

ήταν το Bonegila

(Μπονεγκίλα) 300 χιλιόμετρα από την Μελβούρνη. Όσοι πέρασαν από εκεί έζησαν εφιαλτικές μέρες, ταπεινώθηκαν, αντιμετωπίστηκαν σαν αγέλη και γνώρισαν τον πιο άγριο ρατσισμό, γιατί δεν ταίριαζαν στο αγγλοσαξονικό πρότυπο. Το στρατόπεδο διευθυνόταν σύμφωνα με τα στρατιωτικά πρότυπα. Στις κορυφαίες θέσεις βρίσκονταν αξιωματικοί του στρατού, ενώ σαν φύλακες επέλεξαν από τους μετανάστες ιδίως της Κεντρικής Ευρώπης που ήταν φύλακες και υπάλληλοι πρώην ναζιστικών στρατοπέδων, όπως επιβεβαιώθηκε από έρευνα που διέταξε για τους εγκληματίες πολέμου η κυβέρνηση Χόουκ το 1987.

Δεν είναι τυχαίο ότι στο Κέντρο αυτό είχαμε δύο εξεγέρσεις των μεταναστών το 1952 και το 1961 με δυο αιτήματα για δουλειά και ελευθερία.

Στην Αυστραλία από τα πρώτα χρόνια μετά τη δουλειά, ο τόπος συνάντησης ήταν τα Ελληνικά καφενεία. Μέσα από τις παρέες των πατριωτών έπεσε ο σπόρος για την ίδρυση Συλλόγων, με μέλη από τον ίδιο τόπο καταγωγής. Έτσι έχουμε την ίδρυση του Συλλόγου των Βορείων Δήμων «Η Ωραία Ελένη» στην Μελβούρνη, την ίδρυση του Παλλακωνικού Συλλόγου Νότιας Αυστραλίας «Ο Λεωνίδας» όπου ιδρυτικό μέλος του και Πρόεδρος του ήταν ο Ευάγγελος Πάντος από το χωριό μας.

Όμως για τους Συλλόγους, την ιστορία τους, τα σχέδιά τους άλλα και για τις αναμνήσεις τους, στο επόμενο τεύχος θα φιλοξενήσουμε τους ίδιους τους πατριώτες μας με συνεντεύξεις τους φυσικά. Οι στήλες του Πολυδεύκη είναι πάντα ανοιχτές για ο,τιδήποτε έχει σχέση με τη μετανάστευση.

Γ. Λαγανάς
gld@otenet.gr

Βιβλιογραφία

Οι Έλληνες στη Διασπορά του Αν.Μ. Τάμης
Τα ελληνικά υπερωκεάνια του Αν.Ι.Τζαμπζή
Εφημερίδες της εποχής

Ασβεστοκάμινα

Γυρίζοντας πίσω στη δεκαετία του '70 και ακόμη πιο πριν, θα θυμηθούμε και οι νεότεροι θα ανακαλύψουν επαγγέλματα που η βιομηχανοποίηση, η μαζική παραγωγή και οι χαμηλές τιμές τα έθεσαν στο περιθώριο. Επαγγέλματα που σφράγισαν την οικονομική και κοινωνική ζωή του τόπου μας και αποτελούν μέρος ενός πολιτισμού με μακραίωνη παράδοση. Πίσω τους άφησαν μνήμες που εξιστορούνται στις παρέες και στα καφενεία και σε πολλές περιπτώσεις επώνυμα και οικογενειακά ονόματα όπως, Μυλωνάς, Καλατζής, Παπουτσής, Κοφινάς, Ασβεστάς κ.λπ. Μαρτυρίες της ύπαρξής τους είναι εγκαταλελειμμένα και ερειπωμένα εργαστήρια ή εργαλεία που βρίσκονται σε συλλογές ή εκτίθενται σε μουσεία. Κάποια προσαρμόζονται στα καινούργια δεδομένα και διατηρώντας τα παλιά τους χαρακτηριστικά συνεχίζουν τη διαχρονική τους πορεία.

Ένα από αυτά τα επαγγέλματα είναι του ασβεστοποιού με το ασβεστοκάμινο. Από τα χρησιμότερα υλικά ο ασβέστης. Στα αρχαία ελληνικά ονομαζόταν άσβεστος τίτανος (τίτανος= λευκή σκόνη και άσβεστος= ότι αυτή δεν είχε σβήσει) στην πορεία του χρόνου παρέμεινε ως ασβέστης. Στα βυζαντινά χρόνια ονομάζεται και χορήγι, ονομασία που τη χρησιμοποιούμε ακόμη και σήμερα. Η χρήση του μεγάλη και διαχρονική. Αποτελεί βασικό οικοδομικό υλικό, βάφει, στεγανοποιεί, αποστειρώνει, λιπαίνει τη γη, απολυμαίνει σκοτώνοντας μύκητες και μικροοργανισμούς, μέχρι και σαν σκληρυντικό στα γλυκά του κουταλιού χρησιμοποιείται. Το ασβέστωμα των σπιτιών από το 1350 και μετά, γινόταν κυρίως για απολυμαντικούς λόγους σε πολλές παραθαλάσσιες περιοχές της Μεσογείου και πολλές φορές

ήταν και υποχρεωτικό από τις διοικούσες αρχές, επειδή τα παραθαλάσσια μέρη ήταν πιο ευάλωτα στις μολυσματικές ασθένειες, λόγω της υποδοχής караβιών στα λιμάνια τους. Στην Ελλάδα εφαρμόστηκε το υποχρεωτικό ασβέστωμα στα χωριά της υπαίθρου για ένα διάστημα επί Μεταξά.

Πλούσιος ο τόπος μας σε πέτρες (ασβεστόπετρες) και θάμνους για την καύση, και πολλά τα ασβεστοκάμινα, αφού ο ασβέστης είχε καλή τιμή και απέφερε καλά κέρδη. Ο Παναγιώτης Λαμπράκης με τον Νίκο Πάντο θυμούνται ασβεστοκάμινα που λειτουργούσαν πολύ παλιά στο χωριό μας. Ένα στον Καστανιώτη στο φαράγγι λίγο πιο πάνω από την Μισοσπορίτιστα, άλλο στο βουνό απέναντι από τη Λάκκα του Κουτρομπή, στου Κουτρή το αμπέλι που το δούλευε ο Σωτήρης Κατερινιός.

Ο Μανώλης Κατερινιός πατέρας του Σωτήρη, μαζί με άλλους Καστανισιώτες που φημίζονται μέχρι και σήμερα, ως άριστοι ασβεστοποιοί, ερχόντουσαν από την Καστανίτσα και δούλευαν τα καμίνια της Αλευρούς. Ο Μανώλης παντρεύτηκε στην Αλευρού και συνέχισε να δουλεύει τα ασβεστοκάμινα με τα παιδιά του ως οικογενειακό επάγγελμα. Ο εγγονός του Μανώλης μάς μιλά για τη λειτουργία των καμινιών και απαριθμεί τα καμίνια της Αλευρούς, ένα στου Γιάννη Παπασταφίδα, άλλο στου Βαρναβέλια, άλλο του θείου του, Κώστα Κατερινιού, και πιο πέρα του Τρικούπη από το Γεωργίτσι.

Ο Γιάννης Ρεξίνης θυμήθηκε ότι πολύ παλιά υπήρχε και στα Ρεξιναίικα στο βουνό, και πριν την Κατοχή λειτούργησε και ένα στα Μετόχια πάνω από τον Κοκκινόβραχο στον Κάμπο που ανήκε στον Πανα-

γιώτη Χίο, και που το δούλεψε με τα παιδιά του Μελέτη, Κώστα, Σταύρο και Ηλία.

Από τα τελευταία που λειτούργησαν στην περιοχή μας, ήταν στη Λαγκαδίτσα στο χτήμα του Γιώργη του Αδραχτά, που το δούλεψε ο Λεωνίδας ο Σμυρνιός από τα Περιβόλια.

Μιλώντας με τον Λεωνίδα Σμυρνιό, 96 ετών σήμερα, κτίστη στο επάγγελμα και από τους τελευταίους που δούλεψαν το ασβεστοκάμινο στην περιοχή μας, μάς είπε ότι από ανάγκη έφτιαξε και δούλεψε για τρία χρόνια το ασβεστοκάμινο, γύρω στο 1970. Είχε συμμετάσχει σε μια δημοπρασία ξυλείας του Δασαρχείου. Δημοπρατήθηκαν πεντακόσια χωρικά ξυλείας (1 χωρικό=1 κυβικό μ. με τα ενδιάμεσα κενά ως γεμάτο χώρο) με 80 δρχ. το χωρικό, κέρδισε τον διαγωνισμό με 81 δρχ. και έδωσε την καθορισμένη προκαταβολή. Τα ξύλα όμως

Το μόνο ασβεστοκάμινο στην περιοχή μας, που σώζεται σε πολύ καλή κατάσταση είναι δίπλα στο δρόμο Βορδονίας-Σπάρτης πριν τα ερείπια του Ρωμαϊκού Υδραγωγείου, στο σπίτι ιδιοκτησίας του Νίκου Δούνια.

Στη φωτογραφία ο ιδιοκτήτης μπροστά στο καμίνι.

Τα ασβεστοκάμινα τα κατασκεύαζαν οι ασβεστοποιοί σε μέρος που υπήρχε πίσω ή όσο γινόταν γύρω από αυτό, κάθετο έδαφος από σκληρό χώμα που θα χρησίμευε ως μόνωση. Συνήθως τα έχτιζαν σε μέρη όπου υπήρχαν κοντά πέτρες αλλά και θάμνοι. Αρχικά έσκαβαν ένα λάκκο με βάθος που αναλογούσε στο 1/3 του συνολικού ύψους του καμινιού. Από το βάθος του λάκκου έχτιζαν κυκλικά τον εξωτερικό τοίχο του καμινιού με πάχος τουλάχιστον 80 εκατοστά με πέτρες και λάσπη από χώμα, διατηρώντας την ίδια διάμετρο από τη βάση έως την κορυφή του.

δεν μπόρεσε να τα πουλήσει στους φούρνους, γιατί ήταν ελάτινα και θα μύριζε το ψωμί. Το τίμημα έπρεπε υποχρεωτικά να κατατεθεί στο Δημόσιο Ταμείο χωρίς αναβολή. Έτσι σκέφτηκε να φτιάξει ασβεστοκάμινο προκειμένου να κάψει τα ξύλα και να βγάλει τα χρήματα από τον ασβέστη. Άνοιξε γούβα και όντας κτίστης έχτισε το καμίνι. Τις πέτρες τις έσπαγε με το κομπρεσέρ και τις κουβαλούσε από τον Ζορό αλλά και από το βουνό έξω από το Νεκροταφείο στον Άγιο Νικόλαο, σημεία που είχαν καλή πέτρα για ασβέστη. Η πέτρα η καλή, μας είπε, ξεχώριζε γιατί όταν χτυπιόταν με το σφυρί μύριζε όπως το μπαρούτι. Η μεταφορά της πέτρας αλλά και της ξυλείας από το βουνό γινόταν με τα φορητά του Δημήτρη Κουτσογιώργη και του Δημήτρη Αθανασόπουλου (Πένταρη). Το έκαψε τρεις φορές με δύο βοηθούς, το κάθε κάψιμο που διαρκούσε τρεις και πλέον συνεχόμενες ημέρες έβγαλε 1000 καντάρια ασβέστη (1 καντάρι = 44 οκάδες, = 56,32 κιλά και άξιζε 54 δραχμές). Με αυτό τον τρόπο πλήρωσε το κράτος και του έμεινε και κέρδος. Δε συνέχισε το επικερδές επάγγελμα γιατί έφυγε για την Αυστραλία. Μας είπε επίσης για τα ασβεστοκάμινα που λειτουργούσαν στην Αλευρού κοντά στην Αγία Άννα, ερείπια των οποίων σώζονται μέχρι σήμερα και προαναφέραμε

στις μαρτυρίες του Μανώλη Κατερινιού. Οι Καστανισιώτες μάς είπε ήξεραν πολύ καλά την τέχνη και ερχόντουσαν κάθε Απρίλη και τα δούλευαν.

Το μόνο ασβεστοκάμινο στην περιοχή μας, που σώζεται σε πολύ καλή κατάσταση είναι δίπλα στο δρόμο Βορδωνίας-Σπάρτης πριν τα ερείπια του Ρωμαϊκού Υδραγωγείου, στο σπίτι ιδιοκτησίας του Νίκου Δούνια. Πολλοί ίσως το έχουν παρατηρήσει. Απλό μικρό παιδί που θυμάται τον εαυτό του μας είπε ο Νίκος Δούνιας και μέχρι τα 20 του χρόνια, γύρω στο 1960, δούλευε μαζί με τον πατέρα του. Δύσκολη δουλειά, μέσα δεν υπήρχαν, την πέτρα την έφερναν είτε από νταμάρι σπάζοντάς την με τη βαριά, είτε διαλέγοντάς την από το ποτάμι, ήταν λευκή ή μελανιά. Θυμάται τον πατέρα του να τη σπάει στην άκρη και να εξετάζει την καταλληλότητά της. Στη συνέχεια φόρτωναν τις πέτρες στα άλογα πάνω σε δύο σανίδες μια από την κάθε πλευρά, μισομοιράζοντας το βάρος για να μην γέρνει το φορτίο. Μετά κουβαλούσαν τα ξύλα, λιόκλαρα και θάμνους, κυρίως πουρνάρια. Στο καμίνι του Νίκου Δούνια το κάψιμο διαρκούσε 6 συνεχόμενες ημέρες και το δούλευαν οικογενειακά. Ο παραγόμενος ασβέστης, γύρω στα 1000 καντάρια, έδινε ένα καλό εισόδημα.

Τα ασβεστοκάμινα τα κατασκεύαζαν οι ασβεστοποιοί σε μέρος που υπήρχε πίσω ή

όσο γινόταν γύρω από αυτό, κάθετο έδαφος από σκληρό χώμα που θα χρησίμευε ως μόνωση. Συνήθως τα έχτιζαν σε μέρη όπου υπήρχαν κοντά πέτρες αλλά και θάμνοι. Αρχικά έσκαβαν ένα λάκκο με βάθος που αναλογούσε στο 1/3 του συνολικού ύψους του καμινιού. Από το βάθος του λάκκου έχτιζαν κυκλικά τον εξωτερικό τοίχο του καμινιού με πάχος τουλάχιστον 80 εκατοστά με πέτρες και λάσπη από χώμα, διατηρώντας την ίδια διάμετρο από τη βάση έως την κορυφή του. Στη βάση αυτού του τοίχου και εσωτερικά, έκαναν μια μικρή βάση, τη «σέτα», φάρδους 20 και ύψους 50 εκατοστών, όπου από εκεί άρχιζε το θολωτό χτίσιμο των ασβεστόλιθων (καμαρικίων). Άφηναν μία πόρτα η οποία μετά το χτίσιμο των ασβεστόλιθων χιζόταν και αυτή και άφηναν μόνο ένα άνοιγμα στο κάτω μέρος για να εισέρχονται τα ξύλα για την καύση. Σε κάποια απόσταση άφηναν άλλη μια τρύπα για να βγάζουν την στάχτη με τη μασιά. Το χτίσιμο των ασβεστόλιθων απαιτούσε όπως τόνισαν και οι τρεις τελευταίοι ασβεστοποιοί της περιοχής μας, μεγάλη μαστοριά και προσοχή. Οι ασβεστόλιθοι έπρεπε να χιζονται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να εξασφαλίζεται η σταθερότητα του θολωτού (σαν φούρνος) και να υπάρχουν κενά μεταξύ των ασβεστόλιθων, για να

επιτυγχάνεται η διευκόλυνση ρευμάτων αέρα και να διαπερνά η φλόγα. Στην κορυφή του θολωτού που έφτανε το πολύ ένα μέτρο κάτω από το ύψος του εξωτερικού τοίχου έμπαινε σφηνωτά μια πέτρα «κλειδί» ή «πατάς». Το ψήσιμο της πέτρας γινόταν αντιληπτό από το κάθισμα του θολωτού σωρού αλλά και από τον καπνό που έπαιρνε χρώμα μπλε.

Σήμερα η ανεύρεση και μεταφορά της πέτρας και της καύσιμης ύλης που μπορεί να είναι πυρήνας (ελαιοπυρήνας-λιοκόκκι), ξυλεία και άλλα είδη καύσης είναι εύκολη. Η τροφодότηση του καμινιού με καύσιμη ύλη, και η καύση γίνεται με μηχανικά μέσα, και ο ασβέστης παράγεται με λιγότερο κόστος, και παραδίδεται στο εμπόριο σε καλύτερες τιμές. Όσα καμίνια δεν μπόρεσαν να εκσυγχρονιστούν ερήμωσαν και χάθηκαν, στην περιοχή μας μόνο αυτό του Νίκου Δούνια που χρησιμοποιείται για τη στάβλιση ζώων, παραμένει αγέρωχο θυμίζοντας περασμένες εποχές.

Πιο κάτω, στο Αφισού, συνεχίζουν τη διαχρονική τους πορεία και λειτουργούν τρία εκσυγχρονισμένα, ως προς την καύση, ασβεστοκάμινα από Καστανισιώτες, του Γιάννη Κατερινιού και του Μπούγα και πιο πέρα του Αφισιώτη Ντιλαλή Σωτήρη που τροφοδοτούν την περιοχή μας με τον ασβέστη τους.

E.B.

Ευρώτας: «Φωνές νερού μυριάδες»

Την άνοιξη του 2008 η Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού εγκαινίασε μια επικοινωνιακή δράση πανελλαδικής εμβέλειας με τίτλο «Περιβάλλον και Πολιτισμός» με κύριο στόχο την ευαισθητοποίηση των πολιτών στην προστασία του πολιτιστικού και φυσικού πλούτου της χώρας. Έτσι, η σημασία και οι συμβολισμοί που συνδέθηκαν με το δέντρο από την αρχαιότητα έως τη σύγχρονη εποχή, αποτέλεσαν το θεματικό άξονα των εκδηλώσεων για τη διετία 2008 και 2009, με τίτλο «Το Δέντρο της Ζωής σε Τέσσερις Εποχές». Η διετία 2010-2011 ήταν αφιερωμένη στη θεματική του πρώτου από τα τέσσερα στοιχεία, του νερού. Στις 7, 8, 9 και 10 Οκτωβρίου 2010 εκατόν πενήντα αρχαιολογικοί χώροι, μουσεία και μνημεία της επικράτειας άνοιξαν τις πύλες τους σε 60.000 επισκέπτες με μια σειρά από ποικίλες εκδηλώσεις, περιηγήσεις και εκπαιδευτικές δραστηριότητες υπό τον τίτλο «Φωνές νερού μυριάδες», οι οποίες επιχείρησαν να αναδείξουν τη σημασία και τις ποικίλες διαστάσεις της αξίας

1. Οι πηγές του Ευρώτα. Κεφαλάρι Λογαρά Λογκανίκου.

Η ΛΘ΄ Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Αρκαδίας το 2010 και το 2011 συμμετείχε στη δράση αυτή, πραγματοποιώντας εκπαιδευτικό πρόγραμμα με θέμα τα ποτάμια της Αρκαδίας. Παράλληλα έγιναν ξεναγήσεις σε αρχαιολογικούς χώρους που βρίσκονται πλησίον ποταμών και ομιλίες που αφορούσαν τη σχέση Πολιτισμού και

3. Τα ρωμαϊκά λουτρά στον ανισόπεδο κόμβο του Λογκανίκου (Φωτογραφικό Αρχείο Ε΄ ΕΠΚΑ)

του νερού στη ζωή των ανθρώπων από την αρχαιότητα έως σήμερα. Ο τίτλος της δράσης είναι εμπνευσμένος από την ποίηση του Οδυσσέα Ελύτη και συνοψίζει σε τρεις λέξεις τις αναρίθμητες μορφές του νερού, του υδάτινου τοπίου και των ανθρώπινων έργων που προέκυψαν από αυτές. Ο λογότυπος «Περιβάλλον και Πολιτισμός»: Δεσμοί αιώνων, που συνδέουν το περιβάλλον με τον πολιτισμό αποτυπώνονται στο λογότυπο της εκστρατείας: ο μίσχος που μόλις έχει βλαστήσει, σύμβολο του θαλερού περιβάλλοντος, γίνεται κύμα της θάλασσας και ιωνικό κιονόκρανο δηλώνοντας την πολιτιστική και περιβαλλοντική αειφορία.

Περιβάλλοντος και τις ποικίλες διαστάσεις της αξίας του νερού στη ζωή των ανθρώπων από την αρχαιότητα έως σήμερα. Το έργο της ΛΘ΄ ΕΠΚΑ παρουσιάστηκε με ανακοινώσεις τοίχου (Posters) και στην Ιστορική και Αρχαιολογική Ημερίδα για την Βόρεια Λακεδαίμονα, στην **Αγορίανη** το 2011 και το 2012¹. Στο πλαίσιο αυτών των εκδηλώσεων ιδιαίτερη αναφορά έγινε και στον ποταμό Ευρώτα.

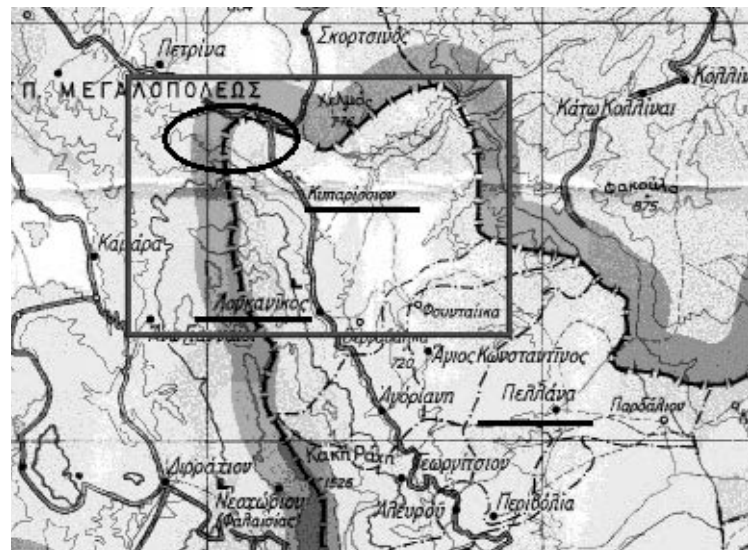
Ευρώτας

Ο Ευρώτας σύμφωνα με τη μυθολογία ήταν βασιλιάς της Λακωνίας. Γυναίκα του ήταν η Ευρυδίκη και μαζί της έκανε μία κόρη, την Σπάρ-

τη, από την οποία πήρε το όνομά της η ομώνυμη πόλη. Ο βασιλιάς Ευρώτας σύμφωνα με το μύθο πραγματοποίησε ένα μεγάλο υδραυλικό έργο με το οποίο έδωσε διέξοδο στα λιμνάζοντα νερά της λακωνικής πεδιάδας στην θάλασσα: "τό ύδωρ τό λι-

φύση της αρδεύεται από τα πιο πολλά νερά- τη διασχίζει το ρεύμα του Ευρώτα, αλλά έχει και η ίδια άφθορες πηγές» (Παυσ. ΙΙΙ, 21, 3).

Στην περιοχή αυτή του Λογκανικιώτικου κάμπου από το 2009 έως και το 2011 κατά την αρχαιολογική

2. Οι αρχαιολογικές θέσεις στη βόρεια Λακεδαίμονα, στην περιοχή των πηγών του Ευρώτα.

μνάζον εν τῷ πεδίῳ διώρυγι κατήγαγεν ἐπὶ θάλασσαν (Παυσανία ΙΙΙ 2)². Έτσι δημιουργήθηκε το ποτάμι, που πήρε το όνομά του (**Εικ. 1**).

Η αναγωγή του ποταμού Ευρώτα στη εποχή του μύθου, ως βασιλιά και ήρωα, επιβεβαιώνει τη σημασία του στη ζωή και την ιστορία της Λακωνίας. Πηγάζοντας από τη βόρεια Λακεδαίμονα, στα σύνορα με την Αρκαδία, διασχίζει τη Λακωνική γη και καταλήγει στην περιοχή του Έλους, εκβάλλοντας στον Λακωνικό κόλπο³.

Μία από τις κύριες πηγές του Ευρώτα, βρίσκεται στη Βελμινάτιδα χώρα, στα σύνορα των σημερινών κοινοτήτων Σκορτσινού και Λογκανίκου των Δήμων Μεγαλόπολης και Σπάρτης. Πρόκειται για τη πηγή στο «Κεφαλάρι του Λογαρά», στα ριζά του λόφου του Χελμού, όπου και το ελληνοισλαμικό οχυρό του Αθήνιου της Βελεμίνας. Ο Ευρώτας εκτός από αυτή την πηγή, στο ξεκίνημά του για να εισέλθει στη Λακωνία, δέχεται από το φαράγγι της Λαγκάδας των Καλτεζών και της Αγριακόνας, τα νερά από το νότιο τμήμα της Ασέας-Φραγκόβρυσου (Άνω Ευρώτα) και από το χειμάρρο του Βελονά τα νερά από την Φαλασία στα νοτιοανατολικά της Μεγαλόπολης. Ο περιηγητής Παυσανίας, στο β΄ μισό του 2ου αιώνα μ.Χ. αναφέρει, ότι το οικιστικό κέντρο της Βελμινάτιδος χώρας, «...η Βελεμίνια, είναι η περιοχή της Λακωνίας που από την

έρευνα στο πλαίσιο του έργου του νέου αυτοκινητόδρομου Λεύκτρου-Σπάρτης (**Εικ. 2**) εντοπίστηκαν οικιστικές εγκαταστάσεις της Πρωτοελλαδικής περιόδου (Πρώιμη εποχή του Χαλκού, τέλη 4^{ης}-αρχές 3^{ης} χιλιετίας π.Χ.), αγροτικές και βιοτεχνικές εγκαταστάσεις που χρονολογούνται από την αρχαίους χρόνους (τέλη 6ου αιώνα π.Χ.) έως και τους Ύστερους Ρωμαίικους χρόνους (3^{ος}-4^{ος} αι. μ.Χ.), Ύστερορωμαϊκό νεκροταφείο (3^{ος}-5^{ος} αι.μ.Χ.) και μεγάλη λουτρική εγκατάσταση που πιθανόν αποτελεί τμήμα ρωμαϊκής αγροικίας (villae rusticae) ή εγκατάσταση που σχετιζόταν με την αρχαία οδική αρτηρία Σπάρτη – Μεγαλόπολη–Ολυμπία/Μεσσήνη (**Εικ. 3**). Κύριο χαρακτηριστικό όλων αυτών των αρχαίων θέσεων στην περιοχή του Λογκανίκου ήταν η εκμετάλλευση των υδάτινων συστημάτων που τροφοδοτούν τις πηγές του Ευρώτα.

Στις θέσεις «Αγία Ειρήνη Βελονά Πετρίνας και Μοναστηριακό ρέμα Αμπελακίου» βρέθηκαν εργαστηριακές εγκαταστάσεις παραγωγής κεραμικών προϊόντων (**Εικ. 4**). Συγκεκριμένα στη πρώτη θέση, η αρχαιολογική σκαπάνη αποκάλυψε αρχιτεκτονικά κατάλοιπα αψιδωτών και ορθογώνιων κτιρίων με υδρευτικούς και αποχετευτικούς αγωγούς, φρεάτια και κεραμικά καμίνια. Αρκετά επίσης είναι και τα κινητά ευρήματα, όπως πήλινες σφήνες, πήλινοι δακτύλιοι στηριγμάτων αγγείων, μήτρες ει-

4. Τα ρωμαϊκά εργαστήρια κεραμικής στα σύνορα Λακωνίας και Αρκαδίας. Πετρίνα Μεγαλόπολης.

5. Εντοπισμός υφαντικών βαρών από αγροτική εγκατάσταση αρχαίων χρόνων (6ος αι. π.Χ.). Κυπαρισσι Λογκαίου.

6. Υφαντικά βάρη - αγνύθες από αργαλειό.

δωλίων, πήλινες υαλοποιημένες μάζες εκκαμίνευσης που σχετίζονται με την ανωτέρω δραστηριότητα. Οι εργαστηριακοί χώροι είχαν κτιστεί στη συμβολή των δύο χειμάρρων του Ευρώτα, προκειμένου με ένα πυκνό δίκτυο αγωγών και πηγαδιών να εκμεταλλεύονται και τους δύο υδατοσυλλέκτες του ποταμού.

Τρεις παράγοντες ήταν αποφασιστικής σημασίας για την επιλογή του χώρου εργασίας του κεραμέα: θα έπρεπε να υπήρχε άφθονο νερό, οι πρώτες ύλες να ήταν εύκολα προσίτες και να ήταν ευχερής η διακίνηση των προϊόντων. Τις ανά-

οι Φαλαισίες απέχουν είκοσι στάδια από το ερμαίο της Βελεμίνας».

Εκτός από την αγροτική παραγωγή και τα προϊόντα των κεραμικών εργαστηρίων, στον Ευρώτα και στους παραποτάμους του αναπτύχθηκε και η κτηνοτροφία και κατ'επέκταση και η υφαντική τέχνη. Στη γέφυρα του «Βελονά» στον ανισόπεδο κόμβο Λογκαίου και στη δυτική όχθη του ομώνυμου χειμάρρου εντοπίστηκε αγροικία Αρχαίων χρόνων (6ος αιώνας π.Χ.) και ένα από τα πρώτα ευρήματα της αρχαιολογικής έρευνας αποτέλεσαν τα 130 πήλινα πυραμιδοειδή υφαντικά βάρη (αγνύ-

με πληθώρα τεχνικών έργων για την διευθέτηση των χειμάρρων και του ποταμού και αρχαίες και μεσαιωνικές αγροτικές εγκαταστάσεις στις οποίες αναπόσπαστο μέρος αποτέλεσαν οι κεραμικοί κλίβανοι, οι αποθηκευτικοί χώροι των αγροτικών προϊόντων και οι χώροι της οικιών.

Ο Ευρώτας και οι παραπόταμοί του αποτελούσαν την κινητήρια δύναμη για την ενίσχυση της οικονομίας της περιοχής καθώς το νερό καθόριζε την αγροτική, ζωική αλλά και βιοτεχνική παραγωγή (κεραμικά και υφαντικά προϊόντα). Παράλληλα στα υδάτινα αυτά συστήματα από την Νεολιθική εποχή έως και την Υστεροβυζαντινή περίοδο γινόταν η διέλευση του κύριου οδικού δικτύου που συνέδεε καθ' όλη τη διάρκεια του έτους τα οικιστικά κέντρα της Λακωνίας με τα αντίστοιχα της Πελοποννήσου αλλά και της κεντρικής Ελλάδος.

Λεωνίδα Σουχλέρης
Αρχαιολόγος
της Ε' ΕΠΚΑ Σπάρτης

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βαγιακάκος Β.Δ., Ευρώτας. *Πρακτικά του Έκτακτου Πνευματικού Συμποσίου (Σπάρτη -Μυστράς 27-29 Μαΐου 1988)*, Πελοποννησιακά πρτ. 16.Αθήναι 1990. 361-416. Γιαννακάκη Χ., *Τα μνημεία του Ευρώτα*. ΥΠ.ΠΟ-Ε' ΕΠΚΑ. Σπάρτη 2008.

Καράγιωργα Κ.Θ., Κεραμικός κλίβανος εν Ηλίδι. Τεύχ.1, AAA IV 1971. 27-31.

Ορλάνδος Α., *Τα υλικά δομής των αρχαίων Ελλήνων*, τ.Ι, Αθήναι 1955

Rotroff I.S., Εργαστήρια και παράγοντες για τη διαμόρφωση του τοπικού χαρακτήρα. Δ' *Επιστημονική Συνάντηση για την Ελληνιστική Κεραμική. Μυτιλήνη 1994*. Τόμος Α', Κ' ΕΠΚΑ-ΥΠΠΟ 1997. 401-404.

Ρωμαίος Κ., Οι μεθόριοι λακωνικού Ερμαί. *Αθηνά 20 (1908)*, 383-402.

Σάμψων α., Ένα κεραμικό ερ-

γαστήρι στην Χαλκίδα της ρωμαϊοκρατίας, *Ανθρωπολογικά Αρχαιολογικά Χρονικά 2 (1987)*, 80-81

Σουχλέρης Λ., Ιστορικά και Αρχαιολογικά στοιχεία από τον Λογκαϊκό Λακεδαίμονος. Νέα πορίσματα. *Πρακτικά Α' Αρχαιολογικής και Ιστορικής Ημερίδας: «Αρχαιολογική και Ιστορική Περιήγηση στη Βόρεια Λακεδαίμονα»*. Εξωραϊστικός και Πολιτιστικός Σύλλογος Αγόριανης, Σπάρτη 2010.17-66.,

Σουχλέρης Λ., Αγροτικές και βιοτεχνικές εγκαταστάσεις στην Ασειατική χώρα της νότιας της Αρκαδίας και στη Βελμινάτιδα χώρα της Βορειοδυτικής Λακεδαίμονος, *Πρακτικά της Διημερίδας: «Ρωμαϊκές αγροικίες (Villae Rusticae) και Αγροτική οικονομία στην Ελλάδα κατά τη Ρωμαϊκή εποχή (Αρχαιολογικό Μουσείο Πάτρας 23-24 Απριλίου 2010)*, ΕΙΕ (ΚΕΡΑ)-ΣΤ' ΕΠΚΑ (Υπό έκδοση).

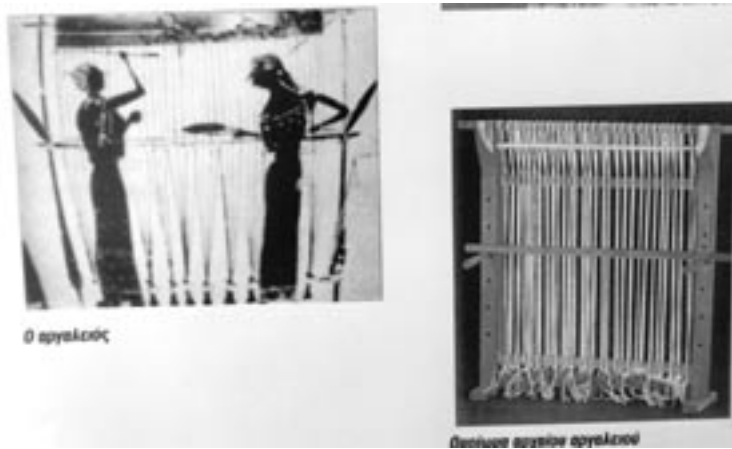
Αργυροπούλου Ε.-Παπαδοπούλου Γ.-Σουχλέρης Β.Λ., Ρωμαϊκή κεραμική από τη νότια Μεγαλοπολίτιδα χώρα, *Πρακτικά 1ου Διεθνούς Συνεδρίου "Το Αρχαιολογικό έργο στην Πελοπόννησο"*, Τρίπολη, 7-11.2012 (Υπό έκδοση).

Χατζηδημητρίου Α., *Παραστάσεις εργαστηρίων και εμπορίου στην εικονογραφία των αρχαίων και Κλασικών χρόνων*. ΤΑΠΑ-ΥΠΠΟ. Αθήναι 2005.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Θερμές ευχαριστίες εκφράζονται στους αρχαιολόγους της ΛΘ' ΕΠΚΑ κ. κ. Σταμάτη Φριτζίλα, Γρηγόριο Γρηγορακάκη και Αφροδίτη Μαλτέζου για τη συμμετοχή τους στην Ιστορική και Αρχαιολογική Ημερίδα για τη βόρεια Λακεδαίμονα.

2. Αφροδίτη Μαλτέζου, Λεωνίδα Σουχλέρης, Μαρία Τσούλη, Η κοιλάδα του Ευρώτα. Νέες θέσεις κατοίκησης από τη Νεολιθική εποχή έως τους Ρωμαϊκούς χρόνους. Τα πορίσματα των αρχαιολογικών ερευνών. *ΛΑΚΩΝΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ 2014*. Εκδ.ΙΔΙΟΜΟΡΦΗ. 54-60

7. Αττική Λήκυθος με γυναίκες που υφαίνουν στον αργαλειό, β' μισό 6ου αιώνα π.Χ. Μητροπολιτικό Μουσείο Ν.Υόρκης. Αναπαράσταση από την έκθεση στο Αρχαιολογικό Μουσείο Πατρών.

γκες για νερό και πηλό κάλυπταν οι δύο χειμάρροι και οι όμορες αργιλούχες περιοχές που διέσχίζαν, ενώ η χωροθέτηση της εργαστηριακής εγκατάστασης επί του κύριου αρχαίου οδικού δικτύου που συνέδεε την Σπάρτη με την Μεγαλόπολη και την Ολυμπία, (Παυσανίας «Αρκαδικά», VIII 34,4) διευκόλυε τη μεταφορά καύσιμων και πρώτων υλών αλλά και την πώληση των κεραμικών προϊόντων. Πλησίον των εργαστηρίων έχουμε και τις πρώτες ενδείξεις για κάποιο παρόδιο ιερό, πιθανότατα του Ερμή, όπως ρητά αναφέρεται για την ύπαρξή του στην περιοχή από τον Παυσανία (VIII, 35,3): «...

θες) διαφόρων μεγεθών που βρέθηκαν σε δωμάτιο της αγροικίας και πιθανότατα άνηκαν σε όρθιους αργαλειούς που βρισκόνταν στους χώρους προορισμένους για την υφαντική, τον «ιστόνα, ή στο γυναικωνίτη». Οι αγνύθες (Εικ. 5-7) αποδεικνύουν την υφαντική δραστηριότητα στην περιοχή που διερχόταν ο Ευρώτας και οι παραπόταμοί του, καθώς το υδάτινο στοιχείο ήταν αναγκαίο για το πλύσιμο του μαλλιού.

Σε όλο το μήκος του ποταμού κατά τον έλεγχο των εκσκαφών του έργου του αυτοκινητόδρομου Λεύκτρου-Σπάρτης εντοπίστηκαν τμήματα του αρχαίου οδικού δικτύου

Σημαντική διάκριση για τη Φάρμα Σκαφιδά

Στην εφημερίδα Agrenda της 29/12/1913 και στη σελ. 43 καταχωρίστηκε μια ενδιαφέρουσα και ελπιδοφόρα είδηση που έκανε γνωστό το Καστόρι μας ανά το πανελλήνιο στον αγροκτηνοτροφικό κόσμο και όχι μόνο. Φαίνεται πως οι αγροκτηνοτρόφοι δεν κινούνται πια στο σκοτάδι (χαράματα με σούρουπο), αλλά έχουν λόγο στην οικονομική ζωή του τόπου και άρα απόκτησαν τη δική τους φωνή. Και όχι μόνο αυτό, αλλά παράγουν μεθοδευμένα και στοχευμένα, αμιλλώνται, κρίνονται και επιβραβεύονται.

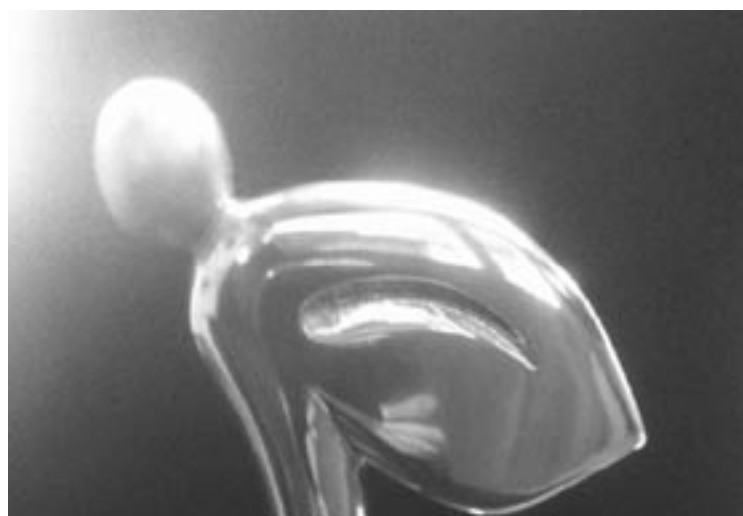
Η φάρμα Σκαφιδά διακρίθηκε ως η καλύτερη κτηνοτροφική εκμετάλλευση της χρονιάς για το 2013. Η βράβευση έγινε στις 17 Ιανουαρίου στα Τρίκαλα. Συγκεκριμένα η εφημερίδα Agrenda γράφει: "Μια οικογενειακή φάρμα με πολύ μεράκι για τη δουλειά της και τρίτη γενιά με πολλές περγαμνές απλώνεται σε 25 στρέμματα στο Καστόρι Λακωνίας. Τα αδέρφια Κώστας και Ευθύμιος Σκαφιδά, καθώς και οι τρεις γιοι τους, οι οποίοι έχουν τελειώσει τις σπουδές τους στην Αμερικανική Γεωργική Σχολή και τη Διοίκηση Επιχειρήσεων, συμμετέχουν ενεργά στη διαχείριση της εκμετάλλευσης, η οποία διαθέτει 300 αγελάδες γαλακτοπαραγωγής και 200 μοσχί-

δες με περίπου 6 τόνους παραγωγής γάλακτος ημερησίως και με αποδέκτη τη γαλακτοβιομηχανία ΔΕΛΤΑ.

Η φάρμα Σκαφιδά διαθέτει σταβλικές και αποθηκευτικές εγκαταστάσεις, σύγχρονο αρμεκτήριο, επτά τρακτέρ και όλα τα απαραίτητα για τις καλλιέργειες παρελκόμενα.

Παράλληλα καλλιεργεί 300 στρέμματα αραβόσιτο, 150 στρέμματα τριφύλλια, 500 στρέμματα για σιτηρά (σανό βρώμης, κριθάρια) αξιοποιώντας με τον καλύτερο τρόπο τις δυνατότητες που προσφέρουν οι γειτονικές στη μονάδα εύφορες πεδιάδες, παράγοντας το 70% των απαραίτητων για τη μονάδα ζωοτροφών. Επίσης χρησιμοποιεί την κοπριά για λίπανση του εδάφους".

Διαβάζοντας τα δεδομένα, ο καθένας αντιλαμβάνεται πως πρόκειται για μια ανθηρή παραγωγική μονάδα, που δεν έγινε από τη μια στιγμή στην άλλη. Δε χτύπησε η μάγισσα το μαγικό της ραβδί. Είναι αποτέλεσμα καθημερινής, επίμονης και επίμοχθης δουλειάς, που δε γνωρίζει γιορτές και σχολές. Τις βάσεις για το οικοδόμημα τις έβαλε ο πατέρας του Κώστα και του Θύμιου, ο μακαρίτης τώρα Γιώργης Σκαφιδάς. Άνθρωπος εργατικός μέχρι παρεξήγησης, πολύ ευαίσθητος, πολύ

φιλότιμος. Κοίταζε τη δουλειά του και την οικογένειά του. Θα ήταν αδικία να μην αναφέρουμε τη μάνα των παιδιών, την Κατερίνη, που σε δύσκολους καιρούς, πήρε το τιμόνι μεταφορικά και κυριολεκτικά. Όταν χρειάστηκε, οδήγησε μόνη της το τρακτέρ για να φροντίσει τα ζωντανά και τα χωράφια τους. Ο Κώστας ανήσυχος πνεύμα μάρκαρε στα καράβια. Δεν τον πλάνεψε η θάλασσα και γύρισε στη γη του, αποφασισμένος να δημιουργήσει και να πετύχει. Ο μικρότερος αδελφός ο Θύμιος, ήσυχος και δουλενταράς, μετά το στρατό εργάστηκε με τον πατέρα τους. Ένωσαν οι τρεις άνδρες τις δυνάμεις τους και με προοδευτικό πνεύμα προχώρησαν. Τώρα στην επιχείρηση

μήκαν και οι γιοι τους, οι δύο Γιώργηδες και ο Λούης. Δεν πρόκειται για σκυταλοδρομία, γιατί οι γονείς είναι πολύ νέοι, για να αποσυρθούν.

Έχουν να δώσουν πολλά ακόμα και μαζί με τους νεότερους θα δώσουν περισσότερα. Μπράβο παιδιά!!! Ο Πολυδεύκης σας συγχαίρει και σας εύχεται σε ανώτερα.

Στο χωριό υπάρχουν πολλοί αγωνιστές αγροκτηνοτρόφοι με σημαντική προσφορά στην τοπική οικονομία (ήδη ο Πολυδεύκης παρουσιάζει στο παρόν φύλλο, τους αδελφούς Βουρδούση), αλλά η φάρμα Σκαφιδά με το δυναμισμό της ξεπέρασε τα σύνορα της Λακωνίας. Και πάλι μπράβο!!!

«SPARTISANS» ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΟ ΠΑΡΘΕΝΟ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ ΤΟ ΔΩΡΟ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Ο δραστήριος Σάββας Συμεωνίδης έστησε την εταιρεία «Spartisan Artisan Farmers P.C. - Spartan Agricultural Products» με έδρα τη Νέα Λιβερά με στόχο κυρίως την προώθηση λακωνικών προϊόντων στη διεθνή αγορά. Τα δύο πρώτα προϊόντα, το εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο «Spartisans» και το αντίστοιχο αγουρέλαιο ξεκίνησαν το ταξίδι τους. Ευχόμαστε στην εταιρεία επιτυχία και πολλές πωλήσεις.

ΕΛ

Αφιέρωμα στον Παπαδιαμάντη από το Πολιτιστικό Κέντρο Μπακή

Σαράντα περίπου πάρα πολύ τυχεροί το Σάββατο το βράδυ 1 Φεβρουαρίου, απολαύσαμε ένα εξαιρετικό αφιέρωμα στον "Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη τον ποιητή των ταπεινών" που απετέλεσε μια διαφορετική προσέγγιση της εορτής των Τριών Ιεραρχών, ημέρας των γραμμάτων. Ακούστηκαν κείμενα και τραγούδια από ποιήματά του, από τον Γι-

ώργη Αντωνάκη, την ψυχή του Πνευματικού Κέντρου και μαθήτριες του Λυκείου μας. Τα τραγούδια ερμήνευσαν οι μοναδικές φωνές της Κάλης Καμπούρη και Βασιλικής Αντωνάκη που συνόδευσαν εξαιρετικά οι ίδιες με κανονάκι, η πρώτη και κλασική κιθάρα και νένι η δεύτερη.

Κ.Χ.Λαγανάς

Ελαιολάδου Εγκώμιον

Σύμφωνα με τα στοιχεία που δίνει η Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία οι εξαγωγές ελληνικού ελαιολάδου την περίοδο Οκτώβριος 2012 – Σεπτέμβριος 2013 έναντι της αντίστοιχης περιόδου 2001-2012, παρουσίασαν αύξηση 80,66% σε αξία (σύνολο: 416.584.219 ευρώ), 61,70% σε ποσότητα (140.195.245 κιλά) και 11,72% σε μέση τιμή ανά κιλό (2,97 ευρώ ανά κιλό). Αυτό είναι το καλό νέο γιατί το «κακό» είναι ότι αντίστοιχα παρουσίασε αύξηση και το ποσοστό της εξαγωγής στην Ιταλία έναντι του συνόλου των εξαγωγών από 58% σε 66%, που σημαίνει χύμα ελαιόλαδο που θα τυποποιηθεί εκεί.

Και το ερώτημα που εγείρεται είναι πόσο βουκόλοι θα παραμείνουμε; Θα βλέπουμε γυάλινο μπουκάλι και ετικέτα και θα σφουρίζουμε αδιάφορα; Από την άλλη πλευρά είναι τόσο απλό να τυποποιείς; Πού θα πουλήσεις; Θα μπορέσεις να συναγωνιστείς την αγορά; Τι σημαίνει εξαγωγές; Το Καστόρι έχει την τύχη να φιλοξενεί τις σύγχρονες εγκαταστάσεις της εταιρείας ΓΑΜΒΡΙΝΟΣ ΑΕ για την τυποποίηση εξαιρετικού παρθένου ελαιολάδου. Ο εξοπλισμός, οι δεξαμενές και το εμφιαλωτήριο, που με πολύ μεράκι επένδυσε η επιχείρηση, ακολουθούν τις απαιτήσεις για τη διασφάλιση της υγιεινής και της ποιότητας του προϊόντος, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα. Ακόμη και ένα μικρό χημικό εργαστήριο έχει εγκατα-

και Κορωνέικη της Λακωνικής γης. Ζητήσαμε από τον κ. Χάρη Γαμβρινό να απαντήσει σε μερικές ερωτήσεις μας τόσο σχετικά με τις δραστηριότητες της εταιρείας αλλά και γενικά για τα θέματα που αφορούν στον τομέα.

ΕΛ: Θα ξεκινήσω με μια προβοκατόρική ερώτηση! Πώς αποφασίσατε να ασχοληθείτε με ένα καινούργιο τομέα για σας. Ποια είναι η πρόκληση;

Χάρης Γαμβρινός: Το Δεκέμβριο του 2007 όταν η κρίση των ενυπόθηκων δανείων στις ΗΠΑ βρισκόταν στην κορύφωσή της, μας προβληματίσε στην εταιρεία το γεγονός της πιθανής μεταφοράς της στην Ευρώπη. Να αναφέρω εδώ ότι η εταιρεία μας ασχολείται από το 1994 με εισαγωγές βιδών. Ψάχναμε λοιπόν να δραστηριοποιηθούμε σε έναν κλάδο εντελώς διαφορετικό για να μετριάσουμε πιθανές απώλειες από τον κλάδο μας. Στην έρευνα που κάναμε, καταλήξαμε στο να ασχοληθούμε με το χώρο των τροφίμων και επειδή η σύζυγός μου κατάγεται από ελαιοπαραγωγική περιοχή, εστίασαμε στο τομέα του ελαιολάδου.

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να κάνω ειδική μνεία και να ευχαριστήσω δημόσια τον κ. Γιάννη Μυρίδη του οποίου οι νοθεσίες και οι προτροπές ήταν καταλυτικές για να γίνει το εγχείρημα. Η πρόκληση ήταν στο

Η εταιρεία ολοκλήρωσε την επένδυση και έλαβε την αδειοδότηση το 2010. Όλη η διαδικασία, οι δεξαμενές αποθήκευσης και τα μηχανήματα εμφιάλωσης ακολουθούν τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές τυποποίησης.

ΧΓ: Η εταιρεία όπως είπα και πριν ιδρύθηκε το 1994 με κύριο αντικείμενο το χονδρεμπόριο βιδών.

ΕΛ: Πότε ξεκινήσατε την τυποποίηση του εξαιρετικού παρθένου ελαιολάδου και ποιο είναι το μέγεθος της δραστηριότητας; Επενδύσατε στην ποιότητα;

ΧΓ: Η εταιρεία ολοκλήρωσε την επένδυση και έλαβε την αδειοδότηση το 2010.

Όλη η διαδικασία, οι δεξαμενές αποθήκευσης και τα μηχανήματα εμφιάλωσης ακολουθούν τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές τυποποίησης. Επίσης έχουμε εγκαταστήσει ένα μικρό εργαστήριο ελέγχου 8 βασικών παραγόντων ποιότητας του ελαιολάδου.

ΕΛ: Σε ποια αγορά απευθύνεστε;

ΧΓ: Απευθυνόμαστε στον ιδιώτη Έλληνα καταναλωτή που ενδιαφέρεται για την ποιότητα σε ποσοτική τιμή και προσπαθούμε να προσεγγίσουμε υγιείς αγορές του εξωτερικού. Εδώ θα ήθελα να τονίσω δύο πράγματα: 1) όσο εύκολο είναι να κάνεις εισαγωγές στην Ελλάδα, τόσο δύσκολο είναι να κάνεις εξαγωγές και 2) υπάρχει ένας μύθος που λέει, ότι όποιος κάνει εξαγωγές ελαιολάδου λύνει το οικονομικό του πρόβλημα. Σας πληροφορώ ότι στις εξαγωγές έχεις να ανταγωνιστείς Ισπανούς, Τυνήσιους, Τούρκους και φυσικά Ιταλούς κάτι που κατεβάζει σε μονοψήφια ποσοστά το μικτό κέρδος.

ΕΛ: Ποια είναι τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίσατε τόσο στην επαφή με τους παραγωγούς όσο και με την αναγνώριση

της αγοράς και την εύρεση μιας δυναμικής διάθεσης του προϊόντος;

ΧΓ: Προβλήματα με τους παραγωγούς δεν έχουμε κανένα. Νομίζω τα τρία αυτά χρόνια έχουμε χτίσει σχέσεις εμπιστοσύνης.

ΕΛ: Τώρα, μετά από κάποιο χρόνο εφαρμογής της επένδυσης, θεωρείτε ότι καλά κάνατε που επενδύσατε σ' αυτή τη δραστηριότητα;

ΧΓ: Αυτά τα τρία χρόνια έμαθα πολλά. Αναμφισβήτητα όμως, εάν δεν υπήρχε ήδη η εταιρεία της οποίας χρησιμοποιούμε τα μέσα και την οργάνωση, η δραστηριότητα δεν θα ήταν βιώσιμη διότι η αγορά σε επίπεδο τιμών είναι ισοπεδωμένη.

ΕΛ: Ποιο είναι σχέδιά σας για τις μελλοντικές δραστηριότητές σας σ' αυτόν τον τομέα;

ΧΓ: Τα σχέδια μας για την επόμενη διετία είναι να δώσουμε περισσότερη έμφαση στην προώθηση του brand στο εξωτερικό.

Είναι προφανές ότι κάθε στίβος θέλει καλούς παίκτες και η «Γαμβρινός ΑΕ» είναι μια εταιρεία με πείρα στη διεθνή αγορά. Έχει αξία το γεγονός ότι χρησιμοποιήθηκε η δραστηριότητα και το σύστημα της εταιρείας σαν όχημα για να στηθεί το εμπορικό κομμάτι.

Διότι κακά τα ψέματα. Μπορεί να φτιάχνεις το καλύτερο προϊόν αλλά αν δεν μπορείς να το πουλήσεις και μάλιστα σε μια συμφέρουσα τιμή τότε δεν έχει καμιά αξία.

Πληροφορίες για την εταιρεία βρίσκονται στην ιστοσελίδα της www.gamvrinos.gr

Ε.Λ.

Η πρόεδρος του «Π» Ευγενία Λαμπή και ο κ. Χάρης Γαμβρινός στις σύγχρονες εγκαταστάσεις της εταιρείας συζητούν για την παρουσία της στην Καστανιά. Σε πρώτο πλάνο εμφιαλωμένο λάδι ΕΓΚΩΜΙΟΝ.

σταθεί με εξοπλισμό για τον έλεγχο μερικών βασικών παραμέτρων της ποιότητας του ελαιολάδου. Η εταιρεία τυποποιεί εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο με εμπορικό όνομα «Εγκώμιον» από τις ποικιλίες Αθηνολιά

να μετατραπούμε από μία εισαγωγική, σε μία εξαγωγική εταιρεία.

ΕΛ: Ποιο είναι το προφίλ των μέχρι τώρα δραστηριοτήτων της εταιρείας σας;

Από την Καλαμάτα στα Τσιπουρέικα...

“Η οικογένεια του προπάππου μας λεγόταν Ζαχαράκηδες και ήμασταν από την Καλαμάτα. Ερχόμενος ο παππούς εδώ, τότε ήταν τα χρόνια ανάποδα με τους Τούρκους, πριν 170-180 χρόνια, επειδή ήξερε ο παππούς μου την τέχνη άρχισε να φτιάχνει τσίπουρο. Άνοιξε μια γούβα στη γη κι εκεί μάζευαν όλοι οι ντόπιοι τα τσίπουρα. Όλοι έλεγαν πάμε στην “τσιπουρόγουβα” κι έμεινε το όνομα Τσίπουρας.

Τότε ήταν τ' αμπέλια από διάφορα σταφύλια (μοσχοστάφυλα, λιβανάκια, βάφισα κ.ά.). Γινότανε καλύτερο το κρασί από τα διάφορα κούρβουλα όπως τα ονομάζανε οι προγόνι μας. Η μεταφορά γινόταν με πούργια ή πωλητάρια (καλαμένα κοφίνια) πάνω σε ζώα. Τα ρίχναμε στο ληνό χύμα χάμου, μετά τα βάζαμε σε τσουβάλια λινατσένια για να μη βγαίνει το μαλλί όπως π.χ. από τα τσουβάλια της ρίγας. Είχαμε τα τσουβάλια του μούστου για το πάτημα. Τα τσουβάλια τα βάζαμε στις πλάντρες. Οι

πλάντρες ήταν ξύλινα κιβώτια περίπου δύο μέτρα μάκρος και πλάτος. Τα πλαινά είχαν ύψος περίπου τριάντα πόντους για να μην πετάγεται έξω ο μούστος. Όλο το σύστημα είχε μια κλίση κι έτσι έτρεχε ο μούστος στο χαράνι. Βάζαμε γερές σανίδες και το αυλακώνουμε για να μην αναγκαυτούμε και το σηκώνουμε και κινδυνεύει ο πατητής. Στο σημείο της τσουράς το ξύλο ήταν σκαφιδωτό και δεν έμεινε σταλιά.

Για να εξηγήσουμε πώς γίνεται το τσίπουρο πρέπει να φύγουμε από το κρασί. Για το κρασί θεμέλιο ήταν το βαγένι. Στο βαγένι κάνανε προσεγμένη δουλειά οι παλιοί, όσον αφορά την καθαριότητα για να βγαίνει αρωματικό κρασί. Είχανε μια ξύστρα και ξύνανε τις δούγες ή δόγες (τις σανίδες του βαρελιού που τις έφτιαχνε ειδικός τεχνίτης) για να μην έχει γάνα. Το βαρέλι το φτιάχνανε από δέντρο (δρυ), μουριά ή κασιανιά. Δεν υπήρχανε μεγάλα κέθρα για να φτιάχνουν βαρέλια. Από κέθρο (κέδρο) φτιάχνανε μόνο

κανάτια. Τότε η καθαριότητα γινότανε με χίλους δυο τρόπους, όλα από τη φύση με χορταρικά. Ο μούστος μπαίνει στο βαρέλι και ψήνεται. Αν μπει τέλος Σεπτεμβρίου ψήνεται του Αγίου Δημητρίου. Τότε ανοίγανε τα καλά κρασιά.

Τώρα συνεχίζουμε το τσίπουρο. Τα τσίπουρα από τη λινάτσα τα βάζαμε στην τσιφιλιά. Το πάνω μέρος της τσιφιλιάς ήταν σκληρό και είχε ραβδώσεις σαν βίδα. Είχε το αδράχτι, δύο κολόνες ξύλινες, τον παπά, τον πάτο όπου έλυωνε το τσίπουρο, την τσουρά και το καδί. Βάζαμε λοιπόν τα λυωμένα τσίπουρα και το σύστημα δούλευε όπως τα παλιά λιοτρίβια. Πάλι στον πάτο του βαρελιού υπήρχε τσουρά και έφενγε το υγρό. Μετά τα τσίπουρα τα βάζαμε σε λάκκο δυο μέτρα περίπου και βάζαμε

γύρω-γύρω συνκόφυλλο επειδή δεν ξεραινόταν εύκολα. Είχε την υγρασία της γης και ρίχναμε και λίγο νεράκι για να είναι υγρά τα φύλλα. Το σκεπάζαμε με φύλλα και με χώμα καλά να μην πάρει αέρα και βγει ξυδιασμένο. Το αφήνουμε ένα μήνα και παραπάνω και ψήνεται καλύτερα το τσίπουρο. Το βγάζουμε από το πηγάδι και το πηγαίνουμε στο καζάνι. Έχουμε το φωτογώνι της φωτιάς για να καθίσει η σχάρα επάνω. Για καθίσει καλά το καζάνι που ήταν στρογγυλό βάζαμε πέτρες και από κάτω φωτιά αρκετή για να βράζει γρήγορα. Το καζάνι έχει από πάνω καπάκι σαν το θόλο της εκκλησίας. Το καζάνι έχει καπούρα επάνω κάθεται το καπάκι και το κλείνουμε με λάσπη για να μην παίρνει αέρα από κει. Τοποθετούμε το λουλά που είναι 180 cm περίπου. Έχουμε φτιάξει μια δεξαμενή για να περνάει ο λουλάς, πιο ψηλά υπάρχει νερό που πέφτει επάνω στο λουλά συνέχεια, για να κρυνώνει ο ατμός και να υγροποιείται. Έτσι δεν εξατμίζεται το τσίπουρο γιατί είναι χασούρα για τον παραγωγό. Αυτό πέφτει από το λουλά σε μια κατσαρόλα. Η διαδικασία κρατάει μία ώρα περίπου, ανάλογα με την εποχή. Όταν τα

γράδα είναι 140 βαθμοί κι απάνω βγάζουν γερό τσίπουρο και το λένε πρωτοράκι (το γράδο μετράει την οξύτητα). Μερικές φορές κάναμε διπλή απόσταξη και βγάλαμε καλύτερη ποιότητα. Σε μια καζανιά τσίπουρο μπορείς να ρίξεις περίπου δυο κιλά σύκα. Το σύκο έχει το σπίρτο του. Το μήλο δεν το ρίχνεις έτσι, το βάζεις να ψηθεί μαζί με το τσίπουρο. Στα φρούτα ό,τι υπάρχει γλυκό, έχει και τη δύναμή του. Λένε ότι οι Κρητικοί έχουνε τη συκαμνομουριά και βγάζουνε τσικουδιά.

Χρήση: με τσίπουρο έκαναν εντριβές για κρουολογήματα. Επίσης έβρεχαν μαλλί με τσίπουρο και το έβαζαν όπου πόναγε. Ένα ποτηράκι ρακή ήταν καλό για το στομαχόπονο. Το γνήσιο τσίπουρο είναι φάρμακο.

Δεύτερη εργασία

Όταν τελειωνε το κρασί έβγαζαν τη λάσπη από το βαρέλι και την έβραζαν. Από κει βγάζανε τσίπουρο, νέφτι και τραμουντάνα (φάρμακο). Το νέφτι βγαίνει από το ρετσίνι που βάζουν στο κρασί. Σε 500 κιλά μούστο έβαζαν 10 οκάδες ρετσίνι. Όλο αυτό το ρετσίνι και η μαγιά κατακιάζανε. Η διαδικασία ήτανε όπως είπαμε προηγουμένως και με τον ίδιο μηχανισμό. Τη λάσπη την ανακάτευαν συνέχεια ώσπου να αρχίζει να βράζει και να βγάζει ατμούς. Μετά βάζανε το καπάκι για να αρχίσει να υγροποιείται. Το νέφτι κόρφιαζε στο καζάνι, όπως το λάδι στο νερό. Έπεφτε από το λουλά μαζί με το τσίπουρο, έπεφτε και κόρφιαζε. Όταν τα ζώα ήταν πληγωμένα ή κουρασμένα τα έτριβαν με νέφτι. Αυτή η επεξεργασία γίνεται στο χωριό Περιβόλια της Βόρειας Λακωνίας”.

*Αφηγείται ο Τσίπουρας Πα-
ναγιώτης του Γεωργίου, ετών 66
Περιβόλια*

*Σχολικό έτος 1994-95
στα πλαίσια της περιβαλλο-
ντικής εργασίας της Γ Τάξης
ΛυκείουΚαστορείου*

*Παραδοσιακές τέχνες
Πώς παράγεται το τσίπουρο*

Το μάζεμα της ελιάς

Βρέθηκα στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο και διάβασα ότι το ελαιόδεντρο, το λεγόμενο «Ελιά του Πλάτωνα», το οποίο βρισκόταν έως το 1976 στην Ιερά Οδό, ξεριζώθηκε. Ότι απέμεινε από τον αρχαίο κορμό μεταφέρθηκε στο κεντρικό κτίριο του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών όπου φυλάσσεται σε ειδικά κατασκευασμένη προθήκη.

ΚΑΙ ΘΥΜΗΘΗΚΑ

Το μάζεμα της ελιάς (κάπου το 1960-70)

Το μάζεμα της ελιάς

*«Όπου κι αν λάχω κατοικία
δε μου απολείπουν οι καρποί,
ως τα βαθιά μου γηρατεία
δε βρίσκω στη δουλειά ντροπή.»*

*Μ' έχει ο Θεός ευλογημένη
κι είμαι γεμάτη προκοπή.
Είμαι η ελιά η τιμημένη.»*
Κωστής Παλαμιάς

Τέλη Οκτωβρίου, αρχές Νοεμβρίου, κάθε χρόνο άρχιζε το μάζεμα της ελιάς. Στο νου μου έρχονται οι κουβέντες που άκουγα τέτοιο καιρό στο χωριό όταν ήμουν παιδί. «Δεν έβρεξε φέτος και έβρασαν οι ελιές, τις ελιές τις χτύπησε δάκος, οι ελιές κόβουνε, οι ελιές πέφτουνε, είναι να μαζευτούν όλες μία κι' έξω, έρχονται ψηλά οι ελιές, θα πάρουμε τα αριολόγια και μετά θα πάμε στις γιοματάρες, φέτος δε θα κάνουμε λάδι ούτε για το σπίτι ή φέτος είναι γεμάτες θα πουλήσουμε κιόλας και πολλά άλλα.

Το μάζεμα της ελιάς ήταν πάντα οικογενειακή υπόθεση. Οι γονείς μας ξυπνούσαν το χάραμα.

Και εμείς τα παιδιά όταν είχαμε ελεύθερο χρόνο από το σχολείο, παίρναμε μέρος στο μάζεμα της ελιάς. Αν και η επιθυμία μας ήταν να μαζέψουμε ελιές από το δέντρο (τα χαμηλά κλαδιά), οι γονείς μας ήθελαν να μαζεύουμε τα χαμολόγια.

Είχαμε το κοφίνι δίπλα και μόλις γέμιζε η φούχτα μας ρίχναμε τις ελιές μέσα. Θυμάμαι ακόμη τη μάνα μου να φωνάζει: «Και με τα δύο χέρια να μαζεύετε τις ελιές, μην αφήνετε καμιά, ψάχτε καλά και μέσα στα χορτάρια, πρέπει να τελειώσει η ελιά για να φύγουμε!», λόγια που δεν άφηναν πολλές επιλογές.

Παρόλο που κυρίως μαζεύαμε χαμολόι, χώνοντας τα χέρια μας μέσα στις αφάνες, με το τσικνόβορο να δυναμώνει παγώνοντάς μας μέχρι το μεδούλι, η φωτιά που άναβε η μάνα μου για να ζεσταθούμε και η χρηματική ανταμοιβή για τον κόπο μας, ήταν ό,τι ακριβώς χρειαζόμασταν. «Άντε και το βράδυ θα 'χετε μια δραχμή για καραμέλες» έλεγε και εμείς στην ανυπομονησία μας να γεμίσουμε το κοφίνι γρήγορα, μαζεύαμε και καμιά ελιά από πάνω!

Μας άρεσε ιδιαίτερα να μαζεύουμε και εμείς ελιές όπως οι μεγάλοι. Η χαρά μας ήταν απεριγράπτη όταν μας επέτρεπαν να δένουμε το σακούλι στη μέση και να μαζεύουμε ελιές, είτε χρησιμοποιώντας τη σκάλα, τριπόδι, είτε ανεβαίνοντας πάνω στην ελιά.

Από το μάζεμα της ελιάς δεν θα μπορούσε να λείπει το τσιμπούσι! Το μεσημέρι, που ήταν η ώρα

του φαγητού, ήταν πραγματική απόλαυση. Με τη δουλειά στις ελιές ανοίγει η όρεξη, οπότε ό,τι και να υπήρχε ήταν πεντανόστιμο. Απαραίτητο βέβαια ήταν το παξιμάδι, το ψωμί, το σπιτικό τυρί, το παστό χοιρινό, οι πράσινες ντομάτες, το κρεμμύδι και σίγουρα το κρασί.

Η παρέα συνήθως ήταν μεγάλη. Υπήρχε αλληλοβοήθεια, τα μισικά όπως τα λέγαμε. Αλληλοπειράγματα, καλαμπούρι, γέλια, κουτσομπολιά.

Όταν πλέον είχε σχεδόν σουρουπώσει, με το γαϊδουράκι φορτωμένο τα σακιά με τις ελιές, πανωγόμι κανένα κομμένο κλαδί ελιάς για να φάει η κατσικά, κόβοντας και κανένα κατακόκκινο κούμαρο για το δρόμο, φθάναμε σπίτι.

Όταν συγκεντρωνόταν σπίτι αρκετός καρπός, έρχονταν οι λιτρουβαριοί με τα τρακτέρ και γινόταν η μεταφορά στο λιτρουβιό. Θυμάμαι χαρακτηριστικά αυτούς τους ανθρώπους οι οποίοι ήταν γεμάτοι ζωντάνια και ευθυμία, εύχονταν καλή λαδιά και το εννοούσαν, έπιναν ένα κρασάκι και έπαιρναν ένα μεζέ και συνέχιζαν για το επόμενο σπίτι.

Ήταν πραγματική μαγεία να παρακολουθείς τη διαδικασία

εξαγωγής του λαδιού. Πολλές φορές πηγαίναμε στο εργοστάσιο και μας έδιναν μπουκουβάλα. Ονειρεμένες στιγμές, απλοϊκοί άνθρωποι, δικοί μας άνθρωποι.

Το λάδι μεταφέρονταν πίσω στο σπίτι και τοποθετούνταν σε τεπόζιτα κάτω στα υπόγεια.

«Πόσο σου ήρθαν οι ελιές», ρωτούσε ο ένας τον άλλο. «Κάτω από τέσσερις»,

«Τρεισήμισι», άκουγες στις γειτονιές.

Θυμάμαι το μάζεμα της ελιάς σαν ένα πανηγύρι. Πανηγύρι δουλειάς. Όλο το χωριό στο πόδι. Ευτυχισμένοι οι παππούδες και οι γιαγιάδες που μαζί με τα παιδιά τους και τα εγγόνια τους μάζευαν τις ελιές τους. Δέν έμενε κουκούτσι. Ούτε κάτω ούτε πάνω στα δέντρα!

Τώρα μετά από τόσα χρόνια αποχής από αυτή τη διαδικασία, το μόνο που συζητώ είναι ότι η μεσογειακή διατροφή, βασικό συστατικό της οποίας είναι το ελαιόλαδο και τα προϊόντα ελιάς γενικότερα, θεωρείται ως ένα από τα πρότυπα της πιο ισορροπημένης διατροφής, ενώ η συμβολή της στην υγεία και τη μακροζωία είναι αδιαμφισβήτητη.

Γυναίκες στην πρωτοπορία

Γυναίκες δραστήριες που συνεργάζονται αρμονικά, δημιουργούν χαρούμενες, και είναι πρόθυμες να μας συμβουλευθούν σε πρακτικά ζητήματα. Είναι οι Σύλλογοι Γυναικών Καλλιθέας, Μακρακώμης και Σπερχειάδας του καλλικρατικού Δήμου Μακρακώμης με αποτελεσματική δράση στην κοινωνική και οικονομική ζωή του τόπου τους.

Τις καμαρώσαμε πριν από χρό-

νια στην εκπομπή της ΕΤ3 “Κυριακή στο χωριό”, όπου παρουσίασαν τοπικά εδέσματα συνεργαζόμενες και ίσως αμιλλώμενες μεταξύ τους. Κάθε χρόνο διοργανώνουν με μεθοδικότητα χριστουγεννιάτικο παζάρι με προϊόντα που έφτιαξαν οι ίδιες. Τις εισπράξεις τις διαθέτουν σε φιλανθρωπία, βοηθώντας διακριτικά ανθρώπους που έχουν ανάγκη. Στο παζάρι διαθέτουν λικέρ, γλυκά του

κουταλιού, μαρμελάδες από καρπούς και φρούτα εποχής, ζαμπούκο, σταφύλια, κυδώνια, εσπεριδοειδή (νεράτζι, περγαμόντο, πορτοκάλι, κίτρο, λεμόνι), βατόμουρα, δαμάσκηνα, κεράσια, βερύκοκα, ροδάκινα, ακτινίδια, όλα με τις ετικέτες τους όπου αναγράφεται το είδος και ο χρόνος παραγωγής. Κομπόστες με ελάχιστη ή καθόλου ζάχαρη, κονσέρβες χωρίς αλάτι, με ντομάτες, φασολάκια, αρακά, μπάμιες, γενικά με κηπευτικά εποχής, όλα βέβαια σε αποστειρωμένα γυάλινα δοχεία με μεγάλη διάρκεια ζωής. Καλοφτιαγμένα ζυμαρικά σε διάφανα σακουλάκια με καλαίσθητες κορδέλες σε διάφορα χρώματα (στο φυσικό χρώμα με γάλα, πορτοκάλι με χυμό καρότου, πρασινωπά με χυμό από σπανάκι). Στόχος τους είναι η οικονομία, η ποιότητα και η καλαισθησία. Η φιλοσοφία τους είναι “ΔΕΝ ΠΕΤΑΜΕ ΤΙΠΟΤΑ. ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕ ΟΤΙ ΕΧΟΥΜΕ. ΑΞΙΟΠΟΙΟΥΜΕ ΑΚΟΜΑ ΚΑΙ ΤΟ ΕΛΑΧΙΣΤΟ”.

Σε έκθεση βιολογικών προϊόντων που έγινε στο μουσείο της Ακρόπολης και συμμετείχε ο καλλικρατικός Δήμος Μακρακώμης, τα δύο καλάθια με προϊόντα που ετοίμασαν οι γυναίκες, διακρίθηκαν και απέσπασαν ευμενή σχόλια.

Δραστήριο μέλος του Συλλόγου Σπερχειάδας, είναι η συνταξιούχος φιλόλογος Στέλλα-Παπιώτου-Σιούρμαν αριστούχος της Παιδαγωγικής Ακαδημίας, πτυχιούχος Φιλολογίας και με σπουδές στην Αρχαιολογία, η οποία έζησε και εργάστηκε αρκετά χρόνια στη Γερμανία. Όταν πριν από λίγα χρόνια συ-

νταξιοδοτήθηκε, αποσύρθηκε μαζί με το Γερμανό Αρχαιολόγο σύζυγό της Βολφ, στη γενέτειρά της Σπερχειάδα, και με πολύ μεράκι ασχολούνται πια ως “Κινγκινάτοι”, με την καλλιέργεια της γης τους. Η Στέλλα, ανήκει στη γενιά που μεγάλωσε και σπούδασε με στέρησης και γιαυτό εκτιμά με το παραπάνω αυτό που της δίνεται από τη γη. Θυμάται με νοσταλγία πως δεν αποκόπηκε από τη γη, αν και ζούσε σε Γερμανική μεγαλούπολη.

Εκεί, έξω από τις μεγάλες πόλεις, στην εξοχή, η πολιτεία έχει χωρίσει γη σε μικρά κομμάτια (έκτασης περίπου 200-400 τ.μ.) SCHREBER-GARDEN φυτεμένα με οπωροφόρα δέντρα. Αυτά τα νοικιάζει η πολιτεία με ένα συμβολικό ποσό, πάρα πολύ μικρό π.χ. 2 ευρώ, σε ακτήμονες δημοσίους υπαλλήλους, να τα φροντίζουν και να παίρνουν τους καρπούς. Έχουν οι ενοικιαστές το δικαίωμα να κτίσουν στο χώρο αυτό ένα σπιτάκι 16 τ.μ. για να φυλάνε τα εργαλεία τους και τα πράγματά τους. Έχουν τη γη τους για όσο χρονικό διάστημα θέλουν, χωρίς να αποκτούν δικαίωμα ιδιοκτησίας. Όταν φεύγουν από την πόλη, τους αποζημιώνουν με τα χρήματα που έδωσαν για το κτίσμα. Εκεί λοιπόν στην εξοχή πήγαιναν οικογένειες με τα παιδιά τους, φρόντιζαν τα δέντρα τους, έπαιζαν τα παιδιά στην εξοχή, ανέπτυσσαν φιλικές σχέσεις, μάθαιναν ο ένας στον άλλο πώς να αξιοποιήσουν τα φρούτα, έδιναν τη συνταγή και πολλές φορές δάνειζαν στους καινούργιους τις μηχανές αποστείρωσης των βάζων και πολτοποίησης των φρούτων.

Κι εμείς μπορούμε

Εμείς τάχα δεν μπορούμε; Ας νοικιάσουν με συμβολικά ποσά τη γη τους όσοι την έχουν εγκαταλείψει για διάφορους λόγους, ώστε να μην εγείρονται δικαιώματα χρησικτησίας, ας μη ρημάζουν τα χωράφια και τα κτίσματα. Όσο για ντόπια προϊόντα, ο τόπος προσφέρει πολλά. Στην Καστανιά υπάρχουν άξιοι νοικοκύρηδες που φτιάχνουν

εξαιρετικές βρώσιμες ελιές Καλαμών και Αθηνολιές, παστό χοιρινό, λουκάνικα, μυτζήθρες, τσαπέλες, σπιτικό σαπούνι και άλλα. Ας ξεχωρίσουν ένα-δύο προϊόντα για τα οποία η Καστανιά να φημίζεται, και να έρχονται εδώ επισκέπτες, όπως πηγαίνουν στις Πρέσπες για το βιότοπο αλλά και για να αγοράσουν γίγαντες. Μπορούμε!!!

Μικρά νέα και πληροφορίες από την καθημερινή ζωή του χωριού, αλλά και παλιές ιστορίες όπως έφτασαν στις μέρες μας μετά μακρά διαδρομή σε καφενεία και γειτονιές

Πατάτες πασχαλιτικά;

Τη Δευτέρα του Πάσχα στην Καστανιά, κατά παράδοση, βάζουν ψητό αρνάκι ή κατσικάκι στο φούρνο με φρέσκια ρίγανη. Στον Αγιο-Λιά λοιπόν, στο φούρνο της Κατερίνης έβαλαν το ψητό της και οι γείτονες, ονόματα δε λέμε, υπολή-

ψεις δε θίγουμε. Αυτοί στο Πασχαλινό τραπέζι είχαν και το συγγενή τους που δεν έτρωγε κρέας. Για να τον ευχαριστήσουν λοιπόν, εκτός των άλλων, έφτιαξαν ένα ταψάκι με πατάτες και φρέσκια ρίγανη για να γευθεί μερικώς το παραδοσιακό φαγητό. Όταν ήρθε η ώρα να βγουν τα ψητά, πρώτο-πρώτο η Κατερίνη έβγαλε το μικρό ταψάκι με τις πατάτες. Εκείνη τη στιγμή κατέβαινε τις σκάλες ο μπαρμπα- Γιώργης ο Σκουλαρίκας, άνθρωπος φιλότιμος και πολύ ευσυγκίνητος. Μόλις είδε το ταψί χωρίς κρέας ρώτησε:

- Τι είναι φτούνο φτου;

Η νεαρή, τότε, γειτόνισσα του είπε:

-Αυτό είναι το ψητό μας.

Ο άνθρωπος αναστατώθηκε και έβαλε τις φωνές:

-Κατερίνιιιιιιιιι, φέρε γρήγορα κρέας να φάνε οι άνθρωποι.

Είδαν και έπαθαν τόσο η γυναίκα του όσο και η γειτόνισσα να τον πείσουν πως εκτός από τη ρίγανη με τις σκέτες πατάτες είχαν και κανονικό με το κρέας της ημέρας.

Θ.Π.

Χάσανε και τον τραχανά...

Είμαστε στη δεκαετία του '60 και το Γυμνάσιο Καστορείου μόλις βαδίζει τη δεύτερη δεκαετία της ζωής του. Οι καθηγητές δεν είχαν μόνο να επιτελέσουν το διδακτικό-παιδαγωγικό τους έργο στο ωράριο λειτουργίας του Σχολείου. Ήσαν υποχρεωμένοι να προσέχουν τη συμπεριφορά των παιδιών εκτός σχολείου σε καθημερινές και αργίες, στον εκκλησι-

ασμό της Κυριακής, καθώς και στην κυκλοφορία τους τις βραδινές ώρες. Οι μαθητές από τα μακρινά γύρω χωριά, έμεναν σε νοικιασμένα δωμάτια και βέβαια δεν τρελαινόταν στο διάβασμα. Μαζεύονταν τις κρύες χειμωνιάτικες νύχτες και μεταξύ των άλλων έπαιζαν χαρτιά. Ο νεαρός τότε και ευσυνειδητός καθηγητής των Θρησκευτικών Π.Τ. κάνοντας χρέη παιδονόμου, έκανε έφοδο στα δωμάτια των παιδιών. Ένα βράδι λοιπόν, τα παιδιά ενώ είχαν φαγητό στη φωτιά, μάλλον τραχανά, το έριξαν στο χαρτάκι. Όταν ακούστηκε το γνώριμο χτύπημα στην πόρτα, πανικόβλητα τα παιδιά έριξαν τα χαρτιά στην κατσαρόλα. Ο καθηγητής είδε πως όλα βαίνουν καλώς και αποσύρθηκε ικανοποιημένος.

Όμως οι μαθητές του ακόμα κλαίνε τον τραχανά αλλά και την τράπουλα...

Θ.Π.

Ο μπαρμπα-Κωστής και ο κροκοδειλίτης συλλογισμός (σόφισμα)

Στη "ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΒΟΡΕΙΟΔΗΜΟΤΗ" (αριθμ. φύλ. 20) αναφέρεται ένα περιστατικό με τον μπαρμπα-Κωστή τον Αντωνάκη, γνήσιο εκπρόσωπο του θυμόσοφου λαού. Ο μπαρμπα-Κωστής πρόβλεπε με ακρίβεια τον καιρό. Μια μέρα λοιπόν που είχε συμφωνήσει με το συγχωριανό του Ν. Μ. να του ξενοδιαβάσει (δι-ορθώσει) τη σκεπή τού σπιτιού του, ο καλός μας μάστορας το έριξε στο πινάκλι με τη συνηθισμένη συντροφιά. Ο Ν. Μ. διαμαρτυρήθηκε αλλά ο μάστορας τον ηρέμησε λέγοντάς του πως θα βρέξει και τον έπεισε να παίξει συντροφιά μαζί του με την εξής συμφωνία.

-Αν χάσουμε και βρέξει θα κεράσεις δύο φορές, μία για το χάσιμο και μία για το βρέξιμο. Αν κερδίσουμε και βρέξει πάλι θα κεράσεις (για τη

σωστή πρόβλεψη). Παρά τις προσδοκίες του Ν.Μ. σε δυο ώρες έπιασε βροχή και κέρασε διπλά (ευτυχώς που δεν ξεσκέπασαν το σπίτι).

Ο συλλογισμός του πανέξυπνου

και εύστοχου μάστορα που μάλλον δε διδάχτηκε αρχαία φιλοσοφία, θυμίζει τον κροκοδειλίτη συλλογισμό.

Ο κροκοδειλίτης διασώθηκε στο έργο του Λουκιανού και έχει ως εξής: Μια μητέρα όταν είδε έναν κροκόδειλο να αρπάζει το παιδί της που έπαιζε δίπλα στο Νείλο, τον παρακαλούσε να της το επιστρέψει.

-Θα σου το δώσω αν καταλάβεις τι σκέφτομαι να κάνω, είτε ο κροκόδειλος. Τότε η μητέρα είπε:

-Σκέφτεσαι να μη μου το δώσεις.

Και ο κροκόδειλος απάντησε:

-Είτε βρήκες τι σκέφτομαι είτε όχι, δεν θα σου το δώσω. Εάν το βρήκες δε σου το δίνω γιατί έτσι σκέφτομαι, εάν δεν το βρήκες, δε σου το δίνω γιατί έτσι συμφωνήσαμε. Τότε η μάνα είπε:

-Είτε το βρήκα είτε όχι πρέπει να μου το δώσεις. Εάν το βρήκα πρέπει να μου το δώσεις γιατί έτσι συμφωνήσαμε. Εάν δεν το βρήκα πρέπει να μου το δώσεις γιατί έτσι σκέφτεσαι.

Έτσι και ο μπαρμπα-Κωστής υποχρέωσε τον Ν. Μ. είτε χάσει είτε κερδίσει να κεράσει διπλά.

Θ.Π.

Φωτιά στα μπατζάκια μας...

Φωτιές άναψε η φωτιά που έβαλε ο φίλος μας ο Θανάσης για να κάνει τα βάτα από όπου έμπαινε η αλεπού και του έτρωγε τις κότες, όσο για το σκύλο που γαύγιζε με νότες (όπως ισχυριζόταν όταν τον ρωτούσαν), χαμπάρι δεν πήρε. Δεν του έφτανε όμως η ζημιά που έπαθε και η αναζήτηση από την πυροσβεστική για να δώσει κατάθεση, έγινε και η σοβαρή πρόταση από γείτονα. Να πάει τις υπόλοιπες κότες του δίπλα στο κτήμα του ώσπου να ηρεμήσουν αλλά -ακούστε πρόταση - να του πάει και

την τροφή για να τρώνε όλες οι κότες και να μοιράζονται τα αυγά. Έμπειρος στις εμπορικές συναλλαγές όμως ο Θανάσης και ετοιμόλογος όπως πάντα, δεν έπεσε στην παγίδα απαντώντας αρνητικά και στολίζοντας το γείτονα με τη φράση:- κοίτα ρε φύγανε τα Γιαμόγια από το χωριό και μας ήρθανε στο κάμπο.

Γ.Α.

"Γίδα είναι και δε βράζει;"

Άλλες εποχές, άλλες οι ανάγκες, άλλες νοοτροπίες, συμπεθεριά από την κούνια πολλές φορές από σκοπιμότητα, άλλοτε πάνω στο ποτήρι, όπως στη δική μας ιστορία, αρχές του 1950. Πανηγύρι του Αϊ-Μάμα, τα ζωντανά με την τσίφα στο σαμάρι να πηγαινοέρχονται και να αναζητούν αγοραστές, οι αφέντες να πίνουν την μύρα τους που τη δρόσιζαν στα γάργαρα νερά των πηγών του Αγίου και να εμπορεύονται τα σφαχτά τους. Τσέλιγκες και οι δυο, ο ένας από τα μέρη μας και ο άλλος από τα πισινά χωριά, δεν άργησαν να μερακλωθούν και να δώσουν τα χέρια.

Με κόρη ο ένας δροσερή σαν την μύρα που έπιναν και γιο ο άλλος, αρκετά σιτεμένο όμως. Επιστρέφοντας στο σπίτι χαράματα από το πανηγύρι ο πατέρας φώναξε την κόρη στο χειμωνιάτικο και της ανακοίνωσε ότι την πάντρεψε με το συγκεκριμένο γαμπρό.

Εκπληκτη η κόρη που δεν περίμενε τέτοια πρόταση, τόλμησε να αναρωτηθεί:

-Καλά ρε πατέρα δεν είναι μεγάλος για μένα ο συγκεκριμένος; για να λάβει την απάντηση από τη μάνα που ήταν στην κρεβατοκάμαρα:

-Καλά μορφέ, και τι είναι, γίδα για να τη βάλουμε για βράσιμο και να μη μας βράζει;

Ο γάμος έγινε φυσικά, με παιδιά και εγγόνια.

Γ.Α.

Οι γέζεις και το παρελθόν μας

Μια σειρά κειμένων που προσπαθεί να προσεγγίσει λεξιλογικά-ετυμολογικά τοπωνύμια αλλά και λέξεις που χρησιμοποιούμε στον καθημερινό μας λόγο.

Ως πηγές έχουν χρησιμοποιηθεί κυρίως: Τα λεξικά της κοινής νεοελληνικής του Μπαμπινιώτη και του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη. Το ετυμολογικό λεξικό του Ν. Ανδριώτη, το λεξικό των Liddell-Scott A. Κωνσταντινίδη, αλλά και δημοσιεύσεις του Δ. Καλλιάνη στον παλιό ΒΟΡΕΙΟΔΗΜΟΤΗ. Ευπρόσδεκτη και επιθυμητή κάθε κριτική, διόρθωση ή επισήμανση.

Η τοποθεσία Ζωρός στον Καστανιώτικο κάμπο, ενώ ηχητικά παραπέμπει στο συμπαθή μασκοφόρο προστάτη των φτωχών, μάλλον σχετίζεται με τον οίνο ή το πιθανότερο με την απορροή των υδάτων.

ζωρός= ο άκρατος, ο καθαρός, ο αμιγής, ο χωρίς νερό οίνος. Η λέξη συναντάται στον Όμηρο (8ος αι. π.Χ.) (ζωρόν δέπας= ποτήρι με άκρατο οίνο, ζωρότερον δε κέρας= αναμίγνυε τον οίνο με λιγότερο νερό). Μετά τον Όμηρο η λέξη κατάντησε να σημαίνει αυτόν που πίνει πολύ, που μεθάει. Στον Πλούταρχο (1ος αι. μ.Χ.) η λέξη έχει την ακριβώς αντίθετη σημασία, δηλ. οίνος αναμειγμένος με νερό.

ζωροποτέω= πίνω άκρατον οίνο, **ζωροπότης**= ο μέθυσος και τέλος **ζωρούαι** (αι)= πιθανόν τα αυλάκια ή η τάφρος για την απορροή των υδάτων. Πηγή: λεξικό Η. LIDDELL, R. SCOTT.

βραχιάστημα (βραχιάζομαι)= βρίσκομαι στην άκρη του βράχου και δεν μπορώ να πάω ούτε μπρος ούτε πίσω για να σωθώ. Κατ' αρχήν η λέξη χρησιμοποιούταν για τα κατσίκια ή τα γίδια που σκαρφάλωναν σε απόκρημνα βράχια για να βρουν τροφή. Μερικές φορές το ζωντανό δεν μπορούσε να γυρίσει πίσω, να κάνει δεξιά ή αριστερά γιατί κινδύνευε να γκρεμοτσακιστεί στην κυριολεξία. Αν το εύρισκε και το έσωζε ο τσοπάνης, καλώς. Διαφορετικά έμενε βραχιασμένο για μέρες και ή το εύρισκαν οι λύκοι ή ψόφαγε

από την πείνα. Η λέξη βραχιάζομαι χρησιμοποιείται και για τους ανθρώπους. Μας διηγίταν η θεια Ελένη η Τζαμούραϊνα, πως, όταν ήταν νέα, στη Βορδώνια, σκαρφάλωσε στην καρυδιά για να τινάξει καρύδια, παρασύρθηκε καθώς ήταν *ταμαχιάρα* και δουλευταρού και ανέβαινε όλο ψηλότερα. Βραχιάστηκε σε μια κλάρα ψηλά, δεν μπορούσε να κάνει πίσω και τρόμαξε να κατεβεί σε ασφαλές σημείο, για να σωθεί.

σκαμνί: νόμισα πως ανακάλυψα την Αμερική, όταν διάβασα στο βιβλίο του Τρ. Ευαγγελίδου “*Η παιδεία επί Τουρκοκρατίας*” πως η λέξη **σκαμνί** προέρχεται από το μεσαιωνικό *σκκαμίνιον*, επειδή το έφτιαχναν από ξύλο μουριάς (*σκκαμινιάς*). Μάλιστα το ανακοίνωσα με καμάρι στους πιο κοντινούς μου ανθρώπους. Αλλά φευ!!! Ακολουθώντας τη συμβουλή “καλού κακού πάρτε κι ένα γάτο” αναζήτησα το λήμμα, στο λεξικό Μπαμπινιώτη, στο λεξικό του Ινστιτούτου ΝΕ Σπουδών, και στο λεξικό Liddel Scott. Εκεί λοιπόν σαφέστατα φαίνεται πως η λέξη **σκαμνί** (= *απλό ξύλινο κάθισμα χωρίς στήριγμα για την πλάτη*), προέρχεται ετυμολογικά από τη μεσαιωνική λέξη **σκαμνίον**, η οποία με τη σειρά της προέρχεται από το λατινικό **scamnum** (= βάθρο, σκαμνί). Τελικά η επιπόλαιη (*παρ*)ετυμολόγηση των λέξεων δεν είναι μόνο πράξη λανθασμένη αλλά και επικίνδυνη για τη γλώσσα μας επειδή *scripta manent* (=τα γραπτά μένουν).

σκαντάλια και σκανταλομάγκουρα: Όταν, πιτσιρικάδες, στήναμε πλάκες για να πιάσουμε το καταχειμώνα κανένα κακομοίρικο τσόνι ή σπουργίτι ούτε που πέραγε από το μυαλό μας πως ο όρος **σκανταλομάγκουρα** έχει αρχαιοελληνική προέλευση. Και σκανταλομάγκουρα, για τους μη γνωρίζοντες, είναι το στήριγμα της πλάκας με τα σκαντάλια του, μικρά ξύλα που συνδέονταν μεταξύ τους και το ένα ακούμπανε στην πλάκα και το στύλο ενώ το άλλο έπαιζε το ρόλο του δολώματος. Όταν το πουλί αγγίζει το δολωμένο σκαντάλι, εκείνο αναπηδά πέφτει η πλάκα και το ζώο παγιδεύεται. Είναι δηλαδή το ελατήριο της παγίδας που αλλιώς ονομάζεται πάσσαλος ή ρόπτρο. Στην αρχαία ελληνική γλώσσα λοιπόν όλη αυτή η κατασκευή ονομαζόταν **σκανδαλόληθρον** και **σκάνδαλον**.

γάιδαρος (όνος): και οι δύο ονομασίες αποτελούν δάνειες λέξεις. Η αρχαία λέξη όνος προέρχεται από τη Σουμεριακή λέξη **anšū**. Σημειώνεται ότι η λέξη όνος μαρτυρείται ήδη στα Μυκηναϊκά χρόνια. Η δε νεότερη ονομασία **γάιδαρος** (από μεσν. **γαϊδάριον**) ανάγεται στο αραβικό **ga(i)dar** που σημαίνει **σκληρότητα, καταπίεση**, αυτήν που ασκούσαν οι άνθρωποι συχνά σ' αυτό το ζώο τόσο που να γραφεί και να παρετυμολογηθεί η ονομασία του από το “*αεί δέρεσθαι*” (που πάντα τον δέρνουν) (λεξ. Μπαμπινιώτη). Σημ: για όσους αγαπούν την καθαρεύουσα, υπάρχει η έμμετρη, διδακτική και σατιρική αφήγηση “*Η φυλλάδα του τιμημένου γαϊδάρου*” ή “*Γαδάρου, λύκου κι αλεπούς αφηγησις ωραία*”. Στην Καστανιά ο γάιδαρος λεγόταν και **βασταγούρι** από τη μεσαιωνική λέξη **βασταγός** (=γάιδαρος) επειδή μετέφερε βάρη, (**βαστάγι**=μπόγος).

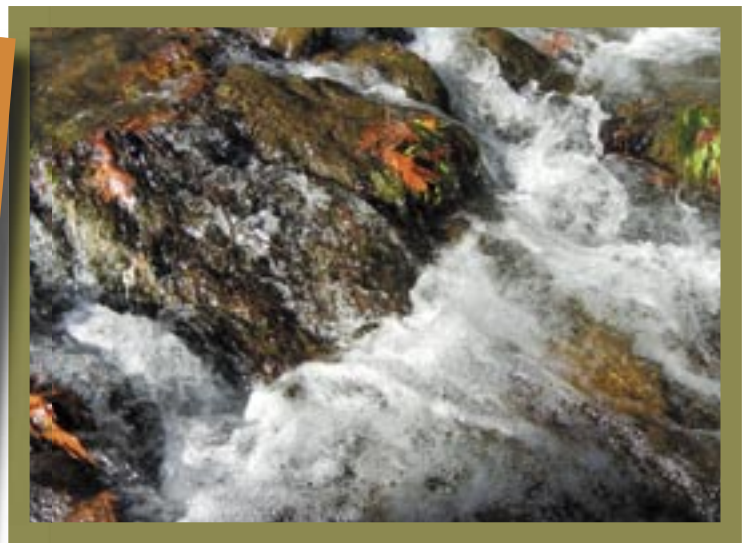
διασελιζώ=ακονίζω τα δόντια του πριονιού μου ένα-ένα, ώστε το 1ο να κλίνει στα δεξιά το 2ο στα αριστερά, το 3ο στα δεξιά κ.ο.κ. σχηματίζοντας έτσι ένα οδοντωτό αυλάκι. Το ρήμα παράγεται από τη σύνθετη λέξη **δια+σελο** που είναι το διάστημα ανάμεσα στα άκρα της σέλας. Κατά τον Ανδριώτη **διάσελο** είναι το πέρασμα της κορυφογραμμής. Κατά τον Ελευθερουδάκη η **διασέλα** ή το **διάσελο** είναι ιδιωματική λέξη και δηλώνει τον αυχένα που συνδέει δύο κορυφές όρους ή λόφων. Κατά τον Μπαμπινιώτη είναι το μονοπάτι που αποτελεί δίοδο μεταξύ βουνών (**κλεισούρα**, **δερβένι**). Μεταφορικά σημαίνει το μεταίχμιο: “*στης ιστορίας το διάσελο, όρθιος ο γιος πολέμαγε*” Νικηφ. Βρεττάκος. Στην κοινότητα του Μυστρά υπάρχει χωριό Διάσελο και στο χάρτη της Λουσίνας τοποθεσία Λυκοδιάσελο.

Η λέξη έχει λατινική προέλευση (*sella*= κάθισμα) γιατί οι αρχαίοι Έλληνες δε χρησιμοποιούσαν σέλες. Οι σέλες για πρώτη φορά χρησιμοποιήθηκαν στο ρωμαϊκό στρατό.

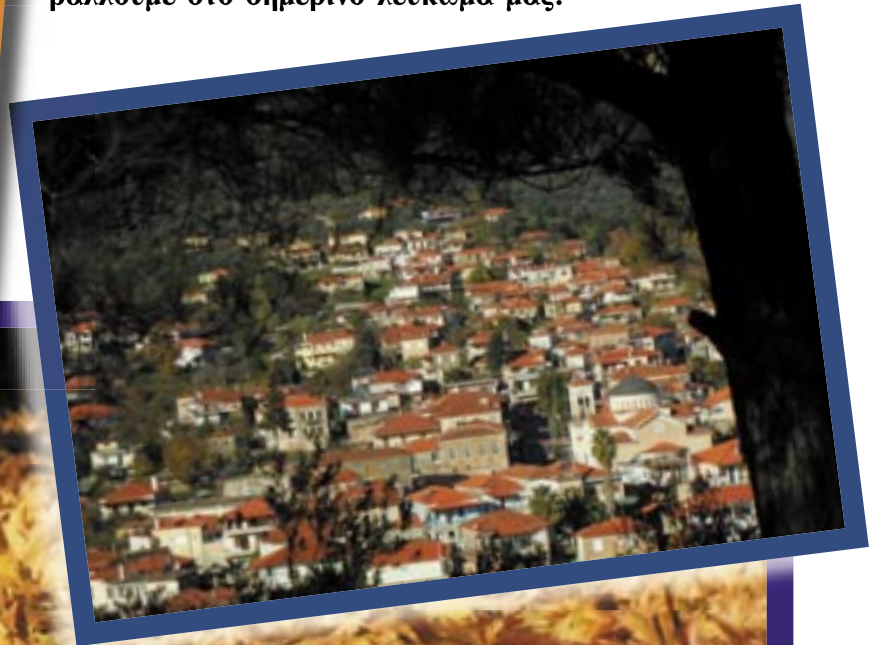
Θεοδόρα Πελεκάνου-Λαρειώτη

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ

Το ζεύκωμά μας

Τρεις φωτογραφίες του Γ. Λαγανά και μία του Ντί-νου Λαγανά, αυτή του φαραγγιού του Λουκά, προβάλλουμε στο σημερινό λεύκωμά μας.

Καλύτερη ζωή

Οι συνταγές του Πομδεύκη

Γεργούτι (γιαούρτι)

“Παίρνω όσο γάλα παίρνει το χειροκάκκαβο και το βράζω μέσα σ' αυτό. Και για να ξέρω πότε έβρασε, βάνω το δάχτυλό μου μέσα, μετρώω ίσα με τα δεκαέξι και αν το δέχεται το βράζω ακόμα, άμα δεν το δέχεται το κατεβάζω. Το αφήνω ύστερα και μισοκρυνώνει. Έχω τη γιαουρτίσια πιτιά απόξω και τη λιώνω με λίγο νερό. Άμα τη λιώσω καλά τηράω, το γάλα να είναι χλιό χωρίς να κρυνώσει κι αν είναι μέτριο ρίχνω την πιτιά μέσα. Το ανακατεύω καλά έπειτα με το χουλιάρι και λέω να γίνει σαν πέτρα, σαν κοριτσιού βυζί και στερνά το σκεπάζω με την τσαντίλα και από πάνω με την καπερώνα.

Αν είναι αυγή, το ξεσκεπάζω το βράδυ κι αν είναι βράδυ πάλι, το ξεσκεπάζω την αυγή. Αν προσέξω στην πιτιά και δεν κάψω το γάλα είτε δεν τ' αφήνω να κρυνώσει πολύ, την έχω σίγουρα να φάω γεργούτι ειδ' άλλως την ταΐζω στα σκυλιά”.

Από το περιοδικό των Οινοντιών

“Μαλεβός”

Λούπινα

Επειδή είναι πολύ πιγρά πριν τα χρησιμοποιήσουν για τροφή χοίρων ή φτωχών ανθρώπων, τα ξεπικρίζαν. Με αλαφρό κοπάνισμα, ξεχώριζαν τον καρπό από το φυτό που τον έθρεψε. Έβραζαν τα λούπινα σε λεβέτια (μεγάλα καζάνια) για 24 ώρες. Τα έραβαν μέσα σε σακούλια αγοτρίχινια και τα άφηναν για τρεις μέρες σε ορμητικά ρυάκια για να ξεπικρίσουν. Τα πασάλειφαν με αλάτι και μετά τα άπλωναν σε αλώνια για να ξεραθούν.

Από το ταξίδι του Κορύλλου στη λακωνική γη.

Σημ: Στην Καστανιά έτρωγαν λούπινα στη νηστεία της Καθαράς Δευτέρας και αυτό συνεχίζεται και σήμερα.

Επίσης στην Καστανιά έσπερναν λούπινα στα χωράφια και όταν ωρίμαζαν, τα όργωναν και έτσι εξασφάλιζαν χλωρή λίπανση (οικολογική παρακαλώ).

Στα παλιά τετράδια της μαμάς

Για την προστασία των χεριών

1. Αλείψετε τα χέρια σας με σκέτο χυμό λεμονιού
2. Αλείψετε τα χέρια σας με φέτες από φρέσκες ντομάτες.
3. Για πολύ ταλαιπωρημένα χέρια φτιάξτε πολτό από βρασμένη βρώμη και αλείψτε τα χέρια σας.

Για χέρια άσπρα και απαλά

- Βράζετε πατάτες και κάνετε πουρέ, προσθέτετε λίγο γάλα, λίγες σταγόνες γλυκερίνης και ροδόνηρο. Με αυτό το μίγμα κάνετε για μερικά βράδια εντριβή.

Κρέμες που μαλακώνουν τα ξερά χέρια

- Ανακατεύετε 1 κουταλιά της σούπας γιαούρτι με μία κουταλιά της σούπας αλεύρι μέχρι να έχετε μία ομοιογενή ζύμη. Προσθέτετε λίγο χυμό λεμονιού. Βάζετε αυτήν την πομάδα στα χέρια και κάνετε μασάζ για 5 λεπτά. Όταν τα χέρια αρχίζουν να κολλάνε τα ξεπλένετε με βροχόνερο.
- Επίσης για ξερά χέρια, ανακατεύετε 1 κουταλιά αμυγδαλόλαδο, 1 κουταλιά γλυκερίνη και το χυμό μισού λεμονιού.

Κρέμες θρεπτικές για ερεθισμένα χέρια

- 2 κουταλιές αφένημα από λεβάντα, τίλιο ή χαμομήλι
- 6 κουταλιές αμυγδαλόλαδο

4 κουταλιές λανολίνη
Μερικές σταγόνες λεμόνι
Ανακατεύετε τη λανολίνη με το αμυγδαλόλαδο. Προσθέτετε το αφένημα και το λεμόνι και τα χτυπάτε μέχρι να γίνει το μίγμα ομοιόμορφο.

ή
Ανακατεύετε 100 γραμμάρια γλυκερίνη με 300 γραμμάρια άσπρο ξίδι.

Το μίγμα αυτό είναι ιδιαίτερα δροσιστικό για τα ερεθισμένα χέρια.

Δροσερή και αρωματική λοσιόν για μετά τη δουλειά

Βράζετε για 15 λεπτά περίπου μια χούφτα λουλούδια σε 1/4 του λίτρου νερού (ένα νεροπότηρο). Το αφήνετε να κρυνώσει και διατηρείται στο ψυγείο για μία εβδομάδα.

Τρίβετε με αυτό απαλά τα χέρια και μετά κάνετε μασάζ με αμυγδαλόλαδο ή κρέμα.

Πρέπει να ξέρετε ότι το τίλιο γλυκαίνει, το θυμάρι τονώνει, το χαμομήλι ηρεμεί, η λεβάντα απολυμαίνει, και το λεμόνι ασπρίζει.

Βεράντα και κήπος

Αρμπάροριζα

Το καλλωπιστικό φυτό που δίνει το άρωμά του σε κομπόστες, μαρμελάδες και γλυκά του κουταλιού (σταφύλι, κυδώνι).

Καλλιεργείται σε κήπο σαν εδαφοκαλυπτικό ή σε γλάστρες κρεμοκλαδές.

Είναι ευαίσθητο σε χαμηλές θερμοκρασίες και γιαυτό τοποθετούμε τη γλάστρα σε προστατευμένο σημείο.

Πολλαπλασιάζεται την άνοιξη. Κόβουμε βλαστάρια που δεν έχουν λουλούδια, μήκους 15 εκατοστών, και τα φυτεύουμε σε ελαφρύ χώμα (προσθέτοντας ποταμίσι αμμο).

Το όνομά του στα Ιταλικά σημαίνει χόρτο ρόδινου χρώματος (arba+rosa).

Αναμνήσεις...

- Προσκύνημα στη Μονή Αμπελακίου, γύρω στο 1955-56. Διακρίνονται: Πάνω: Άν. Σκαρλατίνη, Μαρ. Ρεζίνη, Κων/νος Βλαχογιάννης, δεύτερη σειρά: Μαρίτσα Λαμπράκη, Άννα Λούκα - Λαμπράκη, Μαρ. Τσίχλη, ..., Πετρούλια, τρίτη σειρά, ..., Αγγελική Τζελέπη, Ευγενία Τσίχλη, Ελ. Βλαχογιάννη, Χριστίνα Βλαχογιάννη, τέταρτη σειρά: ..., Μιλτιάδαινα, ..., Λιναρδάκη, Μαρ. Γεώργαρη, Θαν. Γεώργαρη, ..., Π. Κραμποβίτης, Θ. Λαγανά και Γ. Λαγανάς, Καν. Κραμποβίτη.

Το τραγούδι "Τώρα ημέρωνε" είναι παλιό ακριτικό τραγούδι του γάμου. Στην πλήρη του εκδοχή έχει κι άλλους επτά στίχους. Από καστανιώτικο γάμο είναι και η φωτογραφία στην οποία γαμπρός και κουμπάρος καβάλα στα άλογά τους ετοιμάζονται για τα προικιά. (Αρχείο Γ. Αρφάνη).

Τι καλό παιδί 'μαι 'γώ

Ωρέ τι καλό παιδί 'μαι γω
κρασί, ρακή δεν πίνω
κι όπου τάβρω δεν τ' αφήνω.

Την ευχή μου νάχεις
αργαλειό να μάθεις
χέρια, πόδια να κουνάς
τη σαΐτα να πετάς.

Όπαλα-όπαλα
πέστε νιες τουρλόκωλα.

Αυτά τα τραγούδια τα τραγούδησε συντροφιά αγαπημένων φίλων συμπατριωτών μας που άθελά τους διατήρησαν στη μνήμη του πολιτισμού μας κομμάτια της λαϊκής δημιουργίας. (Ξυδιάς Π., Τσίπουρας Αντ., Βουρδούσης Γιάν., Ζούζουλας Ηλ.).

Τώρα ημέρωνε

Τώρα ημέρωνε,
τώρα η αυγή χαράζει
τώρα τα πουλιά,
τώρα τα χελιδόνια
τώρα οι πέρδικες,
συγχολαλούν και λένε.
Ξύπνα αφέντη μου,
ξύπνα καλέ μου αφέντη,
ξύπνα αγκάλιασε
κορμί κυπαρισσένιο
κι άσπρονε λαιμό,
βυζάκια σαν λεμόνια,
σαν το κρύο νερό
πο 'ρχεται απ' τα χιόνια.

Εσμίξαμε εμείς οι ντερτιλήδες

Εσμίξαμε εμείς οι ντερτιλήδες
τα ντέρτια μας να σμίξουμε
και τα παράπονά μας.
Για ζούμε για πεθαίνουμε
ωρέ και σ' άλλο τόπο πάμε.
να χαμηλώναν τα βουνά
να ψήλωναν κι οι κάμποι
(έβγα να σε δω, να παρηγορηθώ)
να βλέπω την αγάπη μου
πώς στρώνει, πώς κοιμάται
(έβγα να σε δω, να παρηγορηθώ)

Ταξίδι στο χρόνο

Εδώ θα βρει κανείς μια ιδιαίτερη αφήγηση της ιστορίας μέσα από τη χαρτογραφία, όπως θεμελιώθηκε μέσα από τα εξερευνητικά ταξίδια του 15^{ου} αιώνα και την ανάπτυξη των επιστημών και τη θρησκευτική μεταρρύθμιση του 16^{ου} αιώνα.

Στις 29 Νοεμβρίου 2013 έγιναν στη Σπάρτη, στην Κουμαντάρειο Πινακοθήκη, τα εγκαίνια μιας εξαιρετικά ενδιαφέρουσας έκθεσης με θέμα τη «Χαρτογραφία του χώρου και του χρόνου ... στο φως της ιστορίας και της θρησκείας - Παλαιοί χάρτες του ευρύτερου ελλαδικού χώρου» από τη συλλογή του καθηγητή Παναγιώτη Ν. Σουκάκου. Η συλλογή περιλαμβάνει αντιπροσωπευτικά δείγματα της ευρωπαϊκής χαρτογραφίας από τον 15^ο μέχρι τον 19^ο αιώνα. Μια ποικιλία από εξαιρετικά εντυπωσιακούς χάρτες καθαρά γεωγραφικού περιεχομένου αλλά και πολιτιστικού ή

θρησκευτικοί και τέλος με σκωπτικό περιεχόμενο, ξεδιπλωμένοι και στους δύο ορόφους της πινακοθήκης, περιγράφουν την πορεία του Ελληνισμού ανά τους αιώνες σε όλη την Ευρώπη. Εδώ θα βρει κανείς μια ιδιαίτερη αφήγηση της ιστορίας μέσα από τη χαρτογραφία, όπως θεμελιώθηκε μέσα από τα εξερευνητικά ταξίδια του 15^{ου} αιώνα και την ανάπτυξη των επιστημών και τη θρησκευτική μεταρρύθμιση του 16^{ου} αιώνα.

Στα εγκαίνια την έκθεση προλόγισε η Διευθύντρια της Κουμαντάρειο Πινακοθήκης Δρ Γεωργία Κακούρου - Χρόνη. Ομιλίες έκαναν

ο ίδιος ο συλλέκτης, καθηγητής Π. Σουκάκος και η διευθύντρια της Εθνικής Πινακοθήκης κ. Μαρίνα Λαμπράκη - Πλάκα. Μεταξύ των προσκεκλημένων ήταν και ο ποιητής Τίτος Πατρίκιος. Στα εγκαίνια παραβρέθηκε πολύς κόσμος και πραγματικά το ενδιαφέρον της σύλλογής είναι μεγάλο για το ευρύ κοινό. Η έκθεση θα λειτουργεί μέχρι τις 31 Μαρτίου 2014 και σας προτείνουμε να την επισκεφθείτε. Λεπτομέρειες θα βρείτε στην ιστοσελίδα της εθνικής πινακοθήκης <http://www.nationalgallery.gr/site/content.php?sel=17>.

Ε.Λ.

Παρουσίαση των Πρακτικών της Β' Αρχαιολογικής και Ιστορικής Ημερίδας για τη βόρεια Λακεδαίμονα

Το Σάββατο 25 Ιανουαρίου 2014 πραγματοποιήθηκε στις αίθουσες «Γεώργιος Περδικλώνης» και «Αλέξανδρος Κουρής» της Πνευματικής Εστίας Σπάρτης η παρουσίαση των Πρακτικών της Β' Αρχαιολογικής και Ιστορικής Ημερίδας για την Βόρεια Λακεδαίμονα. Η παρουσία του κόσμου παρά τις αντίξοες καιρικές συνθήκες ήταν συγκλονιστική καθώς οι δύο αίθουσες της Πνευματικής Εστίας ήταν κατάμεστες με κόσμο.

Τα Πρακτικά είναι μια έκδοση του Εξωραϊστικού και Πολιτιστικού Συλλογού Αγόριανης και του Ν.Π.Π.Π. του Δ. Σπάρτης.

Τον τόμο των Πρακτικών παρουσίασαν οι κάτωθι ομιλητές:

η κ. Έλενα Ζαββού, Αρχαιολόγος του Επιγραφικού Μουσείου,

η Δρ. Πέπη Γαβαλά, Προϊσταμένη των Γ.Α.Κ. - Αρχαία Νομού Λακωνίας,

ο κ. Γεώργιος Γιαζόγλου, Αρχιτέκτονας Ε.Μ.Π.

και **ο κ. Λεωνίδα Σουγλέρη**, Αρχαιολόγος της Ε' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Λακωνίας

Την παρουσίαση προλόγισε ο γραμματέας του Πολιτιστικού Συλλόγου Αγόριανης κ. **Πανα-**

γιώτης Παπαδόπουλος και ο Πρόεδρος του Ν.Π.Π.Π. Δ. Σπάρτης κ. **Μάριος Τζωρτζάκης**, ενώ ακολούθησε και ομιλία του Δρ. **Κωνσταντίνου Λαγού**, Λέκτορα της Αεροπορικής Ιστορίας στη Σχολή Ικάρων, με θέμα: *“Οι πεσόντες αεροπόροι της Βόρειας Λακεδαίμονας (Γεωργίτσι). Ένα αφιέρωμα για τα 101 χρόνια της Πολεμικής Αεροπορίας”*.

Και οι τέσσερις ομιλητές μίλησαν με θέρμη για την διοργάνωση των τριών (3) Ημερίδων (2010 - 2012) που είχαν ως θέμα την Ιστορία και την Αρχαιολογία της Βόρειας Λακεδαίμονας και εκθείασαν τους συγγραφείς των άρθρων που δημοσιεύτηκαν στον τόμο των Πρακτικών του 2011 και είχαν τα παρακάτω θέματα:

Αποσπάσματα του Διοκλητιανείου Αγορανομικού Διατάγματος στην Αρκαδία του Δρ. **Σταμάτη Α. Φριτζίλια**, Αρχαιολόγου της ΛΘ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Αρκαδίας

Η Αγόριανη της Βόρειας Λακεδαίμονας. Από τους Παλαιολόγειους χρόνους έως και την Επανάσταση του 1821, του **Λεωνίδα Σουγλέρη**, Αρχαιολόγου της Ε' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Λακωνίας

Αποκατάσταση και ανάδειξη βυζαντινών ναών. Το έργο της 5ης ΕΒΑ στη βόρεια Λακεδαίμονα, της Αρχιτέκτονα Μηχανικού κ. **Κωνσταντίνου Ντουβή**,

Αγωνιστές της Αγόριανης και “των χωριών της Επάνω Ρίζας του Ταυγέτου” στην Επανάσταση του 1821, του Καθηγητή του Πανεπιστημίου Κρήτης κ. **Δημητρίου Σπαντίου**,

Από τους ναούς της Αγόριανης: Η Κοίμηση της Θεοτόκου, της Αν. Προϊσταμένης της 5ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων Σπάρτης κ. **Ευαγγελίας Πάντου**,

Οι πεσόντες αεροπόροι της Βόρειας Λακεδαίμονας (Γεωργίτσι). Ένα αφιέρωμα για τα 100 χρόνια της Πολεμικής Αεροπορίας του κ. **Κωνσταντίνου Λαγού**, Ιστορικού, Λέκτορα Αεροπορικής Ιστορίας στη Σχολή Ικάρων.

Η παρουσίαση έκλεισε με την ομιλία του κ.Λεωνίδα Σουγλέρη αρχαιολόγου της Ε' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Σπάρτης που μίλησε για την διοργάνωση των τριών επιστημονικών ημερίδων στην Αγόριανη της βόρειας Λακωνίας (2010-2012) και την έκδοση των δύο πρώτων πρακτικών (2010-2011).

Βιβλία

Λακωνικόν Ημερολόγιον 2014 Εκδόσεις ΙΔΙΟΜΟΡΦΗ

Την Τετάρτη στις 12 Φλεβάρη και ώρα 6.00 μ.μ. παρουσιάστηκε το Λακωνικό Ημερολόγιο του 2014 στο Επιγραφικό Μουσείο Αθηνών (Τοσίτσα 1). Εκδίδεται από το 1998 και αισίως έφθασε στο 17ο ημερολόγιο. Την εκδήλωση άνοιξε ο εκδότης της ΙΔΙΟΜΟΡΦΗΣ Γιώργος Κώτσος, ο οποίος έδωσε μία γενική εικόνα του ημερολογίου, που φέτος είναι αφιερωμένο στον ποταμό Ευρώτα.

Ακολούθησαν ομιλητές, εργασίες των οποίων φιλοξενούνται στις σελίδες του ημερολογίου και μάς παρουσίασαν τα πιο ενδιαφέροντα σημεία από αυτές.

Μίλησαν η φιλόλογος κ. Γιώτα Κουλουρίδου Χατζηθεοχάρους, ο αρχαιολόγος κ. Αθανάσιος Θέμος, ο γιατρός κ. Αντώνης Τάντουλος, ο κ. Παρασκευάς Ματάλας δόκτωρ Ιστορίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, ο ιχθυολόγος κ. Λεωνίδας Βαρδάκας και τέλος ο κ. Διαμαντάκος εκπρόσωπος του Δήμου Ευρώτα. Εμείς, από τους γράφοντες στο ημερολόγιο, ξεχωρίσαμε δύο λαμπρούς αρχαιολόγους, δικά μας παιδιά, που φοίτησαν στο Λύκειο Καστορείου, την Ευαγγελία Ν. Πάντου και το Λεωνίδα Σουγλέρη.

Μη με Ξεχάσεις!

Γιώτα Παπαδημακοπούλου
Εκδόσεις ΜΑΤΙ

Το δεύτερο βιβλίο της Γιώτας Παπαδημακοπούλου είναι μία πολύ ανδρική υπόθεση, είναι αυτό που ζουν ή έχουν ζήσει οι περισσότεροι. Ζηλεύω, γιατί αν ποτέ καταπιανόμουν με μυθιστόρημα, κάτι τέτοιο θα ήθελα να γράψω χωρίς να σας εγγυηθώ ότι θα το έκανα με τον ωραίο τρόπο της Παπαδημακοπούλου. Το σίγουρο μ' αυτό το βιβλίο είναι ότι θα μείνει σε όλους μας... ΑΞΕΧΑΣΤΟ!»

Άρτεμις Βελούδου-Αποκότου (Συγγραφέας)

Από τις εκδόσεις Μάτι κυκλοφορεί επίσης το: *“Ξεπεσμένοι Άγγελοι”* (2012), που είναι και το πρώτο της μυθιστόρημα.

Συλλογή πληροφοριών- επιμέλεια κειμένων: Ε. Βλαχογιάννη

Επειδή, πολλά κοινωνικά θέματα, αλλά και άλλες εκδηλώσεις, μάς διαφεύγουν ή δεν τα μαθαίνουμε έγκαιρα, παρακαλούμε τους αναγνώστες μας και μέλη μας, να μας ενημερώνουν για τα συμβαίνοντα, είτε μέσω των ανταποκριτών μας, είτε, απευθείας, σε μας τους ίδιους.

ΑΦΙΞΕΙΣ ΟΜΟΓΕΝΩΝ ΜΑΣ

Από την Αμερική ήλθε ο Νίκος Παρασκευόπουλος με τη σύζυγό του Κλάρα.

ΓΑΜΟΙ

Η Φιλίππα Λιακοπούλου του Γεωργίου και ο Δαβίδ Καστάνης του Ανδρέα παντρεύτηκαν στις 4/01/2014 στον Ι.Ν. της Αγίας Βαρβάρας στο Ίλιον Αττικής.

Η Καλλιόπη Καζαγκράντε του Γεωργίου και Γιώργος Γιάνναρης του Σπυρίδωνος παντρεύτηκαν στις 29/12/2013 στον Ι.Ν. Αγίου Νικολάου Σπάρτης.

Στους νεόνυμφους ευχόμαστε να ζήσουν ευτυχισμένοι με καλούς απογόνους.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Η Ελένη Σταυροπούλου του Παναγιώτη και ο Κωνσταντίνος Ζαφειράκος απέκτησαν στις 26/10/2013 ένα κοριτσάκι.

Η Ελένη Μουτή του Γεωργίου και ο Ηλίας Σκαφιδάς του Κων/νου απέκτησαν στις 20/12/2013 ένα αγοράκι.

Η Μαρία Δανιγγέλη του Θεοδώρου και ο Κων/νος Γκλέκας του Παναγιώτη απέκτησαν στις 15/01/2014 δίδυμα κοριτσάκια.

Ευχόμαστε στους γονείς να τους ζήσουν τα νεογέννητα και να είναι καλότυχα και ευτυχισμένα στη ζωή τους.

ΠΕΝΘΗ

Ο Γεώργιος Σμυρνιός του Νικήτα πέθανε στην Αυστραλία στις 16/10/2013 σε ηλικία 82 ετών.

Η Χρυσούλα Δημητρακοπούλου του Γεωργίου πέθανε στο Καστόρι στις 02/11/2013 σε ηλικία 92 ετών.

Ο Αθανάσιος Κουρεμπανάς (σύζυγος της Μάρθας Κουτρομπή) πέθανε στην Πύλο Μεσσηνίας στις 14/11/2013 σε ηλικία 75 ετών.

Η Μαρία Λάμπου (Βουνάση) του Θεόφιλου πέθανε στην Αμερική στις 24/11/2013 σε ηλικία 85 ετών.

Ο Χρήστος Γκλέκας του Κων/νου

(σύζυγος της Αγγελικής Ζούζουλα) πέθανε στη Μελβούρνη Αυστραλίας στις 26/11/2013 σε ηλικία 84 ετών.

Ο Σαράντος Λιναρδάκης του Σπυρίδωνος πέθανε στο Καστόρι σε ηλικία 87 ετών.

Ο Παναγιώτης Τζαμούρης του Γεωργίου πέθανε στην Αθήνα στις 26/12/2013 σε ηλικία 84 ετών.

Ο Παναγιώτης Λάμπρος του Δημητρίου πέθανε στην Αθήνα στις 4/12/2013 σε ηλικία 80 ετών.

Η Χριστίνα Μπελίτσου του Ευάγγελου πέθανε στην Αθήνα στις 16/12/2013 σε ηλικία 45 ετών.

Η Μαρία Αλαφόγιαννη του Αγησιλάου πέθανε στα Περιβόλια στις 06/01/2014 σε ηλικία 79 ετών.

Η Πρεσβυτέρα Χριστίνα Μπλάθρα σύζυγος του πατέρα Γεωργίου Μπλάθρα πέθανε στην Σπάρτη στις 10/01/2014 σε ηλικία 75 ετών.

Η Μάρθα Γεωργοπούλου του Σταύρου πέθανε στην Αμερική στις 7/10/2013 σε ηλικία 101 ετών.

Συλλυπούμαστε τους οικείους και τους ευχόμαστε την από Θεό παρηγοριά.

Η Μάρα κόρη του Ηλία Γρηγοράκη και της Καίτης Σμυρνιού πήρε το πτυχίο της από το τμήμα Βιοτεχνολογίας του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Ο "Π" εύχεται καλή σταδιοδρομία.

Επιτυγχόντες στα ΑΕΙ και ΤΕΙ

Με ιδιαίτερη χαρά, όπως κάθε χρόνο, παρουσιάζουμε και φέτος τα παιδιά του Λυκείου Καστορείου, που πέρασαν με επιτυχία στις Πανελλήνιες εξετάσεις και εισήχθησαν σε ΑΕΙ και ΤΕΙ της χώρας μας. Επίσης παρουσιάζουμε και επιτυγχόντες που έπεσαν στην αντίληψή και έχουν καταγωγή από το χωριό μας. Συγχαίρουμε τα παιδιά και τους ευχόμαστε καλές σπουδές και πάντα επιτυχίες στη ζωή τους. Συγχαρητήρια επίσης στους γονείς και στους καθηγητές τους, γιατί και αυτοί κατέβαλλαν τον δικό τους αγώνα, με αυταπάρνηση και θυσίες, δίπλα στα παιδιά τους. Το Λύκειο Καστορείου εξακολουθεί να έχει το μεγαλύτερο δυνατόν ποσοστό επιτυχίας στις Πανελλήνιες εξετάσεις και πρέπει να καμαρώνουμε για αυτό. Τα παιδιά είναι:

Μακρής Αλέξιος του Ηλία στη Σχολή

Διοίκηση Επιχειρήσεων στην Ηγουμενίτσα στο ΤΕΙ Ηπείρου (Λύκειο Καστορείου από Λογνανίκο).

Η Μπασκουρέλου Δήμητρα του Μιχαήλ στο Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (Λύκειο Καστορείου).

Μπουζιάνης Γεώργιος του Πολυζώη στη Σχολή Μηχανική Αυτοματισμού στο ΤΕΙ Πειραιά (Λύκειο Καστορείου από Λογνανίκο).

Παγιατάκη Πολυξένη στου Σπυρίδωνος στη Σχολή Τεχνολογίας Τροφίμων στην Καρδίτσα ΤΕΙ Θεσσαλίας (Λύκειο Καστορείου από Πελλάνα).

Τσάκωνα Μαρία του Κων/νου στη Σχολή Νοσηλευτικής στο Διδυμότειχο στο ΤΕΙ Ανατ. Μακεδονίας και Θράκης (Λύκειο Καστορείου από Καστρί).

Φράγκος Δημήτριος του Σπυρίδωνος στο Σχολή Μηχανική Χωροταξίας και Ανάπτυξης στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Λύκειο Καστορείου από Λογνανίκο).

Καλομοίρης Νικόλαος του Γεωργίου από Βορδόνια πέρασε στη Σχολή Πολιτικών Μηχανικών στην Ξάνθη (Λύκειο Σπάρτης).

Λιναρδάκης Νίκος του Σπυρίδωνος πέρασε στη Σχολή Πολιτικών Μηχανικών του Μετσόβιου Πολυτεχνείου Αθηνών.

Βλάχος Δημήτρης του Κωνσταντίνου και της Αγγέλικας Διπλάρη πέρασε στην Ιατρική Αλεξανδρούπολης (Λύκειο Αθηνών).

Αφροδίτη Αναστασοπούλου εγγονή της Αφρούλας Βισβή πέρασε στη Σχολή Θεολογίας του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Διονύσης Βόσσος του Γεωργίου και της Βίλλυς Κακαφλικά πέρασε στο Τμήμα Μαθηματικών και Εφαρμοσμένων Μαθηματικών στο Πανεπιστήμιο Ηρακλείου.

Η Ζωή Αλεξία του Μιχαήλ πέρασε στο Τμήμα Marketing και Επικοινωνίας της ΑΣΟΕ.

Ο Γιάννης Αρνοκούρος του Νικολά-

ου και της Δήμητρας Ρουμेलιώτη του Ιωάννη πέρασε με επιτυχία στις Πανελλήνιες Εξετάσεις και εισήχθη στο Τμήμα Πληροφορικής στην ΑΣΟΕ στην Αθήνα και η αδελφή του Σταυριανή Αρνοκούρου στην Αρχιτεκτονική στο Πανεπιστήμιο Πατρών.

ΧΟΡΗΓΟΙ

Kallianis Con.

Λαμπράκης Παντ.

Σαράντος Γ.

Τιγκλιανίδης Κων.

Πειμανίδης

Γενοβέζος Παν.

Συκαράς Χρ.

Από την Αυστραλία:

Nick Aliferis

Sam Aliferis

George Daliouris

Peter Genovezos

Stan Germanos

Dimitra Kantzavelos

George Koutroubis

Con. & Nicky Laganas

Peter Maniatis

Oraia Eleni

Angela Skiadopoulos

Elias Varoutsos

George Varoutsos

Nick Varoutsos

Angela Vasilas

Kaiti Zafiros

Κυκλοφόρησε στο διαδίκτυο το νέο τεύχος του περιοδικού "Η Φάρις". Αναζητήστε το στο <http://micro-kosmos.uoa.gr>.

Την Κυριακή 1η Δεκεμβρίου, γιορτή του Αγίου Θεοκλήτου, στο Πολιτιστικό Κέντρο Μπακή, απονεμήθηκαν τα βραβεία, αξίας 500 ευρώ το κάθε ένα, στους αριστεύσαντες μαθητές του Λυκείου Καστορείου κατά την εισαγωγή τους σε ΑΕΙ και ΤΕΙ της χώρας, που δίδει κάθε χρόνο το ίδρυμα Μερκεούλια.

Οι βραβευθέντες μαθητές είναι η Δήμητρα Μπασκουρέλου του Μιχαήλ από το Καστόρι και ο Δημήτριος Φράγκος του Σπυρίδωνος από το Λογνανίκο.

ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

Η Αγγέλα Σκρουμπέλου άνοιξε νέο μικροβιολογικό εργαστήριο.

Ελευθερίου Βενιζέλου 64, Νέα Σμύρνη

Τηλ.: 210 9386840, 6934251826

Οι δικοί μας άνθρωποι

ΤΖΩΡΤΖΑΚΗΣ - ΖΑΓΑΝΑ

ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ - ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΑ
ΕΡΓΑΤΙΚΑ - ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΑ
ΜΕΛΕΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ

Γκορτσολόγου 61, τ.κ. 23100, Σπάρτη
Τηλ.: 2731 100787, fax: 2731 100788,
κιν. 6947 775869
email: tzortzakis.zagana@gmail.com

ΣΤΡΑΤΗΣ ΠΑΝΝΙΤΣΑΣ

Χειρουργός Κτηνίατρος
Μεταπτυχιακό Δίπλ. Χειρουργικής
Παν. GUELPH Καναδά

ΩΡΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ:

10:00 - 1:00 (πρω) & 6:00 - 9:00 (επείγουσα)

Ελ. Βενεζέλου 4, 166 75 Γλυφάδα - τηλ. 210.9647.747
τηλ. ανάγκης: 6944.943.634

**Evrotas
Clean**

Καθαρισμός:
Δερμάτινα
Μοκέτες
Σαλόνια - Χαλιά
Στρώματα

Λυκούργου 30, Σπάρτη ~ Τηλ. 27310 21349

ΠΡΑΤΗΡΙΟ

ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ & ΛΙΠΑΝΤΙΚΩΝ

- ΜΠΑΤΑΡΙΕΣ
- ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ
- ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΑΤ' ΟΙΚΩΝ

Θεοδωρακόπουλος Παναγιώτης

Καστόρι

Τηλ.: 27310 57515 & 57811 • Κιν.: 6973209820

ΨΗΣΤΑΡΙΑ Ο ΠΛΑΤΑΝΟΣ

ΓΚΛΕΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΤΣΙ ΛΑΚΩΝΙΑΣ - ΤΗΛ. 27310 61057

Ηλεκτροβελονισμός

Αγροβέδικη
μάλαξη

Rejouvance

Σπονδυλοθεραπεία

Βασίλη Βισβή
6937219636
v.koniki@yahoo.gr

Έφη Αραβανή

Γεωργίτσι, Λακωνίας
Τηλ.: 27310 61575
Κιν.: 6974 80 33 15

Τζάκια - Ψησταριές - Επενδύσεις - Πέτρα

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΚΟΥΝΗΣ

Γαυδένιας 11 - ΚΗΡΟΥΠΟΛΗ - τηλ. 210 5014594 - 6977672846

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ

Διανομή κατ' οίκον
ΚΑΣΤΟΡΙ

ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ
Τηλ. 57767
ΟΙΚ. 22217
Κιν. 6942407789

ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

SUPER MARKET
ΕΡΓΑΛΕΙΑ
ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ - ΑΔΡΕΥΤΙΚΑ
ΧΡΩΜΑΤΑ - ΣΙΔΗΡΙΚΑ
ΕΙΔΗ ΥΓΕΙΝΗΣ - ΠΛΑΚΑΚΙΑ
ΠΕΡΙΦΡΑΞΕΙΣ - ΤΖΑΜΙΑ

ΚΑΣΤΟΡΙ ΤΗΛ / FAX: 27310 57218

Το Καστόρι
ξενοδοχείο

Ευαγγελία Νικολοπούλου
Καστόρι Δόμου Πελλάνας - Λακωνία - Σπάρτη
ΤΚ 23100,
τηλ: 27310 57118, 6909482756, fax: 27310 57205
www.kastorihotel.com - www.focusgreece.gr
email: info@kastorihotel.com

7η Γιορτή Μπουκουβάλας

Για έβδομη συνεχόμενη χρονιά, ο Σύλλογος Φίλων Ταυγέτου "Η ΛΟΥΣΙΝΑ" διοργάνωσε στις 30 Νοεμβρίου 2013 τη Γιορτή της Μπουκουβάλας, η οποία πάρα τις αντίξοες καιρικές συνθήκες, προσέλκυσε μεγάλο πλήθος επισκεπτών και φίλων οι οποίοι αφήφισαν την πολύ μεγάλη νεροποντή ιδιαίτερα με την έναρξη της γιορτής και γλέντησαν και χόρεψαν μέχρις ότου άνοιξαν στην κυριολεξία οι καταρράκτες του ουρανού. Από τις προηγούμενες ημέρες μέλη και φίλοι του συλλόγου είχαν δουλέψει με μεράκι για τη διαμόρφωση και το στολισμό του υπαίθριου χώρου για να προφυλάσσει τον κόσμο από το κρύο και τη βροχή, διατηρώντας τη λιτή αισθητική.

Το Σάββατο το πρωί "πήραν φωτιά" τα καζάνια για την παραδοσιακή φασολάδα και οι ψησταριές για το ψήσιμο του ψωμιού της μπουκουβάλας και του λουκάνικου, τα οποία μαζί με τις ελιές, το φρέσκο ελαιόλαδο και το κόκκινο κρασί, απέτελεσαν το εορταστικό μενού.

Στο περίπτερο του συλλόγου πήραν θέση εξαιρετικά προϊόντα με βάση το ελαιόλαδο: σαπούνι, αλοιφή της φωτιάς, βαλσαμολάδο, κουραμπιέδες και μελομακάρονα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, εκφράζει τις θερμές του ευχαριστίες: στο Δήμο Σπάρτης για την ευγενική παραχώρηση του χώρου του Αγιομάμα, στους, καθ' οιονδήποτε τρόπο, χορηγούς του: Φιλόπρωχο Ταμείο Καστορείου, Πολιτιστικό Σύλλογο Παρδαλίου, Τσικάκης Γιαννόπουλος Α.Ε, Φάρμα Σκαφιδά, Ελληνικά Εκλεκτά Έλαια ΑΕ, Δημητράκη Κραμποβίτη, Κων/νο Αλεξάκο, Λάμπρο

Μουτή, Τάκη Μουτή, Παναγιώτη Βλαχόχρηστα και Νικήτα Αλειφέρη αλλά και στους:

-Ματούλα Κουκάκη, για τους μοναδικούς κουραμπιέδες της,

-Δήμητρα Λάμπου, για τα υπέροχα χειροτεχνήματά της,

-Αικατερίνη Σκαφιδά, Ζωίτσα Νικητάκη και Νίτσα Αλειφέρη για την παρασκευή του παραδοσιακού σαπουνιού,

-Χριστίνα Κορτζή, Κική Λιναρδάκη και Άννα Πάντου για την αλοοφή της φωτιάς και τη βοήθειά τους

-Αβα Μπασκουρέλλου για τα μοναδικά πλεκτά της

-Βιβή Αλειφέρη, Μαίρη και Λίτσα Μπελεχάκη, Αλέξανδρο Αθανασόπουλο και Ευγενία Κορτζή για την πολύτιμη βοήθεια-συμμετοχή τους

-Στον πάντα ακούραστο Βασίλη Μενίδη για την πολύτιμη ηλεκτρολογική υποστήριξη

και στους δικούς μας Σπύρο Τζαμούρη, Δημήτρη Ξυδογιαννόπουλο, Νίκο Δαγριτζίκο, Γιάννη και Γιώργο Μυριδίδη

-στο Σ.Ε.Ο. Τ.Τ. Πάτρας για το μοναδικό ντοκιμαντέρ και την πολύτιμη βοήθειά τους στο τέλος της γιορτής και

-σε όλους τους φίλους που μας τίμησαν με την παρουσία τους .

Τέλος δεν πρέπει να ξεχνάμε, ιδιαίτερα αυτή τη μέρα, τον μεγάλο απόντα και εμπνευστή της ιδέας της χειμωνιάτικης αυτής συνάντησης και της ανάδειξης των παλιών μονοπατιών, Παναγιώτη Κραμποβίτη, η οποία ήταν η απαρχή να έχει γίνει σήμερα ο Βόρειος Ταυγέτος προορισμός.

Και του χρόνου.

Κ.Χ. Λαγανάς

Εικόνες από τη φύση μας

Κενταύρια η ραπανίσκος (Centaurea jacea)

Το γένος κενταύρια αντιπροσωπεύεται στην Ελλάδα με πάνω από 70 είδη.

Πήρε το όνομά του από τον κένταυρο Χείρωνα που δοκίμασε να γιατρέψει, χωρίς επιτυχία, τις πληγές του με το "Μέγα Κενταύριον" που ήταν ίσως ένα είδος κενταύριας.

Η κενταύρια η ραπανίσκος (ασκόλημπος) είναι πολυετές φυτό, βρώσιμο, χωρίς βλαστό, με φύλλα λεία, περυσόλα σε κατακείμενο ρόδακα. Το ρίζωμά του είναι κονδυλώδες και θυμίζει ραπάνι, από το οποίο και το όνομα.

Έχει 2-4 ρόδινα κεφάλια. Φύεται σε πετρώδη εδάφη.

Κείμενα: Κ. Λαγανάς
Φωτό: Βασ. Λαγανάς